

เอกสารวิชาเขตฯ
ห้ามนำออกจากห้องสมุด
ใช้เฉพาะ ชั้น 5 เท่านั้น

**ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ**

**THE OPINION OF STUDENTS TOWARDS ADVISOR'S ROLE
RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY KRUNGTHEP**

ผศ. ชเนศ อิศระมงคลพันธุ์

นางสาวนานา ศรีธรรมศักดิ์

ดร. สมพร สุขะ

นางอรชร สวัสดิ์พูน

RMUTK - CARIT

3 2000 00095163 4

กันยายน 2549

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

THE OPINION OF STUDENTS TOWARDS ADVISOR'S ROLE
RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY KRUNGTHEP

ผศ. ชเนศ อิศระมงคลพันธุ์
นางสาวนানা ศรีธรรมศักดิ์
ดร. สมพร สุขะ
นางอรชร สวัสดิ์พูน

กันยายน 2549

RMUTK - CARIT

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

THE OPINION OF STUDENTS TOWARDS ADVISOR'S ROLE
RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY KRUNGTHEP

ผศ. ธเนศ อิศระมงคลพันธุ์ สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ
นางสาวนาถา ศรีธรรมศักดิ์ สาขาวิชาการท่องเที่ยว
ดร. สมพร สุขะ สาขาวิชาเทคโนโลยีการถ่ายภาพและภาพยนตร์
นางอรชร สวัสดิ์พูน แผนกทะเบียนและวัดผล

กันยายน 2549

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัย
งบประมาณผลประโยชน์ประจำปี 2549 และขอขอบคุณคณาจารย์และนักศึกษาทุกคณะที่ให้ความ
ร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ท้ายที่สุดขอขอบคุณคณะผู้วิจัยทุกท่านที่
ได้ร่วมแรงร่วมใจทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ตามเวลาที่กำหนด

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ใน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอาชีพ และด้านการมีปฏิสัมพันธ์ รวมทั้งเปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามคณะต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จำนวน 362 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ของเชฟเฟ

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอาชีพ อยู่ในระดับ มาก และด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ อยู่ในระดับ ปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามคณะต่างๆ พบว่านักศึกษาที่สังกัดต่างคณะกันมีความคิดเห็นต่อการบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ.

Abstract

The objectives of this research were to study advisor's roles as perceived by students of Rajamangala University of Technology Krungthep in overall and each aspect of academic, welfare, personality and society, occupation, and interaction and to compare advisor's roles in over all and each aspect of advisor's roles in different faculties. The sample of this study consisted of 362 students who enrolled in Rajamangala University of Technology Krungthep in the first semester of the 2006 academic year. The instrument used to collect data in this study was a five-rating scale questionnaire. Arithmetic mean, standard deviation, one way analysis of variance and Scheffe's method were utilized for data analysis. The findings of study were as follows :

1. The students perceived in overall aspects at the moderate level. In the other hand, advisor's roles in interaction, personal and society, and occupation were at the high level in academic and welfare were at the moderate level.

2. In comparison students among faculties, there was no significant difference in overall and each aspect of advisor's roles perceived by students.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
สารบัญภาพ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
4. ขอบเขตของการวิจัย	3
5. คำนียามศัพท์เฉพาะ	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
1. ข้อมูลของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	6
2. ความหมายและความสำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษา	16
3. บทบาทและภาระหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา	19
4. ความหมาย วัตถุประสงค์และขอบข่ายของการให้คำปรึกษา	23
5. การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาในสถานศึกษา	34
6. ปัญหาของนักศึกษา	46
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ที่ปรึกษา	49
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	53
1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	53
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	57
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	57

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	58
1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	58
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
4. สรุปความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา	69
 บทที่ 5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	 70
1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	70
2. วิธีดำเนินการวิจัย	70
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	71
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	71
5. การวิเคราะห์ข้อมูล	71
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	72
7. สรุปผลการวิจัย	72
8. อภิปรายผล	75
9. ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	85
ภาคผนวก ก ตัวอย่างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	86
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพเครื่องมือ	92
ภาคผนวก ค หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจประเมินเครื่องมือ	94
ภาคผนวก ง ตัวอย่างแบบประเมินคุณภาพของแบบสอบถาม	98
ภาคผนวก จ ตัวอย่างคำสถิติจากการวิเคราะห์ข้อมูล	102
ประวัติของผู้วิจัย	107

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	10

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2548 จำแนกตามกลุ่มวิชาและหลักสูตร	12
2.2 แสดงจำนวนบุคลากร ปีการศึกษา 2548 จำแนกตามประเภทบุคลากร	13
2.3 แสดงงบประมาณ ปี พ.ศ. 2548	13
2.4 แสดงงบประมาณจำแนกตามงบ	14
2.5 แสดงงบประมาณจำแนกตามหมวดรายจ่าย	14
2.6 แสดงงบประมาณจำแนกตามประเภทงบ	15
2.7 แสดงงบประมาณจำแนกตามหมวดรายจ่าย	15
2.8 แสดงพื้นที่จัดการศึกษา	16
2.9 ข้อแตกต่างระหว่างการให้คำปรึกษากับการทำจิตบำบัด	25
3.1 ประชากรทั้งหมดจำแนกตามคณะที่สังกัด	53
3.2 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำแนกตามคณะที่สังกัด	54
4.1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ชั้นปี คณะที่สังกัด	59
4.2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมและรายด้าน	60
4.3 ค่าเฉลี่ยค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านวิชาการ จำแนกรายข้อ	61
4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านสวัสดิการ จำแนกรายข้อ	62
4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้าน ส่วนตัวและสังคม จำแนกรายข้อ	63
4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้าน อาชีพ จำแนกรายข้อ	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.7	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับ บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านการมีปฏิสัมพันธ์จำแนกรายข้อ	65
4.8	เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในแต่ละ ระดับและรวมทุกด้าน จำแนกตามคณะ	66
4.9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา จำแนกตามคณะ ที่สังกัด	68

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นรากฐานและเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ค่านิยม และระบบการเมืองการปกครองของประเทศ การที่ประเทศชาติจะบรรลุเป้าหมายนี้ได้ ประชาชนของประเทศชาติบ้านเมืองนั้น จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการพัฒนาให้ถูกทิศทาง มีความรู้ ความสามารถ มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลทันเหตุการณ์ โดยมีรากแก้วของชนบทรอบนิคม ประเพณี วัฒนธรรม คุณธรรม ความประพฤติอันดีงามที่ยังดึกเหี่ยวแน่นเป็นแกนหลัก และรู้จักพัฒนาระบบการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนากำลังคนให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว (เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. 2540 : 15-19)

การจัดการศึกษาเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันทางสังคมที่ดำเนินงานจัดการศึกษาที่พัฒนาคนให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของสังคม นักศึกษาจึงถือเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา การจัดดำเนินงานของสถาบันในอันที่จะสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ วิชาการ คุณธรรมและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องพร้อมกับการพัฒนาความเป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สังคม และสติปัญญา จึงเป็นเป้าประสงค์หลักของการอุดมศึกษา

การที่สถาบันอุดมศึกษาจะพัฒนาคนเพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพนั้น นอกจากจะมุ่งพัฒนาการเรียนการสอน การดำเนินกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ แล้วงานสำคัญที่จะสนับสนุนส่งเสริมคุณภาพของบัณฑิตได้เป็นอย่างดีคือ งานระบบอาจารย์ที่ปรึกษา เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักศึกษามากที่สุด เป็นผู้ให้แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมในด้านวิชาการ การเรียน ช่วยควบคุมดูแลการดำเนินกิจกรรมของนักศึกษาในกลุ่มที่รับผิดชอบ เป็นผู้เสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา เป็นสื่อกลางในการนำระเบียบต่าง ๆ มาให้นักศึกษาได้ทราบและถือปฏิบัติ เป็นผู้สอดส่องดูแลด้านสวัสดิภาพ สวัสดิการนักศึกษาและเป็นที่พึ่งของนักศึกษาเมื่อมีปัญหาส่วนตัว ซึ่งการที่อาจารย์ที่ปรึกษาจะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้ด้วยดีนั้น จำเป็นต้องมีความเข้าใจที่ชัดเจนในบทบาทหน้าที่และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (วิชัย แข่งขัน. 2529 : คำนำ)

อาจารย์ที่ปรึกษาในยุคที่เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งมีอิทธิพลสูงต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน บทบาทของอาจารย์ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญเพิ่มขึ้น (เรียบ ศรีทอง. 2540 : 4) สิ่งสำคัญที่มีผลต่อ

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา คือ การที่อาจารย์ที่ปรึกษาตระหนักในบทบาทหน้าที่และปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่นั้น ๆ อย่างสมบูรณ์ ซึ่งบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษามักจะเกี่ยวข้องกับการเป็นที่ปรึกษาให้นักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียน การปรับตัวในสถานศึกษา รวมทั้งช่วยแก้ปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อไม่ให้นักศึกษาเกิดความล้มเหลวในการเรียน (นุชดี อุปลักษ์, 2542 : 4)

อย่างไรก็ตาม การให้บริการคำปรึกษาแก่นักศึกษาของสถานศึกษาโดยทั่วไปประสบปัญหาทั้งในส่วนของนักศึกษา ในส่วนของอาจารย์ที่ปรึกษา และในส่วนของระบบการบริหารอาจารย์ที่ปรึกษา เช่น นักศึกษาไม่เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาไม่ไว้วางใจอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษามีไม่เพียงพอ อาจารย์ที่ปรึกษามีภาระงานสอนมาก อาจารย์ที่ปรึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในการให้คำปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความสำคัญต่อวิชาที่ตนเองสอนมากกว่าที่จะเห็นความสำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษากลุ่มที่ไม่ได้สอน แต่งตั้งให้เป็นทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ฝ่ายปกครอง ทำให้นักศึกษาไม่กล้าเข้าพบเพราะกลัวถูกตักเตือนหรือถูกลงโทษ ไม่มีกำหนดการจัดเวลาที่แน่นอนเพื่อให้อาจารย์พบนักศึกษา เป็นต้น (ธัญพร บุญปลุกษ์, 2542 : 3-5)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ เป็นสถาบันอุดมศึกษาสาขาวิชาชีพสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จัดการศึกษาใน 3 ระดับ ได้แก่ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ใน 7 คณะ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ โดยมีเป้าหมายหลักในการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ให้มีความรู้ความสามารถทั้งในทาง ทฤษฎีและปฏิบัติได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังเน้นในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนเน้นในเรื่องของคุณภาพบัณฑิตมากกว่าปริมาณ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการกำลังคนเพื่อปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ตามแนวทางในการพัฒนาประเทศที่กำลังเป็นอยู่และจะดำเนินต่อไปในอนาคต

ในด้านระบบอาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งมีบริการแนะแนวให้คำปรึกษาเพื่อให้นักศึกษาสามารถปรับตัวได้โดยให้สถานศึกษาในสังกัดแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาไว้คอยให้คำปรึกษาแนะแนวทางแก่นักศึกษาทุกชั้นปี ในด้านต่าง ๆ รวม 3 ด้าน ดังนี้ ด้านวิชาการ ได้แก่ด้านที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยตรง ด้านการบริการและพัฒนา นักศึกษา ได้แก่หน้าที่จะช่วยให้นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองให้สมบูรณ์ขึ้นในขณะที่อยู่ในสถานศึกษา และด้านอื่นๆ ได้แก่หน้าที่ที่นอกเหนือจากหน้าที่ด้านวิชาการ และหน้าที่ด้านบริการ และการพัฒนานักศึกษา (คณะศึกษาศาสตร์, 2543 : 3)

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ถึงแม้มหาวิทยาลัยจะให้ความสำคัญในเรื่องอาจารย์ที่ปรึกษา แต่เนื่องจากในระยะเวลาที่ผ่านมายังไม่เคยมีการศึกษาและสำรวจถึงบทบาทของอาจารย์

ที่ปรึกษามาก่อน คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญที่จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการทำงานของอาจารย์ที่ปรึกษาของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามคณะต่าง ๆ

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา
2. ทราบบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามคณะต่าง ๆ
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพ

4. ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ รวม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอาชีพ และด้านการมีปฏิสัมพันธ์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ หลักสูตร 4 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1-4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ใน 7 คณะ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 492 คน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 752 คน คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ จำนวน 578 คน คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 1,205 คน คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ จำนวน 439 คน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จำนวน 24 คน คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ จำนวน 321 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 3,811 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ หลักสูตร 4 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1-4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ที่ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยสูตร (5.13) ตามวิธีของบุญธรรม กิจปรีดาภิสุทธิ์ (บุญธรรม กิจปรีดาภิสุทธิ์. 2547 : 111) ได้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 362 คน จากนั้นใช้วิธีสุ่ม

แบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และกำหนดกลุ่มตัวอย่างในจำนวนที่ใกล้เคียงกันในแต่ละคณะ จากนั้นสุ่มด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คณะที่สังกัดของนักศึกษา ได้แก่

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
คณะวิศวกรรมศาสตร์
คณะบริหารธุรกิจ
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์
คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ รวม 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านวิชาการ
2. ด้านสวัสดิการ
3. ด้านส่วนตัวและสังคม
4. ด้านอาชีพ
5. ด้านการมีปฏิสัมพันธ์

5. คำนิยามศัพท์เฉพาะ

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ที่ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแก่นักศึกษาใน 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาในการแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย กฎระเบียบของมหาวิทยาลัย หลักสูตรและแผนการเรียน การลงทะเบียนเรียน การลด-เพิ่ม-ถอนวิชาเรียน การลาพักการเรียน ตรวจสอบการลงทะเบียนเรียน วิธีเรียนและแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า การวัดและการประเมินผล ติดตามผลการเรียน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อ

2. ด้านสวัสดิการ หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาในการแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับ การใช้บริการต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ทุนการศึกษา กองทุนกู้ยืมของรัฐบาล ที่พัก การเดินทาง การทำงานเพื่อหารายได้พิเศษ การเรียน รด. และการ

ผ่อนผันการเกณฑ์ทหาร การรับ-ส่ง จดหมาย, ธนาณัติ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ การวางแผนทางการเงินและค่าใช้จ่าย การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการทำประกันอุบัติเหตุ

3. ด้านส่วนตัวและสังคม หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาในการแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับ ให้คำแนะนำในด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและการแต่งกาย ด้านกิริยามารยาทและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ การพักผ่อนและการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา การดูแลสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ การคบเพื่อนและการปรับตัวในกลุ่มเพื่อน ปัญหาเพศศึกษา หน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อตนเองและผู้อื่น และการควบคุมดูแลให้นักศึกษาอยู่ในระเบียบวินัย

4. ด้านอาชีพ หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาในการแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ความก้าวหน้าในอาชีพการปฏิบัติงาน การปฏิบัติตนในการประกอบอาชีพ การปลูกฝังให้นักศึกษามีความภูมิใจในวิชาชีพของตน การเตรียมตัวเพื่อสมัครงาน การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพอิสระ ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพในตลาดแรงงาน การประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาทราบเกี่ยวกับแหล่งงานต่าง ๆ บริการจัดหางานให้นักศึกษา และการติดตามผลของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา

5. ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาในการแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับ การสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นกันเองเมื่อนักศึกษาเข้าพบ เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าพบได้อย่างสะดวก สร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักศึกษาในความ รับผิดชอบ การจัดเก็บข้อมูลและระเบียบของนักศึกษา การรักษาความลับเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษา ติดตามปัญหาของนักศึกษาเพื่อให้ความช่วยเหลือ การประสานงานกับอาจารย์พิเศษเกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษา การประสานงานกับครอบครัวหรือผู้ปกครองเมื่อนักศึกษามีปัญหาส่วนตัว การมีส่วนร่วมในการพิจารณาทุนการศึกษาต่าง ๆ ของนักศึกษา และใช้ทรัพยากรในสถาบัน เช่น ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์แนะแนว เพื่อแก้ปัญหาให้กับนักศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คณะผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับดังนี้ คือ ข้อมูลของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ความหมายและความสำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษา บทบาทและภาระหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ความหมาย วัตถุประสงค์และขอบข่ายของการให้คำปรึกษา การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันการศึกษา ปัญหาของนักศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ที่ปรึกษา

1. ข้อมูลของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

1.1 ประวัติของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (Rajamangala University of Technology Krungthep) เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับการสถาปนาขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พุทธศักราช 2548 โดยเกิดจากการยกฐานะของวิทยาเขตในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 3 แห่ง คือ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ และวิทยาเขตพระนครได้รวมกันเป็น "มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ" ภายใต้อุดมการณ์และปรัชญาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติที่มีความเชี่ยวชาญทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติมีความเจนจัดทางวิชาการและคุณสมบัติที่จำเป็นตามลักษณะวิชาชีพพร้อมที่จะทำงานและปรับปรุงตนเองให้มีความก้าวหน้าทันต่อวิวัฒนาการทางเทคโนโลยี รวมทั้งปลูกฝังความมีระเบียบวินัย มีคุณธรรม ความรับผิดชอบในจรรยาวิชาชีพและต่อสังคม นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคมตลอดจนการดำเนินงานบูรณาการที่คำนึงถึงสังคมของชาติอีกด้วย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ประกอบด้วยวิทยาเขตในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 3 แห่ง ที่มีชื่อเสียงและมีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาหลากหลายวิชาชีพมานาน อันได้แก่วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ซึ่งเดิมเป็นสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงในการจัดการศึกษาด้านช่างอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ มีชื่อเสียงในการจัดการศึกษาด้านบริหารธุรกิจและภาษาต่างประเทศ วิทยาเขตพระนครได้ มีชื่อเสียงในด้านการเป็นสถานศึกษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับด้านการช่างสตรีและคหกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ได้รับการสถาปนาขึ้นในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2548 ประกอบด้วยสถานศึกษา 3 วิทยาเขต วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ และวิทยาเขต

พระนครได้ โดยใช้พื้นที่ของวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ เป็นที่ตั้งของสำนักงานอธิการบดี มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ที่เน้นการปฏิบัติ ทำการสอน ทำการวิจัย ผลิตครูวิชาชีพ ให้บริการทางวิชาการในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ เดิมชื่อ “วิทยาลัยเทคนิค” เป็นสถาบันการศึกษาวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สถานที่ตั้ง ตำบลทุ่งมหาเมฆ มีเนื้อที่ประมาณ 145 ไร่ สถาปนาขึ้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2531 เปิดการสอนปีแรกเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2495 มีจำนวนนักเรียนดังต่อไปนี้

1. แผนกวิทยุ 27 คน ฝากเรียนที่โรงเรียนช่างกลปทุมวัน
2. แผนกฝึกหัดครูมัธยมอาชีวศึกษา 13 คน ฝากเรียนที่โรงเรียนช่างก่อสร้างอุเทนถวาย
3. แผนกช่างก่อสร้าง 30 คน ฝากเรียนที่โรงเรียนช่างก่อสร้างอุเทนถวาย
4. แผนกพาณิชย์การ 21 คน ฝากเรียนที่โรงเรียนพาณิชย์การพระนคร

วิทยาเขตฯ ได้รับพิจารณาจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ให้ได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศและหน่วยงานเอกชนทั้งในและนอกประเทศเกี่ยวกับความช่วยเหลือความร่วมมือทางด้านวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การแลกเปลี่ยนบุคลากรไปฝึกอบรมดูงานระยะสั้น ระยะยาว รวมทั้งไปศึกษาต่อในประเทศ และต่างประเทศ ตลอดจนการจัดการศึกษาร่วมกับภาคเอกชน เพื่อผลิตนักศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ ปัจจุบันมีการจัดการเรียนการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ บริหารธุรกิจ คหกรรมศาสตร์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม ศิลปศาสตร์ประยุกต์ และอุตสาหกรรมสิ่งทอ ที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของประเทศ ปัจจุบันมีนักศึกษาประมาณ 4,263 คน

วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ วิทยาเขตบพิตรพิมุข แต่เดิมเป็นโรงเรียนราษฎร์ มีชื่อเดิมว่า โรงเรียนวัดบพิตรพิมุข หรือ โรงเรียนวัดเชิงเลน ตั้งชื่อตามชื่อวัดบพิตรพิมุขหรือวัดเชิงเลน บพิตรพิมุข เป็นสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนมาช้านาน ตั้งแต่สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ โดยมีพระภิกษุสามเณรผู้ทรงความรู้เป็นครูผู้สอน และใช้กุฏิศาลาการเปรียญ หรือศาลารายภายในวัดเป็นสถานที่เรียน ในครั้งนั้นมีผู้นิยมส่งบุตรหลานมาฝากเรียนเป็นศิษย์เรียนหนังสือในสำนักเรียนบพิตรพิมุขกันมาก นักเรียนในยุคนั้น เช่น พระยาภิรมย์ภักดี (บุญรอด ภิรมย์ภักดี) พระยาภักดีนรเศรษฐ (เลิศ เศรษฐบุตร) และพระยาธรรมาธิชาญยุทธ (สุข โชติเสถียร) เป็นต้น แต่เดิมใช้กุฏิภายในวัดเป็นสถานที่เรียน ครั้งถึงเดือนเจ็ด ปีระกา สัปตศก 1247 หรือเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2428

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ประกาศตั้งโรงเรียนปทิมขันธ์ เป็นโรงเรียนหลวงรุ่นแรกสำหรับราษฎรได้ศึกษาเล่าเรียน โดยมีขุนอนุกิจวิฑูร (น้อย จุลวิฑูร) เป็นครูใหญ่คนแรก และมีนักเรียนเพียง 34 คน เปิดสอนอย่างเป็นทางการปีแรก มูลสามัญชนตำบลประโคน 1 จำแนกชั้นตามชื่อหนังสือที่เรียนคือ มูลบทบรรพกิจ วาหนิติกร อักษรประโยค สังโยคพิธาน ไวพจน์พิจรรย์ พิศาลธารนन्द ใช้เวลาเรียน 1 ปี ก็จบประโยค

วิทยาเขตพระนครใต้ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครใต้ เป็นโรงเรียนการช่างสตรี แห่งแรกของประเทศไทย ที่เติบโตมาจากแผนกการช่างสตรีของโรงเรียนสตรีบ้านทวาย ซึ่งเดิม คือโรงเรียนสตรีวัดสุทธิวาราม ที่ก่อตั้งเมื่อ 1 สิงหาคม 2465 โดยเปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 กระทรวงศึกษาธิการ 2533 : 134 การจัดการศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2464 – 2475 แบ่งเป็นประถมสามัญ 3 ปี (ป.1-3) มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี (ม.1-3) มัธยมศึกษาตอนกลาง 3 ปี (ม.4 - 6) มัธยมศึกษาตอนปลาย 2 ปี (ม.7 – 8) และตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันกับโรงเรียนวัดสุทธิวาราม เพียงแค่กันรั้วแบ่งเขตเท่านั้น ต่อมาจำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้น จนสถานที่ไม่เพียงพอ ในวันที่ 17 พฤษภาคม 2474 กระทรวงธรรมการจึงให้โรงเรียนสตรีวัดสุทธิวารามย้ายมาอยู่ที่ตรอกยายกับดา (เพราะมีชนชาติเชื้อพม่าเผ่าทวายอยู่มาก จนเรียกขานชุมชนแถวนี้ว่า บ้านทวาย) อำเภอยานนาวา และเปลี่ยนชื่อมาเป็น “โรงเรียนสตรีบ้านทวาย” ตามชื่อดาบที่ตั้งโรงเรียนสตรีบ้านทวาย สังเกตกรรมสามัญเท่านั้น ในปี พ.ศ. 2476 ได้เปิดแผนกวิชาการช่างสตรีขึ้นอีกแผนกหนึ่ง หลักสูตร 1 ปี เรียกว่า “การช่างขั้นต้น” รับนักเรียนอายุ 15 ปีขึ้นไป ไม่จำกัดความรู้ สอนแต่วิชาการช่างสตรีล้วน ๆ เช่น วิชาผ้า อาหาร จักสาน พับผ้าเช็ดหน้า แกะสลักผักผลไม้ ไม้ตอง (บายศรี กระถาง) เป็นต้น ต่อมาในปี 2523 ได้เปิดสอนในระดับ ปวช. ในปี 2513 เปิดสอนในระดับปวส. และปริญญาตรี ในปีพ.ศ. 2531 มีนักศึกษาในปัจจุบันประมาณ 806 คน

1.2 การแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัย

สืบเนื่องมาจากการแบ่งโครงสร้างของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จาก 32 แห่งทั่วประเทศ เป็น 9 กลุ่ม มหาวิทยาลัย ตามร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ปี พ.ศ. 2548 มีผลให้วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ วิทยาเขตปทิมขันธ์ มหามงคล และวิทยาเขตพระนครใต้ รวมกันเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีการจัดแบ่งโครงสร้างการบริหารงาน แบ่งส่วนราชการออกเป็น สำนัก 3 สำนัก 1 สถาบัน และ 7 คณะ ดังนี้

1. สำนักงานอธิการบดี
2. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
3. สำนักส่งเสริมงานวิชาการและงานทะเบียน
4. สถาบันวิจัยและพัฒนา

5. คณะ 7 คณะ คือ

- 5.1. คณะวิศวกรรมศาสตร์
- 5.2. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 5.3. คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
- 5.4. คณะบริหารธุรกิจ
- 5.5. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
- 5.6. คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์
- 5.7. คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีความพร้อมที่จะดูแลจัดการศึกษา ให้บรรลุตามปรัชญาและเจตนารมณ์ของการก่อตั้งมหาวิทยาลัยโดยมหาวิทยาลัยได้มีการพัฒนาในด้านต่างๆ ทั้งบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ต่างๆอื่นที่จะช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และการส่งเสริมคุณภาพบัณฑิตนอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังมีบริการต่างๆ เพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับนักศึกษาอาทิ ศูนย์ออกกำลังกาย สนามกีฬา ศูนย์วิทยบริการ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องพยาบาลที่มีแพทย์อยู่ประจำ การทำประกันภัย และอื่น ๆ จากที่กล่าวมาข้างต้น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีความพร้อมในด้านบริการแก่นักศึกษา ตลอดจนผู้ประกอบการต่าง ๆ ที่จะเข้ามาใช้บริการมหาวิทยาลัยพร้อมที่จะเป็นสถาบันการศึกษาที่จะเดินก้าวหน้าไปอย่างมั่นคงปฏิบัติภารกิจตอบสนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติให้สมกับที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานนาม "ราชมงคล"

1.3 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เป็นผู้นำการจัดการศึกษาวิชาชีพ พัฒนาคุณภาพกำลังคนสู่มาตรฐานสากล บนพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตที่ดีของสังคม

พันธกิจ จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษามุ่งเน้นวิชาชีพบนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพและมีความพร้อมเข้าสู่อาชีพ สร้างงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม บนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสู่การผลิตและการบริการที่สามารถถ่ายทอดและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ ประเทศ ให้บริการงานวิชาการและการศึกษาที่มีแนวคิดเชิงสร้างสรรค์เพื่อการมีอาชีพและพัฒนาอาชีพสู่การแข่งขัน ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและรักษาสืบวงศ์

ยุทธศาสตร์และเป้าหมาย มหาวิทยาลัยได้กำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมายในการจัดการศึกษาไว้ดังนี้

1. ปริมาณนักศึกษาสัดส่วนระดับต่ำกว่าปริญญา : ปริญญา เป็น 35 : 65 ในปี 2549 และมีผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ชำนาญทางวิชาชีพมีคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของตลาด
2. จัดการศึกษาให้แผนก/สาขาวิชาเข้าสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี อย่างน้อยร้อยละ 50 ของแผนก/สาขาวิชาที่เปิดสอน ภายในปี 2549
3. มีบริการทางวิชาการ/วิชาชีพเฉพาะสาขาไม่น้อยกว่า 50 โครงการ ต่อปี
4. สถานศึกษาจัดระบบบริหารคุณภาพและประกันคุณภาพการศึกษาได้
5. มีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
6. งานวิจัยด้านสหวิทยาการไม่ต่ำกว่า 2 เรื่องต่อปี/ส่งประดิษฐ์ไม่ต่ำกว่า 10 เรื่อง ต่อปี ที่มีมาตรฐานชั้นนำชุมชนท้องถิ่น ได้
7. สัดส่วนของบุคลากร ปริญญาตรี : ปริญญาโท: ปริญญาเอก เป็น 1:7:2 บุคลากรของมหาวิทยาลัยฯ ได้รับการอบรมทางวิชาชีพทักษะ มนุษย์สัมพันธ์ เทคนิคการบริหารอย่างน้อย 1 คนต่อครั้ง ต่อปี
8. มีโครงการสนับสนุนกิจกรรมด้านศาสนา จริยธรรม ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และประชาธิปไตย

1.4 คำขวัญของมหาวิทยาลัยและตราสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

คำขวัญ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ใช้คำขวัญว่า “ราชมงคล สร้างคนสู่งาน เชี่ยวชาญเทคโนโลยี”

ตราสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยใช้ตราสัญลักษณ์เป็นตราพระราชทานฯ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

1.5 การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย

ระดับการศึกษา ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีการจัดการศึกษา ในปี 2548 ทั้งหมด 3 ระดับ คือ

1. ระดับต่ำกว่าปริญญา เปิดสอนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โดย รับจากผู้จบ มัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือ ปวช. ใช้เวลาเรียน 2-3 ปี
2. ระดับปริญญา เปิดสอนในหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) 2 ปี และปริญญาตรี 4 ปี ดังนี้

ปริญญาตรีต่อเนื่อง 2 ปี รับจากผู้จบ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรือเทียบเท่า ใช้เวลาเรียน 2 ปี ถึง 3 ½ ปี

ปริญญาตรี 4 ปี รับจากผู้จบ ปวช. หรือ ม.6 ใช้เวลาเรียน 4 ปี ในทุกสาขาและ 5 ปี สำหรับสาขาวิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมอุตสาหกรรม นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังเปิดสอน หลักสูตรนานาชาติ (International Program) ซึ่งการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษตลอดหลักสูตร และดำเนินการสอนโดยอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษผู้ทรงคุณวุฒิทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยเปิดสอนวิชาเอกด้าน บริหารธุรกิจ 4 สาขาวิชา คือ ระบบสารสนเทศ การตลาด การบัญชี และ การจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ

3. ระดับบัณฑิตศึกษา หรือปริญญาโท เปิดสอนในสาขา อุตสาหกรรมสิ่งทอ เป็นหลักสูตรแรกในมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 เป็นต้นมา

จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2547 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งสิ้น 2,946 คน โดยหลักสูตร ปวส. มีจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา 371 คน (12.59%) และหลักสูตรปริญญาตรี มีจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา 2,575 คน (87.41%) กลุ่มวิชาที่มีจำนวนผู้สำเร็จมากที่สุด คือ กลุ่มวิชาบริหารธุรกิจ จำนวน 1,688 คน (57.30%) รองลงไปคือ กลุ่มวิชาคหกรรมศาสตร์ จำนวน 481 คน (16.33%) ส่วนกลุ่มวิชาที่มีจำนวน ผู้สำเร็จการศึกษาน้อยที่สุด คือ กลุ่มวิชาเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน จำนวน 42 คน (1.42%) และกลุ่มวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวน 18 คน (0.61%) รายละเอียดดังตาราง 2.1

ตาราง 2.1 แสดงจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2548 จำแนกตามกลุ่มวิชา และหลักสูตร

กลุ่มวิชา	ปวส.	ปริญญาตรี	รวม	ร้อยละ
1. คหกรรมศาสตร์	27	454	481	16.33
2. ครุศาสตร์อุตสาหกรรม		118	118	4.00
3. บริหารธุรกิจ	295	1,393	1,688	57.30
4. วิทยาศาสตร์		53	53	1.80
5. วิศวกรรมศาสตร์	29	133	162	5.50
6. ศิลปกรรม		311	311	10.56
7. ศิลปศาสตร์	20	53	73	2.48
8. เทคโนโลยีสื่อสารมวลชน		42	42	1.42
9. สถาปัตยกรรมศาสตร์		18	18	0.61
รวมทั้งสิ้น	371	2,575	2,946	100
ร้อยละ	12.59	87.41	100	

สัดส่วนผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. : ปริญญาตรี 12.59 : 87.41

จำนวนบุคลากร ในปีการศึกษา 2548 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานทั้งสิ้น 935 คน จำแนกเป็นสายผู้สอน 586 คน (62.67 %) ซึ่งมีจำนวนข้าราชการครูประจำมากที่สุด จำนวน 538 คน (57.54 %) ลูกจ้างชั่วคราว 35 คน (3.74 %) และพนักงานมหาวิทยาลัย (1.3) จำนวน 13 คน (1.39 %)

บุคลากรสายสนับสนุน มีจำนวน 349 คน (37.33 %) โดยมีลูกจ้างชั่วคราวมากที่สุด จำนวน 170 คน (18.18 %) ลูกจ้างประจำ จำนวน 159 คน (17.01 %) และข้าราชการพลเรือน จำนวน 20 คน (2.14 %)

สำหรับข้าราชการครูประจำ มีวุฒิปริญญาโทมากที่สุด จำนวน 349 คน (64.87 %) ปริญญาตรีและต่ำกว่า จำนวน 172 คน (31.97 %) และปริญญาเอก จำนวน 17 คน (3.16 %) โดยมีชื่อตำแหน่งเป็นตำแหน่งครู-อาจารย์ มากที่สุด จำนวน 485 คน (90.15 %) ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 52 คน (9.67 %) และตำแหน่งผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน (0.19 %) รายละเอียดดังตาราง 2.2

ตาราง 2.2 แสดงจำนวนบุคลากร ปีการศึกษา 2548 จำแนกตามประเภทบุคลากร

ประเภทบุคลากร	ระดับการศึกษา					ร้อยละ
	ป.เอก	ป.โท	ป.ตรี	ต่ำกว่า ป.ตรี	รวมทั้งสิ้น	
สายผู้สอน	17	369	196	4	586	62.67
- ข้าราชการครูประจำ	17	349	168	4	538	57.54
- พนักงานมหาวิทยาลัย		13			13	1.39
- ลูกจ้างชั่วคราว		7	28		35	3.74
สายสนับสนุน			48	301	349	37.33
- ข้าราชการพลเรือน			16	4	20	2.14
- ลูกจ้างประจำ			1	158	159	17.01
- ลูกจ้างชั่วคราว			31	139	170	18.18
รวมทั้งสิ้น	17	369	244	305	935	100

หมายเหตุ ไม่นับรวมบุคลากรที่ปฏิบัติงานที่สำนักงานอธิการบดี

งบประมาณ ปี 2548 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ได้รับการจัดสรรเงิน
งบประมาณดัง ตาราง 2.3

ตาราง 2.3 แสดงงบประมาณปี พ.ศ. 2548

ประเภทงบประมาณ	จำนวนเงิน (บาท)
งบประมาณแผ่นดิน	260,021,000
งบประมาณเงินผลประโยชน์	169,643,020

แยกตามประเภทงบ ดังนี้

เงินงบประมาณแผ่นดิน ปีงบประมาณ 2548 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
ได้รับเงินงบประมาณทั้งสิ้น จำนวน 260,021,000 บาท เป็นงบบุคลากรมากที่สุด จำนวน

158,748,850 บาท (61.05 %) รองลงไปคืองบดำเนินการ จำนวน 58,566,480 บาท (22.52 %) น้อยที่สุด คือ งบรายจ่ายอื่น จำนวน 527,800 บาท (0.20 %) รายละเอียดดังตาราง 2.7 และ 2.4

ตาราง 2.4 แสดงงบประมาณจำแนกตามงบ

ประเภทงบ	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
- งบบุคลากร	158,748,850	61.05
- งบดำเนินการ	58,566,480	22.52
- งบลงทุน	38,823,600	14.93
- เงินอุดหนุน	3,354,270	1.29
- รายจ่ายอื่น	527,800	0.20
รวมทั้งสิ้น	260,021,000	100

ตาราง 2.5 แสดงงบประมาณจำแนกตามหมวดรายจ่าย

หมวดรายจ่าย	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
- เงินเดือน	136,906,100	52.65
- ค่าจ้างประจำ	19,819,430	7.62
- ค่าจ้างชั่วคราว	2,023,320	0.78
- ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ	58,566,480	22.52
- ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง	38,823,600	14.93
- เงินอุดหนุน	3,354,270	1.29
- รายจ่ายอื่น	527,800	0.20
รวมทั้งสิ้น	260,021,000	100

เงินงบประมาณผลประโยชน์ ปี 2548 มหาวิทยาลัยฯ ได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยตั้งรายจ่ายเงินงบประมาณผลประโยชน์ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 169,643,020 บาท โดยเป็นเงินงบกลาง/สมทบมหาวิทยาลัยมากที่สุด จำนวน 111,779,970 บาท (65.89 %) น้อยที่สุด คือ งบรายจ่ายอื่น จำนวน 2,805,690 บาท (1.65 %) รายละเอียดดังตาราง 2.9 และ 2.10

ตาราง 2.6 แสดงงบประมาณจำแนกตามประเภทงบ

ประเภทงบ	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
- งบบุคลากร	16,628,720	9.80
- งบดำเนินการ	14,550,860	8.58
- งบลงทุน	18,178,080	10.72
- งบเงินอุดหนุน	5,699,700	3.36
- งบรายจ่ายอื่น	2,805,690	1.65
- งบกลาง/สมทบมหาวิทยาลัย	111,779,970	65.89
รวมทั้งสิ้น	169,643,020	100

ตาราง 2.7 แสดงงบประมาณจำแนกตามหมวดรายจ่าย

หมวดรายจ่าย	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
- ค่าจ้างชั่วคราว	16,628,720	9.80
- ค่าตอบแทน วัสดุ และวัสดุ	12,858,820	7.58
- ค่าสาธารณูปโภค	1,692,040	1.00
- ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง	18,178,080	10.72
- เงินอุดหนุน	5,699,700	3.36
- รายจ่ายอื่น	2,805,690	1.65
- งบกลาง/สมทบมหาวิทยาลัย	111,779,970	65.89
รวมทั้งสิ้น	81,999,500	100

พื้นที่จัดการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีพื้นที่จัดการศึกษารวมประมาณ 165 ไร่ ดังรายละเอียดจากตาราง 2.8

ตาราง 2.8 แสดงพื้นที่จัดการศึกษา

พื้นที่จัดการศึกษา	จำนวน (ไร่-งาน-ตารางวา)
เทคนิคกรุงเทพฯ	139-0-30
บพิตรพิมุข มหาเมฆ	18-1-98
พระนครใต้	8-1-1

2. ความหมายและความสำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.1 ความหมายของอาจารย์ที่ปรึกษา

คำว่า “อาจารย์ที่ปรึกษา” ในภาษาอังกฤษมีคำที่มีความหมายคล้ายกัน คือ Advisor, Counsellor, Mentor, Student advisor มีผู้ให้ความหมายของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้ดังนี้

กู๊ด (Good. 1978 : 17) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า อาจารย์ที่ปรึกษาคือ อาจารย์ที่ได้รับมอบหมายให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักศึกษาทางด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพและปัญหาส่วนตัว ตลอดจนช่วยเหลือการลงทะเบียนเรียนวิชาเรียนต่าง ๆ

มุลเลอร์ (Mueller. 1961 : 210) ได้ให้ความหมายของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้ว่า อาจารย์ที่ปรึกษามีหน้าที่ช่วยเหลือนิสิตในการวางแผนการเรียน ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษา

สุจริต เพียรและวรศักดิ์ เพียรชอบ (2523 : 12) อาจารย์ที่ปรึกษาคือ อาจารย์ที่มีความรู้ ประสบการณ์และความสามารถที่จะช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่นิสิตได้ทั้งในด้านวิชาการ สวัสดิการ และปัญหาส่วนตัว

สุนน อมรวิวัฒน์ (2518 : 119) ให้ความหมายว่า อาจารย์ที่ปรึกษาคือนักศึกษาที่มีประสบการณ์และมีความสามารถช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร วิธีการเรียน ในสาขาหนึ่ง ๆ เป็นผู้ให้ข้อเท็จจริง ให้คำแนะนำช่วยเหลือแนะแนวทางในการแก้ปัญหา ส่วนตัวของนักศึกษา และในบางครั้งจะช่วยเหลือนักศึกษาในด้านสวัสดิการเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสศึกษาไปจนสุดความสามารถของเขา

กล่าวโดยสรุปอาจารย์ที่ปรึกษาได้แก่ อาจารย์ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแก่นักศึกษา เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือให้นักศึกษาสามารถเล่าเรียนได้อย่างราบรื่น โดยช่วยแก้ไขและป้องกันปัญหาเบื้องต้นเกี่ยวกับการเรียน สวัสดิการและปัญหาอื่น ๆ ที่ขัดขวางความสำเร็จทางการเรียนของนักศึกษา

2.2 ความสำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันอุดมศึกษายังสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทตามภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบ ได้แก่

1. อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ (Academic Advisors) หมายถึง อาจารย์ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแก่นักศึกษาในภาควิชาหรือคณะวิชา
2. อาจารย์ที่ปรึกษามชมรมกิจกรรมนักศึกษา (Student Activity Advisors) หมายถึง อาจารย์ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษาแก่นักศึกษาในชมรมกิจกรรมนักศึกษา
3. อาจารย์ที่ปรึกษาหอพักนักศึกษา (Residential Advisors) หมายถึง อาจารย์ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษานักศึกษาในหอพักนักศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาในแต่ละประเภทที่กล่าวมา นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาและมีความสำคัญต่อความสำเร็จของนักศึกษา สำเนา ขจรศิลป์ (2525 : 29) กล่าวว่าอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อสถาบันการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะเป็นผู้ที่มีส่วนช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นคนสมบูรณ์ทั้งด้านวิชาการ สติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ ซึ่งเท่ากับเป็นการช่วยผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพสนองต่อสังคมและประเทศชาติ ซึ่ง วิโรจน์ ว่องวรณนท์ (2539 : 1-2) กล่าวสรุปความสำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษาดังนี้

1. ด้านวิชาการ อาจารย์ที่ปรึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จทางด้านวิชาการของนักเรียน นักศึกษา กล่าวคืออาจารย์ที่ปรึกษาจะช่วยให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรการลงทะเบียนเรียน วิธีการเรียน การวัดผล ตลอดจนแนวทางการศึกษาที่นักศึกษาจะสามารถจบหลักสูตรได้อย่างราบรื่น
2. ด้านพัฒนาบุคลิกภาพ อาจารย์ที่ปรึกษาจะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา ได้แก่ การแต่งกายให้ดูกระฉับกระเฉงและเหมาะสม และสอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีไทย การสร้างมนุษยสัมพันธ์การรู้จักกาลเทศะและบุคคล ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมที่พึงปฏิบัติ
3. ด้านการทำกิจกรรมต่าง ๆ อาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนกระตุ้นและสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของวิทยาลัย ได้แก่ การปฐมนิเทศ วันไหว้ครู งานกีฬาภายใน การเข้าร่วม

กิจกรรมแข่งขันทักษะวิชาชีพ การเข้าร่วมชมรม เพื่อเป็นการฝึกการทำงานร่วมกันฝึกการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดีในสังคมประชาธิปไตย

4. ด้านการบริการต่าง ๆ อาจารย์ที่ปรึกษามีความสำคัญในการแนะนำบริการและสวัสดิการต่าง ๆ ของวิทยาลัยให้นักศึกษาทราบ เช่น บริการแนะนำสนเทศและบริการอาชีพ บริการตรวจสอบคุณภาพ บริการของฝ่ายทุน

5. ด้านการสร้างชื่อเสียงให้สถาบัน อาจารย์ที่ปรึกษา มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นให้นักศึกษาช่วยสร้างเสริมและรักษาชื่อเสียงของสถาบัน รวมทั้งสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับสถาบัน โดยพัฒนาความรู้ความสามารถของคนให้มีศักยภาพสูงจนเป็นที่ยอมรับของสังคม เช่น ความสามารถทางด้านการเรียน การสอบชิงทุน การได้รับรางวัลด้านกีฬา คณิต การแข่งขันและการประกวดต่าง ๆ

6. ด้านการวางแผนชีวิตและการเลือกอาชีพ อาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้นักศึกษาวางแผนชีวิต และการเลือกอาชีพโดยประสานกับฝ่ายต่าง ๆ เช่น ฝ่ายแนะแนว อาชีพและจัดหางานของกรมแรงงาน

7. ด้านการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และเป็นพลเมืองดีของชาติ อาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างสนับสนุนและกระตุ้นให้นักศึกษาประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และเป็นพลเมืองดีของชาติ โดยเสียสละอุทิศกำลังกาย กำลังใจ กำลังสติปัญญาหรือ กำลังทรัพย์ สร้างสรรค์สังคมรวมทั้งการให้ความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ปฏิบัติตามกฎระเบียบและกติกากำหนดไว้ มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

จะเห็นได้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จของสถาบันอุดมศึกษาในการผลิตบัณฑิตให้ได้คุณภาพ ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ ด้านพัฒนาบุคลิกภาพ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม การวางแผนและการเตรียมเพื่ออาชีพ ถ้าอาจารย์ที่ปรึกษาให้ความสนใจ เอาใจใส่ต่อนักศึกษาอย่างดี จะส่งผลต่อคุณภาพของบัณฑิตเป็นอย่างมาก อีกทั้งช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวนักศึกษาลงไปได้มาก การทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นภาระงานที่มีคุณค่าสำคัญยิ่งต่อนักศึกษาและต่อประเทศชาติ นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่ได้รับการคาดหวังจากสังคม ในฐานะผู้ที่ใกล้ชิดกับตัวนักศึกษามากกว่าผู้อื่น ภาระหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาจึงมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวทางการศึกษาของนักศึกษาในความดูแล (วิจิตร บุญขจรโรกุล. 2541 : 4-5)

3. บทบาทและภาระหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

อาจารย์ที่ปรึกษาดูว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อสถาบันการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะเป็นผู้มีส่วนในการพัฒนานิสิต นักศึกษา ให้เป็นคนที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านวิชาการ สติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ ซึ่งเท่ากับการช่วยผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพสนองต่อสังคมและประเทศชาติ (ลำเนาวั จงรศิลป์. 2527 : 31) ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีบทบาทในด้านความรับผิดชอบและได้รับมอบหมายให้เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการให้คำแนะนำนักศึกษา ทั้งในด้านการเรียน ด้านปัญหาส่วนตัวและปัญหาอื่น ๆ นอกจากนี้เป็นผู้ที่ได้รับการคาดหวังว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในภาระหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายเอาใส่ใจ เข้าใจนักศึกษา และเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความสนใจศึกษาปัญหาและหาทางขจัดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี (ทศพร มณีศรีจำ. 2527 : 6) อีกทั้งผลอันเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ในโลกยุคโลกกาภิวัตน์ เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล สังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจทำให้บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาเปลี่ยนแปลงไป อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับแนวโน้มของสังคมโลก แนวโน้มด้านสังคมการเมือง ภายใต้บริบทที่มีองค์ประกอบด้านต่าง ๆ มากมาย เพื่อให้สามารถทำงานด้านการให้คำปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธันยพร บุญพฤกษ์. 2543 : 24; อ้างอิงจาก Bemark and Hanna. 1998 : 209-218)

แฮริงตัน (Harrington. 1974 : 41) กล่าวว่าอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่สำคัญคือ

1. บทบาทในฐานะที่เป็นครู เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาในด้านวิชาการและการปรับตัว
2. บทบาทในฐานะผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการให้คำปรึกษาทางวิชาการและความคับข้องใจต่าง ๆ ของนักศึกษา
3. บทบาทในฐานะเป็นอาจารย์ทำหน้าที่สอนเช่นเดียวกับอาจารย์คนอื่น ๆ เป็นผู้ให้ความรู้และรวบรวมข้อมูลของนักศึกษาในความรับผิดชอบของตนและเป็นแหล่งความรู้ให้แก่นักศึกษาและอาจารย์อื่น ๆ
4. บทบาทในฐานะผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้บริหารด้วยย่อมจะเป็นผู้ให้ข้อมูลต่าง ๆ พร้อมกับเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการให้คำปรึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ACM 378.124 ๘155ค 2549 ๑.2
๘๒๕ อัสระมงคลพนธ์
ความคิดเห็นของนักศึกษาที่ปิด
บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามห
32000000951634 1019

เครสเซล (Dressel 1974 : 57) และ ฮอปกินส์ (Hopkins. 1926 : 25-28) ได้กล่าวถึงบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้คล้ายคลึงกันสรุปได้ว่า

1. เป็นผู้รอบรู้เกี่ยวกับรายละเอียดของหมวดวิชา เทคนิคและแผนการเรียน
2. สามารถแนะนำนักศึกษาในการวางแผนการเรียนและกำหนดเป้าหมายในการเรียนได้
3. ช่วยเหลือแนะนำนักศึกษาก่อนการลงทะเบียนในการเลือกวิชาเรียนให้ตรงตามหลักสูตร และเพิ่ม-ถอนวิชาเรียนในแต่ละภาคเรียน

และเพิ่ม-ถอนวิชาเรียนในแต่ละภาคเรียน

4. เอาใจใส่งานวิชาการให้คำแนะนำวิธีการเรียนและแก้ไขปัญหาการเรียนของนักศึกษา
5. สนใจและให้ความอบอุ่นเป็นกันเองกับนักศึกษาแต่ละคนนอกเวลาเรียน
6. เอาใจใส่นักศึกษาในด้านสุขภาพ การเงิน นิติและให้นักศึกษามีทัศนคติที่เหมาะสมต่อสาขาวิชาชีพ

ต่อสาขาวิชาชีพ

7. สามารถแปลความหมายของข้อมูลบางอย่างเกี่ยวกับตัวนิสิตได้
 8. สามารถนำข้อมูลอื่น ๆ มาประกอบการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาได้อย่างเหมาะสม
- สติกเคิล (Stickle. 1980 : 262-265) ได้ให้ความเห็นว่าหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษามี

5 ประการดังนี้

1. ช่วยนักศึกษาให้สำเร็จหลักสูตรตามความสนใจและความต้องการของนักศึกษา
2. ให้ข้อมูลที่เพียงพอแก่นักศึกษาในเรื่องรายวิชา กฎระเบียบและขั้นตอนในการดำเนินการเพื่อช่วยนักศึกษาจัดการเวลาเรียน

3. ในการให้คำปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาคต้องช่วยแนะนำนักศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องทางด้านวิชาการ ได้แก่ จะสอบให้ผ่านได้อย่างไร ใช้ทักษะในการศึกษาอย่างไร

4. ช่วยพัฒนานักศึกษา โดยเรียนรู้เข้าใจนักศึกษาคำนึงถึงความต้องการ แรงจูงใจ เป้าหมาย ความหวัง รวมทั้งช่วยแก้ไขปัญหส่วนตัว ได้แก่ การปรับตัวและการเข้าใจตนเอง

5. ให้โอกาสและสนับสนุนให้นักศึกษาแต่ละคนวางแผนเพื่อพัฒนากลยุทธ์ทางวิชาชีพระยะยาว โดยการสำรวจเกี่ยวกับอาชีพ และทางเลือกด้านบัณฑิตศึกษา

มอร์ริส (Morris. 1980 : 45) ได้สรุปว่าหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาที่สำคัญ ได้แก่การให้ข้อมูลที่เหมาะสมในเรื่องรายวิชา เรื่องที่น่าสนใจ โอกาสทางการศึกษา การช่วยนักศึกษาให้ตัดสินใจด้วยความมั่นใจในการเลือกหลักสูตรหรือรายวิชาเฉพาะ บนพื้นฐานของความต้องการและความสนใจของนักศึกษา เอื้ออำนวยให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาด้วยการเรียนรู้และให้ความเข้าใจแก่นักศึกษา ช่วยเหลือนักศึกษาดตามหลักการและปรัชญาทางการศึกษาโดยทั่วไป และด้วยเหตุผลสำหรับความต้องการเป็นพิเศษและประการสุดท้าย ซึ่งสำคัญที่สุดคือ การให้โอกาสและสนับสนุนให้นักศึกษาแต่ละคน สนใจในการพัฒนาด้านการศึกษาและกลยุทธ์เชิงวิชาชีพ เพื่อรักษาความสนใจและความสามารถของนักศึกษาไว้

สุมน อมรวิวัฒน์ (2518 : 123-125) กล่าวถึงบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาว่า ควรปฏิบัติการให้คำแนะนำปรึกษา 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. การให้คำปรึกษาทางวิชาการ ได้แก่ การที่อาจารย์ที่ปรึกษาคือองอธิบยหลักสูตร การอ่านเลขรหัสวิชา ลักษณะรายวิชา และแนะแนววิธีการกรอกบัตรลงทะเบียนได้อย่างถูกต้อง อาจารย์ที่ปรึกษาคือต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการขอเพิ่ม และถอนรายวิชา ตรวจสอบลักษณะรายวิชาตามเหตุผล และการตัดสินใจของนิสิตให้แน่นอนก่อนลงนามรับรอง ต้องแนะนำนิสิตให้เอาใจใส่การเรียนทุกวิชา และคำนึงอยู่เสมอว่าการวัดผลในแต่ละรายวิชาอาจมีขึ้นได้สมอนนอกจากนั้นกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของการวัดผลเป็นสิ่งที่อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตต้องเข้าใจและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด อาจารย์ที่ปรึกษาคควรแนะนำวิธีการเรียน การค้นคว้า การจัดเวลาเรียนให้นิสิตได้ทราบตั้งแต่ต้น หมั่นสอบถามปัญหาการเรียนอยู่เสมอ พร้อมทั้งให้คำแนะนำตามสภาพที่เป็นจริงถูกต้องเป็นปัจจุบัน โดยไม่นำเอามาตรฐานการเรียนของตัวอาจารย์ที่ปรึกษาในอดีตมาเป็นหลักใหญ่ ๆ ในการแนะนำนิสิต

2. การให้คำปรึกษาแก่นิสิตในด้านสวัสดิการ ได้แก่ การให้คำแนะนำช่วยเหลือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งปัญหาส่วนตัว ซึ่งอาจเป็นทั้งปัญหาสุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิต ปัญหาทางสังคม การปรับตัวในสังคมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ปัญหาทางการเงิน อันได้แก่ การขาดแคลนทุนทรัพย์ที่จะศึกษาเล่าเรียน การจัดสรรทุนให้แก่นิสิต และการแสวงหาแหล่งสวัสดิการที่จะช่วยเหลือนิสิต ปัญหาทางด้านอาชีพอันได้แก่ ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ถูกต้องต่ออาชีพในสาขาที่นิสิตกำลังศึกษาอยู่ การให้ข่าวสารหรือข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวทางในการประกอบอาชีพต่อไป

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 89-90) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาสรุปได้ดังนี้ แนะนำวิธีการเรียนแก่นักศึกษาเพิ่มเติมจากการปฐมนิเทศ แนะนำโปรแกรมหรือหลักสูตรการศึกษา โดยที่อาจารย์ที่ปรึกษาคควรศึกษาหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษาให้ถี่ เพื่อแนะนำนักศึกษาได้ถูกต้อง ผู้บริหารอาจมีส่วนช่วยโดยการปฐมนิเทศอาจารย์ที่ปรึกษาแจกเอกสารหลักสูตร คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา จดอบรมและให้นับชั่วโมงที่รับปรึกษาเป็นการกิจของอาจารย์ สนับสนุนการพบปะระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาคควรตรวจสอบดูแลการลงทะเบียนเรียนของนักศึกษา ให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาการเรียน หรือปัญหาอื่น ๆ ที่ทำให้มีผลต่อการเรียน ให้คำปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับทางบ้าน ครอบครัว พ่อแม่ ให้คำปรึกษาปัญหาการปรับตัวในสถาบันการศึกษา ให้คำปรึกษาปัญหาความวิตกกังวลหรือปัญหาสุขภาพ ดูแลด้านวินัย ความประพฤติ แนะนำกฎเกณฑ์ของสถาบันพร้อมทั้งจัดเตือนและชี้แนะทางที่ถูกต้อง

วัฒนา พชรวานิช (2539 : 220) กล่าวถึงหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ทำหน้าที่สำรวจความต้องการของนักศึกษาในกลุ่มเพื่อเสนอต่อฝ่ายบริหารของสถาบัน

2. วางแผนร่วมกับฝ่ายบริหาร ฝ่ายแนะแนวและฝ่ายอื่น ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษา
3. สร้างบรรยากาศอันดีงามให้นักศึกษารู้สึกมีเสรีภาพที่จะแสดงออกในฐานะสมาชิกของกลุ่ม
4. สร้างบุคลิกภาพของตนเองให้เป็นที่ยอมรับของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาเห็นคุณค่าและสมควรที่จะให้ความเคารพนับถือ
5. จัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในสถาบันให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ การสอนโดยอาศัยความร่วมมือจากฝ่ายอื่นๆ ในสถาบัน
6. สร้างความอบอุ่นใจ สนับสนุนค่านิยมแก่นักศึกษาทำหน้าที่สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาทุก ๆ คน
7. สนับสนุนให้นักศึกษาในกลุ่มได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถาบันด้วยความสมัครใจ
8. จัดสอนซ่อมเสริมให้นักศึกษาที่มีปัญหาการเรียน และช่วยพัฒนาความสามารถของนักศึกษาที่เรียนดีให้ไปจนถึงขีดสุดของความสามารถของแต่ละบุคคล
9. จัดเก็บรวบรวมข้อมูลของนักศึกษาแต่ละคนไว้ เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาพฤติกรรมและการแสวงหาแนวทางการช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา
10. จัดส่งนักศึกษาไปขอรับความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น นักแนะแนวนักสังคมศาสตร์ แพทย์หรือจิตแพทย์ เป็นต้น
11. จัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลและมีส่วนร่วมในการเลือกกิจกรรมของนักศึกษาอย่างใกล้ชิด
12. ติดต่อกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ ในการร่วมกันแก้ไขปัญหานักศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา
13. ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ แก่นักศึกษาในกลุ่มอย่างเหมาะสมกับวัย ความสามารถและความต้องการของแต่ละบุคคล
14. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างวิชาเรียนและวิชาชีพ ซึ่งนักศึกษาจะนำไปใช้ได้ในอนาคต
15. ช่วยเหลือให้คำแนะนำทุก ๆ ด้านที่นักศึกษามาปรึกษา เช่น ปัญหาการเรียน ปัญหาส่วนตัวและสังคม ปัญหาอาชีพ รวมทั้งปัญหาอื่น ๆ
16. ช่วยให้นักศึกษามีกำลังใจในการต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และเตรียมพร้อมที่จะรับสถานการณ์ต่าง ๆ ทุกด้าน
17. ช่วยให้นักศึกษาเห็นคุณค่าและข้อบกพร่องของตนเองแล้วพยายามเสริมคุณค่าที่มีอยู่ให้พัฒนาไปเรื่อย ๆ และหาทางแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง
18. ยินดีให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาในกลุ่มตลอดเวลาด้วยความเต็มใจ

สุจิตร์ เพ็ชรชอบ (2520 :73-75) ได้มีแนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาดังนี้

1. จัดเวลาให้นักศึกษาเข้าพบเป็นประจำทั้งเป็นรายบุคคลและกลุ่ม
2. ทำบันทึกข้อมูลของนักศึกษาเพื่อศึกษาและเข้าใจนักศึกษาเป็นอย่างดี
3. ศึกษาหลักสูตรและการลงทะเบียนให้เข้าใจ เพื่อแนะนำนักศึกษาได้ถูกต้อง
4. ทำความเข้าใจกับนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและความรับผิดชอบของตนเองและของ

อาจารย์ที่ปรึกษาอย่างถูกต้อง

5. ให้คำปรึกษาช่วยเหลือทุกด้านทั้งทางด้านวิชาการ สุขภาพอนามัย เศรษฐกิจและปัญหาส่วนตัว

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา จึงพอสรุปได้ว่าหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาที่สำคัญมี 3 ประการด้วยกันคือ

1. การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ได้แก่ การให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือทางวิชาการ เช่น การชี้แจงเรื่องหลักสูตร การลงทะเบียน การวางแผนการเรียน การวัดผล การเพิ่ม-ถอนรายวิชา การพ้นสภาพ การโอนย้ายคณะ การติดตามผลการเรียน การแนะนำเรื่องการศึกษาต่อ

2. การให้คำปรึกษาด้านส่วนตัว ได้แก่ การให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับด้านวิชาการ เช่น ปัญหาสุขภาพ การเงิน ความประพฤติ การปรับตัว การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ การอบรมและพัฒนานักศึกษา

3. การให้คำปรึกษาในด้านอาชีพ ได้แก่ การให้คำแนะนำในเรื่องการวางแผนในการประกอบอาชีพ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวในการประกอบอาชีพ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความก้าวหน้าของอาชีพ รวมทั้งการติดตามผลของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว

4. ความหมาย วัตถุประสงค์และขอบข่ายของการให้คำปรึกษา

4.1 ความหมายของการให้คำปรึกษา

การให้คำปรึกษาเป็นบริการที่ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาดังนี้

มอร์เทนเซน และ ชมัลเลอร์ (Mortensen and Schmuller, 1976:395) กล่าวว่า การให้การปรึกษา เป็นกระบวนการพบปะระหว่างบุคคล โดยที่บุคคลหนึ่งทำหน้าที่ช่วยเหลือ ให้อีกบุคคลหนึ่งเกิดความเข้าใจตนเอง และเพิ่มพูนความสามารถในการเผชิญปัญหา

ไอวีย์ (Ivey, 1987) เห็นว่า การให้บริการปรึกษา เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคล ให้สามารถตัดสินใจ หรือแก้ปัญหา หรือ สามารถพัฒนาตนเองได้

ยอร์ช และคริสเตียนี (George and Cristiani, 1990) กล่าวว่า การให้บริการปรึกษา เป็นความร่วมมือกัน ระหว่างผู้ให้บริการปรึกษากับผู้รับบริการ เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการ รู้จักตนเอง และสิ่งแวดล้อม และสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจ หรือแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 :6) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การให้บริการปรึกษา มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยผู้เรียน ทั้งด้านการศึกษา ด้านงานอาชีพ ด้านชีวิตและสังคม ให้เกิดการเรียนรู้ และเข้าใจตนเอง รู้ว่า ปัญหาของตนอยู่ที่ตรงไหน ควรจะแก้ไขตนเองอย่างไร การแก้ไขนั้นมีทิศทาง และการเลือกทางใด จึงจะเหมาะสมกับตนเองมากที่สุดพร้อมทั้งเกิดความรับผิดชอบ ในการช่วยตนเองอย่างจริงจัง

วัชร ทรัพย์มี (2546: 5) สรุปความหมายว่า การให้บริการปรึกษาเป็นกระบวนการของสัมพันธ์ภาพ ระหว่างผู้ให้บริการปรึกษา ซึ่งเป็นนักวิชาชีพที่ได้รับการฝึกอบรม กับผู้รับบริการ ซึ่งต้องการความช่วยเหลือเพื่อให้ผู้รับบริการ เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น และ เข้าใจสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ได้ปรับปรุงทักษะในการตัดสินใจ และทักษะในการแก้ปัญหา ตลอดจนปรับปรุงความสามารถในการทำให้ตนเองพัฒนาขึ้น

จะเห็นได้ว่า งานให้การปรึกษา (Counseling Service) แต่ละครั้ง จะต้องเป็นกระบวนการ (Process) และมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ซึ่งต่างก็มีองค์ประกอบสำคัญเฉพาะ ดังนี้

1. กระบวนการ งานให้การปรึกษาที่ประสบความสำเร็จ จะต้องเป็นงานต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งยุติ ซึ่งผู้ให้การปรึกษา จะต้องปฏิบัติอย่างจริงใจ เข้าใจ มีบรรยากาศเป็นมิตร เป็นส่วนตัว และรักษาความลับ

2. มีปฏิสัมพันธ์ในขณะที่ให้การปรึกษา ผู้ให้การปรึกษา (Counselor) กับ การทำจิตบำบัด (Psychotherapy) เป็นสิ่งเดียวกัน แต่ เบอร์ก และ สเตฟเฟอร์ (Burks and Steffre, 1979) ศึกษาพบความแตกต่างระหว่าง การให้การปรึกษา กับการทำจิตบำบัด ดังตาราง 2.9

ตาราง 2.9 ข้อแตกต่างระหว่างการให้คำปรึกษากับการทำจิตบำบัด

ข้อมูล	การให้การศึกษา (Counseling)	การทำจิตบำบัด (Psychotherapy)
ปัญหา	ด้านการตัดสินใจเลือก เช่น สาขาการเรียน สาขาอาชีพ การปรับตัว	ด้านอารมณ์ที่ลึกซึ้ง เช่น การ ได้รับความกระทบกระเทือน ใจอย่างรุนแรง ท้อแท้สิ้นหวัง ระแวงไร้เหตุผล
บุคคล	คนปกติ ที่ต้องการความช่วยเหลือเพื่อ แก้ปัญหา หรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	คนที่มีความผิดปกติ ต้อง แก้ไขด้านจิตใจ หรือปรับปรุง โครงสร้างบุคลิกภาพ
ระยะเวลา	ไม่นาน	ใช้ระยะเวลานาน
สถานที่	สถาบันการศึกษา หน่วยงานที่ช่วยเหลือ สวัสดิการของบริษัท โรงงานอุตสาหกรรม	โรงพยาบาล หรือสถานบำบัด ทางจิต

กู๊ด (ชัยวัตร หมุนวล. 2444 : 15; อ้างอิงจาก Good. 1945) ได้ให้คำจำกัดความของการให้คำปรึกษาคือ กระบวนการให้ความช่วยเหลือผู้รับบริการในปัญหาด้านการอาชีพและส่วนตัว ซึ่งเป็นการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนเป็นการแสวงหาหนทางในการแก้ปัญหา ซึ่งผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการให้ความช่วยเหลือและพยายามช่วยให้ผู้รับบริการสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

วัชรีย์ ทรัพย์มี (2535 : 5) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการของสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งเป็นนักวิชาชีพที่ได้รับการฝึกอบรมกับผู้รับบริการซึ่งต้องการความช่วยเหลือเพื่อช่วยให้ผู้รับบริการเข้าใจตนเองเพิ่มขึ้น ปรับปรุงทักษะในการตัดสินใจและทักษะในการแก้ปัญหา ตลอดจนปรับปรุงความสามารถในการที่จะทำให้ตนเองพัฒนาขึ้น

จากความหมายของการให้คำปรึกษาตามแนวคิดข้างต้น สามารถสรุปความหมายของการให้คำปรึกษาว่า เป็นขบวนการให้ความช่วยเหลือโดยการใช้สัมพันธภาพระหว่างนักวิชาชีพ ซึ่งเป็นผู้ให้การปรึกษากับผู้รับคำปรึกษาซึ่งเป็นผู้ต้องการความช่วยเหลือเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการเข้าใจ ยอมรับปัญหาของตนจนสามารถแก้ไขปัญห พัฒนาศักยภาพของตน มีทักษะและความสามารถในการตัดสินใจ และดำเนินชีวิตได้ด้วยการพึ่งตนเองในทางที่ถูกต้องเหมาะสม

4.2. วัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา

ในการจัดระบบการให้คำปรึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของไทยนั้น บางสถาบันได้ระบุจุดมุ่งหมายของการจัดระบบการให้คำปรึกษาไว้ เพื่อให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งดำรงตำแหน่งอาจารย์ที่ปรึกษามีความเข้าใจชัดเจนในหน้าที่ความรับผิดชอบ และให้คำปรึกษาไปในแนวหรือทิศทางเดียวกัน แอบเลย์ (Habley, 1981 : 45-50) เห็นว่า ถ้าระบุจุดมุ่งหมายในการให้คำปรึกษาไว้จะสามารถช่วยให้นักศึกษาสามารถบรรลุถึงเป้าหมายด้านวิชาการ นอกจากนั้นจะช่วยนักศึกษาในการเลือกวิชาเอก วิชาโท และวิชาทั่วไปได้ตรงตามความสนใจของนักศึกษา (สุมน อมรวิวัฒน์, 2518 : 121) ดังนั้นเมื่อนักศึกษาเข้ามาเรียนในสถาบันอุดมศึกษา นักศึกษาต้องปรับตัวเองให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง ความยุ่งยากซับซ้อนและปัญหาต่าง ๆ นักศึกษาจึงต้องการผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ การให้คำปรึกษาจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อ

1. ให้คำแนะนำทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร ลักษณะรายวิชา วิธีการเลือกวิชา การลงทะเบียนเรียน วิธีการเรียนและการวัดผล เพื่อให้นักศึกษาสามารถศึกษาได้ตรงกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตน
2. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องของระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสถาบันการศึกษาการบริการและสวัสดิการต่าง ๆ ที่จัดให้แก่นักศึกษา
3. ให้นักศึกษามีบุคคลที่เป็นที่พึ่ง รับฟังปัญหาและช่วยเหลือให้นักศึกษาสามารถแก้ปัญหา ทั้งที่เป็นปัญหาทางการเรียนและปัญหาส่วนตัวได้
4. สร้างความสัมพันธ์และเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างสถาบันการศึกษากับนักศึกษาสามารถแก้ปัญหาทั้งที่เป็นปัญหาส่วนตัวและปัญหาทางการเรียนได้

การจัดให้มีระบบการให้คำปรึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจะบรรลุเป้าหมายได้นั้น นอกจากจะได้อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีคุณภาพแล้ว องค์ประกอบอื่น ๆ ของการให้คำปรึกษามีส่วนเสริมความสัมพันธ์ในการให้คำปรึกษาได้มาก วิลเลียมสัน (วิลสุตร จำเริญ, 2543 : 3 อ้างอิงจาก Williamson, 1961 : 190) ให้ทัศนะว่า อาจารย์ที่ปรึกษาดูรู้เทคนิคการถ่ายทอดหรือแปลความหมายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา โดยใช้การสังเกตและคำนึงถึงความสนใจ ฐานะการเงิน สุขภาพ นิสัย ทศนคติของนักศึกษาด้วย ส่วนสุมน อมรวิวัฒน์ (2518 : 121-122) ได้กำหนด

องค์ประกอบของการให้คำปรึกษาไว้ 3 ประการ ประการที่หนึ่งสิ่งแวดล้อมทางกายภาพหมายถึง ห้องหรือสถานที่ ที่ใช้ในการให้คำปรึกษา ซึ่งควรเป็นสัดส่วน มีบรรยากาศเป็นกันเอง เงียบ ความเป็นส่วนตัวที่ผู้มาขอรับคำปรึกษามั่นใจว่าเรื่องที่เล่าจะเป็นความลับได้ ประการที่สองทัศนคติของผู้ให้คำปรึกษาเป็นสิ่งที่เอื้อต่อการสร้างสัมพันธภาพ หมายถึง การยอมรับ ความเข้าใจและความจริงใจของผู้ให้คำปรึกษาและประการที่สาม ทักษะของผู้ให้คำปรึกษาหมายถึงทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ ทักษะในการมีความรู้สึกร่วมและทักษะในการแสดงความรู้สึกของผู้ให้คำปรึกษา นอกจากนี้ สุมน อมรวิวัฒน์ ยังกล่าวว่า การให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาไม่ใช่งานที่อาจารย์จะกระทำได้ตามสามัญสำนึก หากต้องมีหลักการและศิลปะในการปฏิบัติงานอีกด้วย (สุมน อมรวิวัฒน์. 2518 : 121-122)

รวิวรรณ ชินนะตระกูล (2539 :184) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้เด็กที่มีความทุกข์ กลุ่มใจ มีปัญหาได้เกิดมีความรู้สึกสบายสบายใจดีขึ้น
2. เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจตัวเองชัดเจนขึ้น เข้าใจในปัญหาของตนเองดีขึ้น
3. เพื่อช่วยให้เด็กมองเห็นสู่ทางการแก้ปัญหาได้กว้างขวาง รอบคอบ ครอบคลุมดีขึ้น
4. เพื่อช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จ แก้ปัญหาด้วยตนเองได้ด้วยดี มีความภาคภูมิใจ

ตนเอง

5. เพื่อช่วยให้เด็กมีความรู้สึกไม่ว่าเหวไม่เปล่าเปลี่ยวใจ มีครูเป็นที่พึ่งเป็นมิตรสนิท

สำเนา ขจรศิริ (2525 : 5) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และช่วยเหลือนักศึกษาแก้ปัญหาทุกด้านที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักศึกษา ตลอดจนให้ความร่วมมือกับอาจารย์และสถาบันเพื่อช่วยเหลือนักศึกษาในด้านการเรียน และพัฒนาตนเอง

ศุภวดี บุญญวงศ์ (2542 : 3) ได้กล่าวว่าการจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาไว้ดังนี้

1. ให้คำปรึกษาแนะนำด้านวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร แผนการเรียน การลงทะเบียนเรียน การเลือกเรียนและวิธีการเรียนให้เกิดผลสูงสุด
2. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ระเบียบของสถาบันที่ควรรู้ เพื่อให้นักศึกษาสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง
3. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับบริการและสวัสดิการต่าง ๆ ที่สถาบันจัดให้แก่นักศึกษา
4. เป็นสื่อกลางประสานความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างนักศึกษา

ผู้บริหารและอาจารย์

5. ให้คำปรึกษาแนะนำนักศึกษาที่มีปัญหาส่วนตัวและช่วยเหลือให้สามารถแก้ไข ตลอดจนพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านสังคม บุคลิกภาพ อารมณ์และจิตใจ

นงลักษณ์ ประเสริฐ และคณะ (2548 : 102) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา มีดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ผู้มารับบริการ ได้ระบายอารมณ์ ความคับข้องใจ ความขัดแย้งในใจ ขจัด หรือลดความทุกข์ เกิดความรู้สึกผ่อนคลาย ไม่โดดเดี่ยว มีผู้รับฟังปัญหา
2. เพื่อช่วยให้ผู้มารับบริการ เข้าใจตนเอง เข้าใจปัญหา เข้าใจสิ่งแวดล้อม และยอมรับความจริง
3. เพื่อส่งเสริมความสามารถของผู้มารับบริการ ในการวิเคราะห์ตนเอง วิเคราะห์ปัญหา แล้วเลือกตัดสินใจ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
4. เพื่อเพิ่มทักษะขั้นพื้นฐานในการคิด การวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติตน ซึ่งจะส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต
5. เพื่อให้ผู้รับการปรึกษา เกิดความรู้สึกมั่นใจ พึ่งตนเอง และจัดระบบชีวิตของตนเองได้

สรุปได้ว่าวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา ก็คือการช่วยให้บุคคลผู้รับคำปรึกษาได้เข้าใจตนเอง รู้จักตนเองและสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้มีความเจริญงอกงามอย่างตามวัยในการพัฒนาทุก ๆ ขั้นตอนของชีวิตต่อไปอย่างมีความสุข

4.3 ขอบข่ายของการให้คำปรึกษา

สำเนา ขจรศิลป์ (2530 : 7) ได้กล่าวถึงบริการให้คำปรึกษามี 3 ประเภทคือ

1. บริการให้คำปรึกษาด้านวิชาการ นิสิต นักศึกษา จะต้องปรับตัวให้เข้ากับการสอนของอาจารย์ บางคนต้องการความช่วยเหลือในเรื่องที่เกี่ยวกับทักษะในการศึกษาเล่าเรียนความวิตกกังวลไม่มีสมาธิในการศึกษาเล่าเรียนไม่ชอบและไม่สนใจ ไม่มีความถนัดในการเรียนวิชานั้น ผู้ให้คำปรึกษาต้องช่วยให้ นิสิต นักศึกษาสามารถศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. บริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ จะต้องมีการจัดให้ผู้มีความรู้ ความชำนาญด้านนี้ประจำ จัดให้มีแบบทดสอบ เพื่อใช้ทดสอบนักศึกษาเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพทั้งทางด้านความสนใจ ความถนัดความสามารถบริการข่าวสารด้านอาชีพ ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และห้องสมุดอาชีพ

3. บริการให้คำปรึกษาด้านส่วนตัวและสังคม นักศึกษาที่มีปัญหาทางด้านจิตใจจะขาดสมาธิในการศึกษาเล่าเรียน ทำให้ไม่สามารถศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทั่วไปเพื่อช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ตั้งแต่ความวิตกกังวล ปัญหาครอบครัว ปัญหาที่เกี่ยวกับเพื่อน ปัญหาบุคลิกภาพของนักศึกษา

เจียร์นีย์ ทรงชัยกุล (2533 : 382-384) บริการให้คำปรึกษาที่ 3 ประการ คือ

1. บริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษา โดยนักเรียนจะได้รับความช่วยเหลือเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างสิ่งที่จำเป็น ความใฝ่ฝันของนักศึกษาด้านการศึกษากับความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เขามีอยู่
2. บริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ โดยนักเรียนจะได้รับความช่วยเหลือเพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพในอนาคต การวางแผนอาชีพและการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่งาน
3. บริการให้คำปรึกษาด้านส่วนตัวและสังคม โดยนักเรียนจะได้รับความช่วยเหลือเพื่อให้ตระหนักถึงศักยภาพของตนเองการเข้าใจตนเองและยอมรับตนเอง การเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ดี

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา Z2525 : 8-9) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของปัญหาในการให้คำปรึกษาว่า ครอบคลุมถึงปัญหาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาทางการศึกษา ผู้ให้คำปรึกษาจะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการศึกษา การวางแผนของชีวิตทางการศึกษา ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการศึกษาประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต การเลือกวิชาเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของแต่ละคน
2. ปัญหาด้านอาชีพ จะช่วยให้ผู้ที่มีปัญหาเกี่ยวกับอาชีพสามารถเข้าใจถึงโลกของงานให้ดีขึ้น เข้าใจถึงโอกาสในการเลือกประกอบอาชีพ การเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับคุณสมบัติของตนเองตลอดถึงความสุขใจในการประกอบอาชีพ
3. ปัญหาทางด้านส่วนตัว จะช่วยให้ผู้มารับคำปรึกษาสามารถปรับตัวได้ดีขึ้นในขณะที่ดำเนินชีวิตอยู่ในครอบครัว ในที่ทำงานหรือในโรงเรียน การให้คำปรึกษาทางด้านสังคมส่วนตัวสามารถช่วยให้บุคคลนั้นมีสุขภาพจิตที่ดี เข้าใจตนเองยอมรับตนเองและยอมรับผู้อื่นได้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้การทำงานร่วมกับผู้อื่นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันเป็นการสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคม

ขอบข่ายของการให้คำปรึกษายังสามารถแบ่งได้ เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ และการให้คำปรึกษาด้านส่วนตัวและสังคม ดังนี้

การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการเป็นกระบวนการช่วยเหลือ นักศึกษาในด้านการศึกษได้แก่ การอธิบายลักษณะของหลักสูตร ทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ การขอเพิ่ม-ถอนรายวิชาและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของการวัดผล และช่วยให้นักศึกษาสำรวจตนเองมี เหตุผลในการเลือกวิชาเรียน มีผู้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาด้านวิชาการไว้ดังนี้

ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์ (2526 : 22) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาด้านวิชาการเป็น กระบวนการช่วยเหลือให้คำแนะนำด้านการศึกษาที่ช่วยให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อวิชาและ ครูผู้สอน ช่วยให้นักศึกษาตัดสินใจเลือกเรียนได้ด้วยตนเองอย่างฉลาดและรอบคอบ

วัฒนา พัทธราวิช (2531 : 148) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาด้านวิชาการเป็นการบริการ ให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษา ได้แก่ การเข้าศึกษาต่อ การเข้าใจหลักสูตร การเลือกวิชาที่เรียน ระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียน รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน และแนวทางในการปฏิบัติตน ไปสู่ความสัมฤทธิ์ผลในการเรียน

แฮบเลย์ (Habley. 1981: 45-50) ให้ความเห็นว่า การให้คำแนะนำทางด้านการศึกษา ของอาจารย์ที่ปรึกษาจะสามารถช่วยให้นักศึกษابرลุเป้าหมาย และสามารถช่วยสนับสนุนให้ นักศึกษามีความมั่นใจในการเลือกแผนการเรียนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้จะช่วยนักศึกษาใน การเลือกเรียนวิชาเอก วิชาโทและวิชาทั่วไป ตลอดจนช่วยให้นักศึกษาวางแผนด้านวิชาการ ดังกล่าวได้ตรงตามความสามารถและความสนใจของนักศึกษา และที่สำคัญที่สุดคือเป็นการท้าทาย นักศึกษาให้มุ่งสู่ความสำเร็จระดับสูงสุดด้วย

สรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ เป็นกระบวนการช่วยเหลือนักศึกษาในด้าน ความรู้ทางการเรียน ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและระเบียบต่าง ๆ เช่น ระเบียบการวัดผล ประเมินผล การศึกษาเป็นงานเกี่ยวกับครูและงานเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนที่สถานศึกษา จัดขึ้น ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องเป็นผู้ให้คำแนะนำนักศึกษาในเรื่องการเรียนการวางแผนการ เรียนและการแก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียน

จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์ (2526 : 22-23) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาด้านวิชาการดังนี้

1. ช่วยให้นักศึกษาได้รู้จักวางแผนการเรียนอย่างสมเหตุสมผล
2. ช่วยให้นักศึกษาได้พิจารณาตรวจสอบตนเองในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความสามารถ

ความถนัดทางการเรียน และความสนใจในการเรียน

3. ช่วยให้นักศึกษารู้จักประมาณความสามารถในเรื่องการศึกษาต่อ

วัฒนา พัทธราวิช (2531 : 152) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษาด้านวิชาการ ดังนี้

1. ช่วยทำให้นักศึกษารู้จักและเข้าใจตนเองในการเลือกวิชาเรียน
2. ช่วยทำให้นักศึกษารู้จักโลกทางการศึกษามากยิ่งขึ้น
3. ช่วยทำให้นักศึกษาได้มีพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจและสติปัญญาทางการเรียน

นอกจากนี้ไปพร้อม ๆ กัน ช่วยทำให้นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสถานที่เรียนได้เป็นอย่างดี

การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ เป็นการให้บริการแก่นักศึกษา ได้รู้จักคิดและตัดสินใจในการเลือกประกอบอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

วัชร ทรัพย์มี (2523 : 89) กล่าวว่า เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้พัฒนาความเข้าใจตนเองและโลกของงานตลอดจนสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาทางอาชีพ และดำเนินการตามโครงการประกอบอาชีพของตนได้

พรณี เกษมกล (2532 :9) อธิบายความหมายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพว่าเป็น บริการที่ช่วยให้นักศึกษาปรับตัวเข้ากับอาชีพได้ถูกต้องและเหมาะสม

สรุปว่า การให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นการช่วยให้นักศึกษาที่มารับคำปรึกษาได้เข้าใจตนเอง สามารถคิดและตัดสินใจในการเลือกอาชีพให้เหมาะสมสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและตลาดแรงงานได้อย่างถูกต้อง สามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับเครเมอร์ (Kramer. 1987 : 26) กล่าวว่า นักศึกษาอยู่ในชั้นปีสุดท้ายสมควรจะได้รับข้อมูลในเรื่องที่เกี่ยวกับการเตรียมตัวต้อนรับความสำเร็จเพื่อที่จะนำไปสู่โลกแห่งการทำงานหรือการศึกษาต่อ ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาจึงควรให้ความช่วยเหลือสนับสนุนแก่นักศึกษาระดับนี้เป็นพิเศษ

จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ วัฒนา พัทธราวิช (2531 : 198) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพดังนี้

1. เพื่อช่วยให้นักศึกษามีความคิดและกล้าตัดสินใจในการเลือกประกอบอาชีพ
2. เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเองและเข้าใจโลกของอาชีพ
3. เพื่อช่วยคลี่คลายปัญหาในการวางแผนให้ลดน้อยลง

4. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ประกอบอาชีพที่สุจริตและมีนิสัยรักการทำงาน มีทัศนคติต่ออาชีพต่าง ๆ

การให้คำปรึกษาด้านส่วนตัวและสังคม ความหมายของการให้คำปรึกษาด้านส่วนตัวและสังคม

ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์ (2526 : 29) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นบริการชนิดหนึ่งที่ใช้ให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาหรือนักเรียนอื่น ๆ ให้รู้จักและเข้าใจถึงเอกลักษณ์ของตนเองรวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว

ผกา บุญเรือง (2528 : 180) ให้ความหมายไว้ว่า เป็นกระบวนการที่ให้นักศึกษารู้จักตนเอง รู้จักสิ่งแวดล้อมและปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมโดยคำนึงถึงบุคลิกภาพ นิสัยใจคอ การแต่งกาย มารยาทในการเข้าสังคม เพื่อที่จะพฤติกรรมปฏิบัติตามแบบของสังคมนั้น ๆ

การให้คำปรึกษาด้านส่วนตัวและสังคมเป็นบริการที่ช่วยให้นักศึกษาหรือนักเรียนได้เข้าใจและรู้จักตนเองในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง รู้จักมารยาทอันดีงามเพื่อที่จะปรับตัวให้เข้าสังคมได้

จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาด้านส่วนตัวและสังคม ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์ (2526 :30) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาด้านส่วนตัวและสังคมดังนี้

1. เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้รู้จักตนเอง ปรับปรุงตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและสังคมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของตน

2. ช่วยเตรียมนักศึกษาให้มีความพร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่ สมบูรณ์แบบทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตใจ

ผกา บุญเรือง (2528 : 180) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาด้านส่วนตัวและสังคมดังนี้

1. เพื่อมุ่งส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจ

2. เพื่อส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มีความบุคลิกภาพที่ดี สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

วิวัฒนา พชรพานิช (2531 : 197) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาด้านส่วนตัวและสังคมไว้ดังนี้

1. เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น รู้แนวทางในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข

2. รู้หลักปฏิบัติที่จะหลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ดิฉันสัพยอกเล่น
การพนัน

3. รู้จักวิธีการรักษาสุขภาพอนามัยให้สมบูรณ์มีจิตใจที่แจ่มใสอยู่เสมอ

4.4 บริการให้คำปรึกษาในระดับอุดมศึกษา

ปัจจุบันสถาบันการศึกษาหลายแห่งได้ตระหนักในความสำคัญของการให้คำปรึกษาจึงได้จัดให้มีบริการด้านนี้เพื่อให้บริการแก่นักศึกษา บริการให้คำปรึกษาประกอบด้วย นักแนะแนว หรือผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในด้านจิตวิทยาและการให้คำปรึกษา โดยมีวัตถุประสงค์มุ่งช่วยเหลือนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้าสู่สภาพแวดล้อมและระบบการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

2. เพื่อช่วยให้นักศึกษารู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง เข้าใจสภาพแวดล้อมของตนเองและยอมรับตนเองได้

3. เพื่อช่วยให้พัฒนาความสามารถในการเลือกการตัดสินใจตลอดจนการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

4. เพื่อช่วยให้นักศึกษาเข้าใจความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเอง

5. เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถพัฒนาด้านตนเองในด้านต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลที่มีความสมบูรณ์

วิลเลียมสัน (ชัยวัชร ทุมมวณ. 2544 : 19) อ้างอิงจาก Williamson. 1916 : 80) ได้อธิบายไว้ว่า บริการแนะแนวและให้คำปรึกษาจะสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาของนิสิต นักศึกษา เกี่ยวกับที่อยู่อาศัย เงินยืมและเงินทุนอุดหนุน การปฏิบัติตามระเบียบของสถานศึกษา การดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมนิสิต นักศึกษา อีกทั้งยังช่วยเหลือนิสิตในด้านการเลือกเป้าหมายของอาชีพ การเลือกวิชาเรียนได้อย่างถูกต้อง

ดังนั้นการจัดบริการให้คำปรึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงต้องจัดบริการให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาตามสภาพของปัญหา ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาโดยทั่วไปได้แก่ การขาดทักษะการเรียน เช่น การไม่มีสมาธิในการอ่านหนังสือ ปัญหาการแบ่งเวลาไม่เหมาะสม การขาดทักษะการจัดบรรยาย และความวิตกกังวลในการสอบ

2. ปัญหาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ ได้แก่ การขาดความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ การไม่ได้วางแผนการศึกษาเพื่อการเลือกอาชีพที่เหมาะสมตามความสามารถและความถนัดของคน

3. ปัญหาส่วนตัวและสังคม ได้แก่ ปัญหาการไม่สามารถปรับตัวให้กับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา การขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ความเครียด ความวิตกกังวล ปัญหาจากครอบครัว และปัญหาด้านการเงิน

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาตามได้กล่าว จะเห็นได้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องดำเนินบทบาทในหลายด้าน หลายหน้าที่ ภาระของอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นภาระหน้าที่ของความเป็นครูอย่างแท้จริง เพราะเป็นการให้ชีวิตจิตวิญญาณของความเป็นมนุษย์แก่นักศึกษา ดังนั้นบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาจึงเป็นบทบาทที่ขาดไม่ได้สำหรับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพราะหากขาดส่วนนี้นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาออกไปก็จะมีแต่เพียงความรู้ แต่ขาดการฝึกฝนประสบการณ์ เพื่อให้บุคลิกภาพและคุณธรรมที่เหมาะสม ดังนั้นกระบวนการพัฒนานักศึกษาให้จบออกไปเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพจึงจำเป็นต้องอาศัยบทบาทและกระบวนการของอาจารย์ที่ปรึกษาหลาย ๆ ด้านประกอบกัน

5. การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาในสถานศึกษา

การให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาเกิดขึ้นจากความเชื่อที่ว่า “ในการศึกษาไม่ว่าจะเป็นระดับใดก็ตาม ผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่กระบวนการศึกษาจะต้องนึกถึง” (สุมน อมรวิวัฒน์, 2518 : 120) ดังนั้นเมื่อนักศึกษาเข้ามาเรียนในสถาบันอุดมศึกษา นักศึกษาจะต้องปรับตัวเองให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง ความยุ่งยากซับซ้อนและปัญหาต่าง ๆ นักศึกษาจึงต้องการผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา จึงมีความสำคัญเพราะเป็นการช่วยเหลือนักศึกษาแนะแนวทางการศึกษาและแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้ นักศึกษาประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาในแต่ละสถาบันย่อมมีความแตกต่างกันไป แต่ส่วนใหญ่จะมีการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญดังนี้

5.1 ด้านวิชาการ

การปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการนั้น สุมน อมรวิวัฒน์ (2518 : 25) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้ว่า เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษารับนักศึกษาเข้ามาอยู่ในความดูแลแล้ว งานอันดับแรกที่จะต้องช่วยเหลือนักศึกษาคือ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ได้แก่

1. การเลือกสาขาวิชาเรียนและการลงทะเบียนเรียน อาจารย์ที่ปรึกษามีหน้าที่รับผิดชอบในการอธิบายลักษณะของหลักสูตร การแนะนำวิธีการกรอกบัตรลงทะเบียนให้ถูกต้อง ฝึกการอ่านเลขรหัสสาขาวิชา

2. การเพิ่มและถอนรายวิชาเรียนในรายวิชาต่าง ๆ เมื่อนักศึกษาเรียนไปได้สักระยะหนึ่งเพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของนักศึกษา

3. การวัดผลการเรียนในแบบหน่วยกิต การจัดหลักสูตรในแบบหน่วยกิตนั้นทุกวิชามีความสำคัญเท่าเทียมกันหมดจะต่างกันก็แต่จำนวนหน่วยกิตเท่านั้น อาจารย์ที่ปรึกษาต้องแนะนำให้ นักศึกษาเอาใจใส่การเรียนทุกวิชา และคำนึงเสมอว่าการวัดผลอาจเกิดขึ้นได้เสมอไม่ใช่การสอบ ประจำภาคเท่านั้น

4. วิธีการเรียนและการแก้ปัญหาการเรียน อาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำวิธีการเรียนการ ค้นคว้า การจัดเวลาเรียนให้นักศึกษาทราบตั้งแต่ต้น และหมั่นสอบถามปัญหาการเรียนของ นักศึกษาอยู่เสมอ พร้อมทั้งให้คำแนะนำตามสภาพที่เป็นจริงและถูกต้อง

สำเนา ขจรศิลป์ (ม.ป.ป. : 3) กล่าวถึงหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการดังนี้

1. ให้การปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรและการเลือกวิชาเรียน
2. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทะเบียนวิชาเรียน
3. ควบคุมการลงทะเบียนให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ
4. ให้คำปรึกษาแก่นิสิต นักศึกษา เพื่อเลือกวิชาเอก-โท และการวางแผนการศึกษาให้

สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

5. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียน การค้นคว้าและติดตามผลการเรียนของนิสิต นักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

6. ทักท้วงการลงทะเบียนบางวิชา เมื่อพิจารณาเห็นว่าการลงทะเบียนวิชานั้น ๆ ไม่เหมาะสม

7. ให้คำปรึกษาแนะนำหรือตักเตือนเมื่อผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาลดลง

8. ให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือ นิสิต นักศึกษาเพื่อการแก้ไขอุปสรรคปัญหาในการเรียนวิชาต่าง ๆ

9. ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดค่าคะแนนระดับเฉลี่ยของนิสิตนักศึกษา

10. ให้การปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับสูง

กรมอาชีวศึกษา (2534 :151) มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา เกี่ยวกับการศึกษา ตามระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ 2529 ไว้ ดังนี้

1. ให้คำปรึกษาแนะนำการทำและตรวจสอบหลักฐานสัญญาการเป็นนักเรียนนักศึกษา

2. ประเมินทัศนคติของนักเรียน นักศึกษาในความรับผิดชอบในด้านการเรียน ความประพฤติ ระเบียบวินัยและข้อบังคับต่าง ๆ ของสถานศึกษา รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งบริการและสวัสดิการต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่นักเรียน นักศึกษาจะเข้าไปขอความช่วยเหลือ

3. ให้ความเห็นชอบแก่นักเรียน นักศึกษา ในการลงทะเบียนรายวิชา (ลงทะเบียนเรียน และหรือลงทะเบียนสอบเทียบความรู้หรือประสบการณ์) การขอเปลี่ยน ขอเพิ่มและขอถอนรายวิชา

4. ให้คำปรึกษาและให้ความเห็นชอบในการขอผ่อนผันชำระเงินค่าลงทะเบียนรายวิชา ของนักเรียน นักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ

5. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียน การคำนวณหาค่าระดับคะแนนเฉลี่ยแก่นักเรียน นักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ

6. แนะนำหาทางป้องกันและติดตามนักเรียนที่ขาดเรียน

7. เสนอความคิดเห็นและข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดรายวิชาในการลงทะเบียนแต่ละภาคเรียน

8. ติดตามประสานงานกับผู้ปกครองพร้อมทั้งรายงานการเรียน และพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบให้ผู้ปกครองทราบ

9. ประสานงานกับแผนกวิชาหรืองานอื่นที่เกี่ยวข้อง

5.2 ด้านอาชีพ

การปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านอาชีพ มีความสัมพันธ์กับชีวิตแทบทุกด้านซึ่ง สำเนาว่า ขจรศิลป์ (2529 : 92) กล่าวว่าอาชีพเป็นคำกำหนดวิถีชีวิตของบุคคล บุคคลจะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เมื่อบุคคลได้ประกอบอาชีพที่สอดคล้องหรือเหมาะสมกับความสนใจ ความถนัดและความสามารถของตนเกี่ยวกับการปฏิบัติการให้คำปรึกษาด้านอาชีพนั้น หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านอาชีพไว้ดังนี้

1. ช่วยให้นักศึกษารู้จักและเข้าใจตนเองอย่างลึกซึ้งทุกด้าน คือสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและอุปนิสัยใจคอว่าเหมาะสมกับงานหรืออาชีพใด

2. ช่วยให้นักศึกษารู้จักและเข้าใจโลกของงานอาชีพต่าง ๆ และองค์ประกอบของงาน ได้แก่ ลักษณะของงานอาชีพ คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ เงินเดือนหรือรายได้ ความมั่นคงในงาน โอกาสก้าวหน้าในงาน สภาพปัจจุบันและแนวโน้มของตลาดแรงงานในอนาคตสำหรับงานอาชีพต่าง ๆ

3. ช่วยให้นักศึกษารู้จักเลือกและตัดสินใจเลือกงานอาชีพอย่างฉลาดถูกต้องเหมาะสมกับ
กับอัธภาพ

4. ช่วยให้นักศึกษารู้จักตัดสินใจเลือกอย่างฉลาดในการรับศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ
ต่าง ๆ

5. ช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสพัฒนาบุคลิกลักษณะของคนให้เหมาะสมกับงานอาชีพ
เช่น ความอดทน ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร ความตรงต่อเวลา

6. ช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสสัมผัสกับงานอาชีพด้านต่าง ๆ ตามความเหมาะสมกับ
วัย

7. ช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับคนให้เข้ากับงานอาชีพ จนประสบผลสำเร็จและมี
ความสุขในงานอาชีพของตน

5.3 ด้านส่วนตัวและสังคม

การให้คำปรึกษาด้านส่วนตัวและสังคม เป็นการให้คำปรึกษานอกเหนือจากทางด้าน
การศึกษาเพื่อให้นักศึกษาที่มีปัญหาด้านการปรับตัว ปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมรวมทั้งการอบรม
ความประพฤติ เพราะองค์ประกอบเหล่านี้มีผลต่อการเรียนทั้งสิ้น ซึ่งประชุมสุข อาชาวาร์จ
(2523 : 158-159) กล่าวว่า อาจารย์ที่ปรึกษาต้องช่วยแก้ปัญหาให้นักศึกษาทั้งทางด้านส่วนตัวและ
ทางด้านวิชาการ

สำเนา จงรศป (2530 : 3-8) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านบริการและ
พัฒนานักศึกษาดังนี้

1. ให้การแนะนำเกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับและบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยและ
ชุมชน

2. ให้การปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาสังคม ได้แก่ ปัญหาการปรับตัวในสังคม ทั้งสุขภาพ
กายและสุขภาพจิต

3. ให้การปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ ความประพฤติและจริยธรรม

4. ให้การแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต นักศึกษา

5. พิจารณาคำร้องต่าง ๆ ของนิสิต นักศึกษา และดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบ

6. ประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือเพื่อ
ประโยชน์ของนิสิต นักศึกษา

7. กำหนดเวลาให้นิสิต นักศึกษา เข้าพบเพื่อขอคำปรึกษาแนะนำอย่างสม่ำเสมอ

8. สร้างสัมพันธภาพและความเข้าใจอันดีระหว่าง นิสิต นักศึกษา อาจารย์และมหาวิทยาลัย

9. ให้การรับรองนิสิต นักศึกษา เมื่อต้องการนำไปแสดงแก่ผู้อื่น

10. ป้อนข้อมูลย้อนกลับมายังผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ

11. ชี้แจงให้นิสิต นักศึกษา เข้าใจหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาและหน้าที่ของนิสิต นักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

12. ในกรณีที่นิสิต นักศึกษา แต่งกายไม่เรียบร้อยหรือมีความประพฤติไม่เหมาะสม อาจารย์ที่ปรึกษาดังคักเตือน

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (2542 : 3) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

1.1 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรการลงทะเบียนเรียน การเลือกเรียนและการวางแผนการเรียนแก่นักศึกษา

1.2 ทักท้วงนักศึกษาในการลงทะเบียนเรียนบางวิชา เมื่อเห็นว่าไม่เหมาะสม

1.3 ควบคุมการลงทะเบียนเรียนของนักศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ

1.4 ให้ความรู้แก่นักศึกษาเกี่ยวกับการคิดคะแนนระดับเฉลี่ย

1.5 แนะนำวิธีการเรียนและติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

1.6 แนะนำหรือคักเตือนเมื่อผลการเรียนของนักศึกษาลดลง

1.7 แนะนำและช่วยเหลือนักศึกษาเพื่อแก้ไขอุปสรรคเกี่ยวกับปัญหาการเรียน

1.8 ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับสูง

2. ด้านบริการและการพัฒนานักศึกษา

2.1 ให้คำแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับและบริการต่าง ๆ ของสถาบันและชุมชน

2.2 ให้คำปรึกษาปัญหาส่วนตัว ปัญหาสังคมและปัญหามนุษยสภาพอันช่วยให้ นักศึกษาปรับตัวและพัฒนาตนเองให้สมบูรณ์ขึ้น

2.3 ให้คำปรึกษานักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านอาชีพในอนาคต เช่น ตลาดแรงงาน ลักษณะของงาน เป็นต้น

2.4 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

3. ด้านอื่นๆ

3.1 กำหนดเวลาให้นักศึกษาเข้าพบเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำอย่างสม่ำเสมอ

3.2 พิจารณาคำร้องต่าง ๆ ของนักศึกษาและดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบ

3.3 ประสานงานกับผู้สอนและหน่วยงานต่าง ๆ ในการช่วยเหลือนักศึกษา

3.4 สร้างสัมพันธภาพและความเข้าใจอันดีระหว่างนักศึกษา อาจารย์ และสถาบัน

กรมอาชีวศึกษา (2534 : 151) ได้มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านเกี่ยวกับส่วนตัวและสังคมดังนี้

1. ประเมินทัศนคติเรียน นักศึกษาในความรับผิดชอบในด้านความประพฤติ ระเบียบวินัยและข้อบังคับต่าง ๆ ของสถานศึกษา รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งบริการและสวัสดิการต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่นักเรียน นักศึกษาจะเข้าไปขอความช่วยเหลือ

2. จัดทำ เก็บ รวบรวมประวัติ ข้อมูลการเรียนและพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ เพื่อเป็นข้อมูลในการออกหนังสือรับรองต่าง ๆ

3. ติดตามช่วยเหลือและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมชมรมตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนในแต่ละระดับแก่นักเรียน นักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ

4. ติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองพร้อมทั้งรายงานพฤติกรรมนักเรียน นักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบให้ผู้ปกครองทราบ

5. ให้คำแนะนำตักเตือน ดูแลแก้ไขและปรับปรุงความประพฤติ ของนักเรียน นักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ

วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซดุน (2544 : 5) ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้ดังนี้

1. พบนักเรียนวันละ 1 ครั้ง เป็นประจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดูแลนักเรียน นักศึกษาขณะร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง

2. ศึกษาระเบียบ กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างละเอียด เพื่อให้คำแนะนำตักเตือนแก่นักเรียน นักศึกษาที่ประพฤติไม่เหมาะสมหรือประพฤติผิดระเบียบต่าง ๆ เป็นการป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น

3. ติดต่อกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดและรายงานความประพฤติ สุขภาพและอื่น ๆ ให้ผู้ปกครองทราบอยู่เป็นประจำ

4. มีแผนการเรียน ตารางเรียน ห้องเรียน สถานที่ฝึกปฏิบัติ พร้อมชื่ออาจารย์ผู้สอน ของนักเรียน นักศึกษาทุกคน ปฏิทินของสถานศึกษา คู่มือนักเรียนนักศึกษา

5. ส่งเสริมความดี ความสามารถและคุณธรรมของนักเรียน นักศึกษา โดยการให้ข้อคิดเห็น อบรมอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาได้ปฏิบัติเป็นนิสัย

6. ติดตามนักเรียน นักศึกษาที่ขาดเรียนทันที

7. หาโอกาสไปเยี่ยมบ้านเพื่อพบผู้ปกครองอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

8. ให้ความเห็นในการออกหนังสือรับรองความประพฤติ ประวัติคดีเด่น ความสามารถพิเศษ

9. ปรึกษาทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยกันแก้ไขเมื่อมีปัญหา หรือหาทางป้องกันก่อนเกิดปัญหา

10. จัดทำแฟ้มประวัตินักเรียน นักศึกษาในความรับผิดชอบทุกคน

11. เป็นที่ปรึกษาในการจัดทำ Portfolio ของนักเรียน นักศึกษา

สรุปได้ว่า หน้าที่ของครู อาจารย์ในสถาบันการศึกษาประการสำคัญที่จะต้องปฏิบัติคือ การให้คำปรึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา ในด้านการเรียน การเลือกอาชีพและอื่น ๆ ที่นักเรียน นักศึกษามาขอคำปรึกษาทั้งนี้ เพราะที่ผู้ประกอบอาชีพครูจะถูกรอบหมายจากสังคมให้รับผิดชอบ การสั่งสอนและอบรมนักเรียน นักศึกษา ให้มีความรู้ทางวิชาการ เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ และเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ เพื่อเขาสำเร็จออกไปเป็นพลเมืองที่มีคุณค่า ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมในสังคม รวมทั้งการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

5.4 วิธีให้การปรึกษา วิธีให้การปรึกษาสำหรับนักศึกษา แบ่งตามจำนวนของผู้รับการปรึกษา จะได้ 2 วิธี คือ

1. **การให้การปรึกษารายบุคคล (Individual Counseling)** เป็นการให้การปรึกษายบุคคล เป็นการส่วนตัว เฉพาะราย เช่น ปัญหาพฤติกรรม ปัญหาบุคลิกภาพ ปัญหาทางด้านอารมณ์ เป็นต้น เพื่อให้ผู้รับการปรึกษาเข้าใจตน เข้าใจสิ่งแวดล้อม กล้าเผชิญกับปัญหาที่ตนประสบอยู่ และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

ตัวอย่าง การให้การปรึกษารายบุคคล ตามแนวคิดการวิเคราะห์ลักษณะบุคคล และองค์ประกอบ สิ่งแวดล้อม (Trait and Factor Approach to Counseling) เรื่อง “สุริย์ เด็กที่ก้าวร้าว”

ค.ญ. สุริย์ (นามสมมุติ) มีอายุ 14 ปี เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ณ โรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่ง สุริย์มีปัญหาทะเลาะวิวาทกับเพื่อน และญาติบ่อยครั้ง แสดงกิริยาจากที่ไม่เหมาะสมกับครู จากการสังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ พบว่า

ลักษณะทั่วไป : ค.ญ. สุริย์ เป็นเด็กตัวใหญ่ ท่าทางเป็นนักเลง กิริยากระด้าง

ประวัติส่วนตัว : ค.ญ. สุริย์ เป็นลูกคนเดียว แม่เสียชีวิต พ่อมีภรรยาใหม่ สุริย์อยู่กับตาชาย และลูกพี่ลูกน้อง ไม่เคยเห็นหน้าพ่อเลย นำส่งเงินให้ยายไว้ใช้จ่ายเป็นรายเดือน และยายแบ่งเป็นค่าใช้จ่ายให้สุริย์เป็นรายวัน

ข้อมูลด้านการศึกษา : สุริย์ได้คะแนนเฉลี่ย 2.00 ในภาคต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สอบตก 2 วิชา และสอบซ่อมได้เรียบร้อยแล้ว

ข้อมูลด้านสุขภาพ : สุริย์มีสุขภาพแข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัว

ข้อมูลด้านสังคม : สุริย์เป็นเด็กพุดเก่ง กล้าพูด กล้าแสดงออก ก้าวร้าว ชอบก่อกวนทะเลาะวิวาทกับเพื่อนและญาติ แม้แต่กับครู บางครั้งก็แสดงกิริยากระด้างต่อครู

ครูแนะแนวได้วินิจฉัยปัญหาว่า สุริย์เป็นเด็กมีปมด้อย เรื่อง ขาดความอบอุ่นจากพ่อ แม่ แม่ตาย ตั้งแต่ยังเด็ก ส่วนพ่อแยกไปมีครอบครัวใหม่ และระยะหลัง ไม่เคยมาเยี่ยมสุริย์เลย อาจทำให้สุริย์เกิดความคับข้องใจ และระบายออกในลักษณะก้าวร้าว อีกประการหนึ่ง สุริย์เป็นเด็กกำพร้า อยู่กับตาชาย ซึ่งไม่เห็นความสำคัญของเรื่อง การปรับตัวและการปรับปรุงบุคลิกภาพ ปลอ่ยกให้สุริย์มีลักษณะก้าวร้าว กระด้าง ดื้อด้ามจนโต จึงทำให้สุริย์มีปัญหาเกี่ยวกับปรับตัวกับเพื่อน ญาติ และผู้ใหญ่ ควรให้ความช่วยเหลือโดยให้การปรึกษา 8 ครั้ง ประมาณ 7 เดือน

ก่อนให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ขณะที่ครูแนะแนวสอนชั่วโมงกิจกรรม-แนะแนวแก่นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สุริย์ทะเลาะกับเพื่อนอย่างรุนแรง และเพื่อนมาฟ้องครูแนะแนว จึงเรียกสุริย์กับเพื่อนทั้งกลุ่มมาไต่สวน ได้ความว่า สุริย์ถูกครูนาฏศิลป์สั่งให้ตัดผม ซึ่งเด็กบางคนครูอนุญาต ให้ไว้ผมยาวได้ ทำให้สุริย์ไม่พอใจจึงกระแหนะกระแหนะเพื่อน พุดจากก้าวร้าวเพื่อนจนเป็นปากเสียงกัน ครูแนะแนวใกล้ชิด ให้ยุติการทะเลาะวิวาท

วันรุ่งขึ้น หลังจากสุริย์ทะเลาะกับเพื่อนในชั่วโมงแนะแนว สุริย์เดินผ่านห้องแนะแนว ครูแนะแนวทักทายสุริย์ และชวนให้เข้ามาคุยในห้องให้การปรึกษา ครูแนะแนวพุดถึงเรื่องที่ ครูนาฏศิลป์ให้สุริย์ตัดผม สุริย์มีสีหน้า ท่าทางไม่พอใจ ครูแนะแนวชี้แจงว่าการที่ครูนาฏศิลป์ให้ใคร

ไว้ผมสั้น หรือผมยาว ครูดูว่า ผมทรงใด จะเหมาะกับใบหน้าไม่ได้เลือกที่รักมักที่ชัง จากนั้น ครูแนะแนวก็ชวนสุริย์ พุดคุยเรื่องทั่ว ๆ ไป เป็นการสร้างสัมพันธภาพกับสุริย์

จากการพูดคุย ครูแนะแนวสังเกต พบว่า สุริย์เริ่มคุ้นกับครูแนะแนวบ้างแล้ว จึงเล่าให้ครูแนะแนวฟังว่า แม่ตาย พ่อมีภรรยาใหม่ คนเองอยู่กับตา ยาย ทวด และลูกพี่ลูกน้อง น้ำชาส่งเงินให้ยายเดือนละ 4,000 บาท สุริย์ได้เงินจากยายวันละ 20 บาท

สุริย์เล่าเรื่องงานบ้านว่า คนช่วยกวาด ธุ บ้านเป็นประจำ มักมีเรื่องทะเลาะกับลูกพี่ลูกน้อง เมื่อวานก็ทะเลาะกันอีก สุริย์เล่าเรื่องการทะเลาะวิวาทเป็นเรื่องธรรมดา

ครูในโรงเรียนเล่าให้ครูแนะแนวฟังว่า นอกจากสุริย์จะทำตัวเป็นนักเลง ก่อการทะเลาะวิวาทกับเพื่อนบ่อยแล้ว บางครั้งสุริย์แสดงความกระด้าง เช่น ครูคนหนึ่งเคยวานให้สุริย์ถือของตามไปส่งที่ห้อง สุริย์ทำท่าสิดี๊ดไม่พอใจ

ทางด้านการเรียน สุริย์บอกว่า เป้าหมายในอนาคต อยากเป็นตำรวจหญิง แต่เมื่อคุยกับญาติซึ่งประกอบอาชีพเสริมสวย จึงคิดอยากประกอบอาชีพเสริมสวย เพราะใช้เวลาฝึกงานด้านนี้ไม่นานนัก สุริย์อยากทำงานเร็ว ๆ

จากการพูดคุยกับครูแนะแนว สุริย์มีการยอมรับมากขึ้นว่า คนมีลักษณะก้าวร้าวครูแนะแนวชี้ให้สุริย์เข้ากับเพื่อน และผู้ใหญ่ลำบาก ซึ่งลักษณะนี้ จะส่งผลเสียต่อไปถึงการประกอบอาชีพในอนาคต โดยเฉพาะถ้าสุริย์ประสงค์จะประกอบอาชีพช่างเสริมสวย ซึ่งต้องอ่อนโยน เอาใจลูกค้าเก่ง สุริย์เห็นด้วยว่า การประกอบอาชีพช่างเสริมสวย ต้องเป็นคนอ่อนโยน

เนื่องจากสุริย์เป็นเด็กที่มีลักษณะต่อต้าน ถ้าบอกให้ทำ เช่นนั้น เช่นนี้ จะไม่ทำครูแนะแนวจึงต้องค่อย ๆ พุด สร้างสัมพันธภาพอันดีกับสุริย์ จนสุริย์ยอมรับในตัวครูแนะแนวก่อน แล้วจึงช่วยให้เขาตระหนักในปัญหา ครูแนะแนวเสนอว่า สุริย์ยังอายุน้อยต้องการผู้ช่วยเหลือ ให้เขาวิเคราะห์ตนเอง ช่วยให้อวิเคราะห์สาเหตุปัญหา ให้มีข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และการปรับตัว พร้อมทั้งเสนอแนะให้สุริย์เห็นช่องทางแก้ปัญหา

ในกรณีนี้ ครูแนะแนวพิจารณาเลือกใช้ กลวิธีในการปรึกษาแบบวิเคราะห์ลักษณะบุคคล และองค์ประกอบสิ่งแวดล้อม (Trait and Factor Approach to Counseling) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ครูแนะแนว : เมื่อคราวที่แล้ว หนูพูดกับครูว่า หนูอยากเป็นช่างเสริมสวยใช่ไหมและเราก็พูดว่า ช่างเสริมสวยต้องเป็นคนอ่อนโยน หนูจากอ่อนหวานยิ้มแย้มแจ่มใส ลูกค้าจะได้เข้าร้านมาก ๆ สุริย์มีลักษณะนี้บ้างหรือเปล่า

สุริย์ : หนูชอบพูดตรง ๆ คิดอย่างไร หนูก็พูดไป

ครูแนะแนว : การพูดตรงกับใจตนเองนั้นดีแล้ว แต่หนูต้องพูดด้วยเสียงไม่กระด้าง

และ หน้าไม้บั้ง ซึ่งไม่ใช่จะเป็นประโยชน์ต่ออาชีพเสริมสวยเท่านั้น
ไม่ว่าจะทำอาชีพใด เราควรขยันขันแข็งใส่ พุดจาสุภาพ จะทำให้คนชอบเรา ถ้ามีใคร
มาทำหน้าบั้ง พุดกระไรกระชากกับเราสุรียจะชอบไหม

สุรีย : ไม่ชอบ

ครูเนาะแนว : หนูลองพุดใหม่ “ไม่ชอบคะ”

สุรีย : ไม่ชอบคะ

ครูเนาะแนว : หนูทำเสียงให้นุ่มกว่านี้หน่อยสิ พุดอีกทีสิ “ไม่ชอบคะ”

สุรีย : ไม่ชอบคะ

ครูเนาะแนว : เอ้อ...ดีขึ้นแล้ว หนูก็พุดได้นุ่มนวลดี เห็นไหมน่าฟังขึ้นเยอะพุดอย่างนี้
คนฟังจะชอบหนู เห็นด้วยไหม

สุรีย : เห็นด้วยคะ

ครูเนาะแนว : ดีมาก หนูพุดนุ่มนวลดี มีหางเสียง มีคะซา เมื่อพุดกับครู

ครูเนาะแนวสนับสนุนให้สุรียฝึกฝนตนเองในลักษณะเช่นนี้ โดยให้เริ่มจากการหัด
พุดคุยกับเพื่อญาติพี่น้องด้วย แล้วให้สังเกตว่า คนเหล่านี้จะติดกับสุรียไหม สุรียจะ
สบายใจขึ้นไหม

นอกจากนั้น ครูเนาะแนวยังพุดให้สุรียตระหนักในพฤติกรรมของตนเอง

ครูเนาะแนว : ในขณะที่ครูพุดกับหนู หนูจะลอยหน้าได้ตอบครูและทำเสียงกระด้าง
ทำอย่างนี้ไม่เหมาะ ทั้งกับผู้ใหญ่ และกับเพื่อน เพราะคนที่หนูคุยด้วย เขาจะรู้สึกไม่
พอใจการพุดกับผู้อื่น ต้องใช้สายตาดูอ่อนโยนไม่แข็งกร้าวกับคู่สนทนา

ต่อมาสุรียปรับตัวดีขึ้น แต่ก็ยังอึดมีเรื่องกับเพื่อนไม่ได้

สุรีย : วันนั้นหนูไปคิดผมมา มันสั้น เขาล้อว่าไอ้เค่หนูก็โมโหช่างอยู่แล้วพอโดนล้อ
ก็เลยควาดเขา เขาบอกว่า “ฉันล้อเล่นนิดเดียว ทำไมต้องควาดด้วย”

ครูเนาะแนว : หนูต้องค่อย ๆ ฝึกะงับอารมณ์ เพื่อนเขาอาจล้อเล่น ๆ ตัวหนูทำเป็น
เรื่องจริงจังโมโหไปจะเกิดเรื่องกันใหญ่ อย่างเช่น ไปควาดเขาพยายามฝึกไปอีก
หน่อยก็ชิน คิดเสียว่าเพื่อนเขาไม่ได้ตั้งใจว่าเราจริงจัง

สุรีย : คะ

หลังจากการให้การศึกษา พบว่า สุรียจะทักทายครูเนาะแนวทุกครั้ง เสียงที่พุดก็
นุ่มนวลขึ้น เพื่อนไม่ฟ้องว่าทะเลาะกับเขาก่อน ครูคนอื่นบอกว่า สุรียมีสัมมาคารวะขึ้นลูกที่ลูกน้อง
บอกสุรียลดความก้าวร้าวลง และ สังเกตเห็นว่า ปัจจุบัน สุรียร่าเริง แจ่มใส นั่งอยู่ในกลุ่มเพื่อน
เสมอ

2. การให้การปรึกษาเป็นกลุ่ม (Group Counseling) คือ การให้การปรึกษาแก่บุคคล ตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ที่มีปัญหา หรือ มีความต้องการคล้าย ๆ กัน มาร่วมปรึกษาหารือ หาแนวทาง แก้ปัญหา โดยมีผู้ให้การปรึกษาเป็นเสมือนผู้นำกลุ่ม หรือ ประธานของกลุ่ม เช่น ปัญหาการเรียน ปัญหาการปรับตัว ปัญหาสุขภาพ ปัญหาทางอารมณ์ เป็นต้น เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคน ได้ รู้จัก เข้าใจปัญหาของตนและรู้ว่า ผู้อื่นก็มีปัญหาเช่นเดียวกัน ตระหนักในบทบาทความรับผิดชอบ ของตน รู้สึกว่าตนเองมีค่า เมื่อความคิดเห็นเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น และ ร่วมมือกันแก้ปัญหา พัฒนาตนเองต่อไป

ลักษณะการจัดกลุ่มให้การปรึกษา

1. ผู้รับการปรึกษามีความต้องการแก้ปัญหาเดียวกัน
 2. ขนาดกลุ่มที่เหมาะสม 6 – 10 คน
 3. จัดกลุ่มเป็นวงกลม มีผู้ให้การปรึกษา 1 คน ทำหน้าที่ประธาน หรือ ผู้นำกลุ่ม
 4. ใช้เวลาการปรึกษาร่วมกัน ครั้งละประมาณ ไม่เกิน 2 ชั่วโมง
- ข้อสังเกตในการให้การปรึกษาเป็นกลุ่มในการให้การปรึกษาเป็นกลุ่มแต่ละครั้ง จะมีผู้

มารับการปรึกษา ลักษณะแตกต่างกัน 4 ประการ คือ

1. บุคคลที่ต้องพึ่งผู้อื่นเสมอ มักไม่ตัดสินใจใด ๆ รอคอยคำตอบจากคนอื่น มัก แสดงกริยาท่าทางเห็นด้วย โดยการพยักหน้า ทวนซ้ำคำพูดของผู้อื่น หรือ ถามความเห็นผู้อื่นเกือบ ทุกครั้ง
2. บุคคลที่ขอมผู้อื่นเสมอ มักจะไม่ได้เถียง ไม่คัดค้านความเห็นผู้อื่นและยอมให้ เปลี่ยนผลการตัดสินใจของตนได้
3. บุคคลที่เงียบเฉยไม่แสดงออก มักจะนั่งมองผู้อื่น แสดงความคิดเห็นเมื่อ ประธานถาม หรือ ให้โอกาสแสดงความคิดเห็น มักจะสรุปว่า เหมือนความคิดเห็นส่วนใหญ่ของ กลุ่ม
4. บุคคลที่ผูกขาดการพูดไว้ตลอดเวลา มักจะมีความคิดเห็น และแสดงออกอย่าง รวดเร็ว บ่อยครั้ง บางครั้งไม่สนใจข้อคิดเห็นของผู้อื่น มีแนวโน้มที่จะใช้โอกาส และ เหตุจูงใจ ให้ผู้อื่นได้คล้อยตามหรือเห็นด้วยกับตน

ตัวอย่าง การให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม ตามแนวคิดพิจารณาความจริง ต่อ การบริหารเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (จุติมา พงศ์วรินทร์, 2540)

ดำเนินการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม กับนักเรียนจำนวน 7 คน 10 ครั้ง เป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง รวมเวลา 20 ชั่วโมง

ครั้งที่ 1 สร้างสัมพันธภาพ

1. ผู้นำกลุ่ม กล่าวต้อนรับสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ ชี้แจง วัตถุประสงค์ ข้อตกลง และระยะเวลา ในการประชุมกลุ่มการศึกษาเชิงจิตวิทยา
2. เปิดโอกาสให้สมาชิก ได้แนะนำตัว และทำความรู้จักซึ่งกันและกัน โดยให้สมาชิกจับคู่กับเพื่อนสมาชิกที่คิดว่า รู้จักกันน้อยที่สุด และ สัมภาษณ์คู่ของตนจากนั้นให้แต่ละคู่ มากล่าวแนะนำคู่ของตน ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มฟัง และ เปิดโอกาสให้ซักถาม
3. ผู้นำกลุ่ม ให้สมาชิกแต่ละคน เล่าถึงความรู้สึกที่ได้รับ จากการทำความรู้จักซึ่งกันและกัน

ครั้งที่ 2 ให้สมาชิกตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารเวลา ยอมรับถึงวิธีการบริหารเวลาของตนในปัจจุบัน และ รับรู้ถึงพฤติกรรมการบริหารเวลาของตน และเพื่อสมาชิกครั้งนี้

1. ผู้นำกลุ่ม ให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญของการบริหารเวลา
2. ผู้นำกลุ่ม ให้สมาชิกได้สำรวจ และ ประเมินการบริหารเวลาของตนจากนั้น เปิดโอกาสให้สมาชิก ได้เล่าถึงความไม่สบายใจ ที่เกิดจากการบริหารเวลา ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของตน ต่อเพื่อสมาชิก โดยเปิดโอกาสให้เพื่อสมาชิก ได้ซักถาม และแสดงความคิดเห็น

ครั้งที่ 3 ให้สมาชิกได้ตระหนักถึง ผลที่เกิดขึ้น จากการบริหารเวลาที่เป็นปัจจุบันของตนเองและเพื่อนสมาชิก

ผู้นำกลุ่ม ให้สมาชิกช่วยกันสรุป พฤติกรรมการบริหารเวลา ของสมาชิกในกลุ่ม จากนั้นให้สมาชิกกลุ่ม ได้แสดงความคิดเห็น ถึงผลที่เกิดจากวิธีการบริหารเวลาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของตน โดยเปิดโอกาสให้เพื่อนสมาชิกได้ซักถาม และ แสดงความคิดเห็น จากนั้นให้สมาชิกร่วมกันพิจารณาถึงแนวทางในการบริหารเวลาอย่างเหมาะสมผู้นำกลุ่มสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่ 4-5 ให้สมาชิกได้เรียนรู้ ที่จะวางแผนการบริหารเวลาของตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

1. ผู้นำกลุ่ม สรุปสิ่งที่พูดไว้เมื่อครั้งที่ 3 ให้สมาชิกได้สำรวจเป้าหมายในชีวิต และเป้าหมายที่ตั้งใจจะทำให้สำเร็จในแต่ละสัปดาห์ และวางแผนการบริหารเวลาเพื่อไปสู่เป้าหมายนั้น
2. เปิดโอกาสให้สมาชิก ได้เล่าถึงการวางแผนการบริหารเวลาของตนและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนสมาชิก

ครั้งที่ 6-9 ดำเนินการตรวจสอบตามแผน โดยไม่ยอมรับการแก้ตัว ในกรณีที่ ไม่ปฏิบัติตามแผนการบริหารเวลาที่วางไว้ แต่ไม่ใช้การลงโทษ และไม่ให้ล้มเลิกความตั้งใจ

1. เปิดโอกาสให้สมาชิก ได้เล่าถึงผลของการปฏิบัติตามตารางเวลาที่วางไว้ ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และ ร่วมกันพิจารณาถึงอุปสรรคที่เกิดขึ้น และหาแนวทางใหม่ หากปฏิบัติตามตารางเวลาไม่สำเร็จ

2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิก ได้วางแผนการบริหารเวลาต่อไปและปรับเปลี่ยนแผนให้เหมาะสมอยู่เสมอ

ครั้งที่ 10 สรุป และยุติการปรึกษา

เปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่ม ได้รายงานผลการปฏิบัติ และ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่ม ตลอดจน ความตั้งใจถึงสิ่งที่จะทำภายหลังจากยุติการประชุมกลุ่มแล้ว

6. ปัญหาของนักศึกษา

การศึกษาในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย นักศึกษาจะต้องพบกับปัญหาด้านต่าง ๆ ขณะที่ศึกษาอยู่ ซึ่งวลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 15-22) ได้จำแนกปัญหาของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ค่านิยมการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นค่านิยมที่คนในครอบครัวและสังคมย้าให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจว่า ปริญญาบัตรเป็นสิ่งที่มีความหมาย มีความสำคัญต่อชีวิตในอนาคตการมุ่งสู่การศึกษาระดับอุดมศึกษาจึงอาจมิได้ตระหนักในความสามารถ ความสนใจ ความตั้งใจ ตลอดจนความมุ่งหมายของชีวิตของตน ทำให้เบี่ยงเบนไม่สามารถเล่าเรียนได้

2. ความผิดหวังต่อสภาพหลังการคัดเลือก นักศึกษาจำนวนไม่น้อยที่อยู่ในสภาพไม่พึงพอใจต่อสถาบันที่สอบคัดเลือกได้ ความไม่ชอบทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างดูยาก ปรับตัวไม่ได้จึงมีผลกระทบต่อการศึกษา และชีวิตของนักศึกษาเหล่านั้น

3. การขาดจุดมุ่งหมายของชีวิต เป้าหมายของนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในวงจำกัดเมื่อเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาก็ไม่สามารถกำหนดแผนการทำงานหรือการศึกษาต่อในอนาคต จึงทำให้หลายคนประสบความผิดหวัง

4. ขาดการแนะแนวด้านการอาชีพ นักศึกษาในปัจจุบันมีข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาและอาชีพน้อย จึงไม่สามารถตัดสินใจได้ถูกต้องว่าควรเลือกศึกษาวิชาใด

5. ปัญหาการเงิน มีนักศึกษาจำนวนไม่น้อยที่มีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายขณะศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เพราะบางคนมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้ง ๆ

ที่ผู้ปกครองไม่สามารถส่งเสียเล่าเรียนได้ ทำให้นักศึกษากลุ่มนี้เกิดความคับข้องใจเป็นห่วงกังวล เนื่องจากไม่มีเงินค่าหน่วยกิต หรือบางครั้งมีเงินไม่พอสำหรับค่าอาหารกลางวัน

6. ปัญหาครอบครัว นักศึกษาจำนวนหนึ่งที่บิดาหรือมารดาเสียชีวิตแล้ว หรือครอบครัวที่บิดาแยกกันอยู่ สภาพครอบครัวที่สูญเสียผู้อุปการะหรือหลักในชีวิตไป อาจทำให้นักศึกษาเกิดความว้าวุ่น ว้าวุ่น คับข้องใจ ไม่มีผู้ให้คำปรึกษาหรือขอความเห็นในการแก้ปัญหาบางประการได้

7. ปัญหาสุขภาพ นักศึกษาแทบทุกคนมีปัญหาส่วนตัวคิดตามมา เมื่อเข้าสู่สถาบัน สถาบันอุดมศึกษา เช่น ปัญหาด้านสุขภาพนักศึกษามักจะเป็นหรือเคยเป็นโรคทางเดินอาหาร ปวดท้อง ท้องไม่ปกติ โรคกระเพาะ โรคหัดหรือแพ้อากาศอยู่เสมอ ส่วนใหญ่นักศึกษาไม่ค่อยมีเวลาออกกำลังกาย สุขภาพจึงมักไม่ดีทำให้เป็นโรคต่าง ๆ ได้ง่าย นักศึกษาบางคนมีปัญหาทางจิตเป็นโรคเครียดสูง มีจิตกังวลในรูปแบบต่างๆ ซึ่งอาจเนื่องมาจากความวิตกกังวลเรื่องการเรียน การปรับตัว ปัญหาครอบครัวหรือปัญหาส่วนตัวอื่น ๆ

8. ปัญหาการเรียน เนื่องจากการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาพยายามหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักค้นคว้า รู้จักใช้ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการสังเกต ชักถาม จดจำ สืบถาม ปฏิบัติจริงและจากการอ่าน การเรียนระดับนี้นักศึกษาจึงต้องรู้จักขวนขวายฝึกตนเอง สร้างวินัยในตนเอง การจัดการเรียนค่อนข้างเป็นอิสระ จึงเป็นเหตุให้หลายคนที่ไม่รู้จักบังคับใจตนเอง เกิดการขาดเรียน ประกอบกับขณะที่เรียนจดคำบรรยายไม่ทัน ไม่รู้จักสาระสำคัญของเนื้อหา ไม่ทราบวิธีทำรายงานที่ถูกต้อง เวลาสอบก็เคยชินกับข้อสอบแบบเลือกตอบ เมื่อให้เขียนคำอธิบาย ยกตัวอย่างวิเคราะห์ ตีความ หรือให้เหตุผลก็ไม่อาจทำได้ ผลการสอบส่วนใหญ่ในชั้นปีที่ 1 จึงมักจะสอบตกกันเป็นส่วนใหญ่และเมื่อได้คะแนนไม่ดียิ่งเกิดความท้อถอยมากขึ้น เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน เมื่อการฟังคำบรรยายไม่มีกำลังใจศึกษาค้นคว้าหรือเกิดแรงจูงใจให้อยากเรียน อาจนำมาซึ่งความคับข้องใจจนกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่แก้ไขยากหรือแก้ไขไม่ได้

อาภา ถนิตช่วง (2537 : 21-23) ได้กล่าวถึงแนวโน้มและปัญหาต่างๆ ที่เกิดมากขึ้นดังนี้

1. ปัญหาด้านการศึกษา การศึกษายังมีปัญหาทั้งในปริมาณและคุณภาพ การเร่งรัดพัฒนาจะไม่ประสบผลสำเร็จถ้าไม่เข้าใจสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเริ่มตั้งแต่การสร้างค่านิยมที่ถูกต้องในการศึกษา การคัดเลือกและการช่วยให้คนได้เรียนตามความถนัดและความพร้อมของแต่ละบุคคล การปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนที่เน้นทั้งความรู้ ทักษะและการปฏิบัติ

2. ปัญหาด้านอาชีพและการทำงาน ได้แก่ ปัญหาการประกอบอาชีพที่ไม่เหมาะสมและการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ ควรช่วยเหลือบุคคลในด้านการวางแผนอาชีพ การเตรียมตัวเข้าสู่งาน การสมัครงาน การปรับตัวและพัฒนาตนเองในการทำงาน

3. ปัญหาด้านสุขภาพ สุขภาพจิต เนื่องจากสภาพแวดล้อมทั้งกายและจิตใจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่แน่นอน เปรียบกับมลพิษทางสิ่งแวดล้อม ความไม่เป็นธรรมในสังคม เหล่านี้ล้วนสร้างความเครียดและความกดดันตลอดเวลา ทำให้มีผลกระทบต่อสุขภาพกาย และสุขภาพจิต การช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวหรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยไม่สูญเสียความสมดุลซึ่งจะนำไปสู่การล้มป่วยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

4. ปัญหาด้านสังคมและค่านิยมของคน การพิจารณาเลือกค่าความนิยมและวัฒนธรรมที่เหมาะสม จำเป็นต้องมีการให้คำปรึกษาเพื่อให้บุคคลได้พิจารณาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง และผลดีผลเสียที่เกิดขึ้นแก่ทุกฝ่ายทั้งกับตนเองและผู้อื่น และปัญหาค่านิยมยังส่งผลกระทบต่อปัญหาสังคมอื่น ๆ ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีการให้คำปรึกษาในด้านครอบครัว เพื่อยกระดับจิตใจ ภูมิภาวะให้อยู่ในระดับที่มีคุณภาพเพียงพอสำหรับความเป็นมนุษย์

วัฒนา พัทธราวิช (2531 : 200-201) ได้กล่าวถึงปัญหาของผู้ที่ศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาที่พบดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษา การเลือกวิชาเรียน ความสับสนของหลักสูตร ปัญหาการอ่านหนังสือแล้วจับใจความไม่ได้ การเรียนในชั้นอุดมศึกษาจำเป็นต้องจัดแบ่งเวลาเรียนให้ถูกต้อง บุคคลที่ผ่านการศึกษามาจนถึงชั้นอุดมศึกษาจำนวนไม่น้อย ต้องสอบตกและประสบความล้มเหลวในการศึกษา ทำลายอนาคตของตนเองไปในที่สุด

2. ปัญหาส่วนตัวและสังคม เนื่องมาจากปัญหาในวัยเด็ก หรือสภาพแวดล้อม เช่น การขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษา การแตกร้างภายในวัยเด็ก ปัญหาการอยู่ร่วมกันภายในสังคมเดียวกัน สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นปัญหาอันเป็นอุปสรรคเกี่ยวกับการปรับตัว

3. ปัญหาด้านอาชีพ การประกอบอาชีพย่อมมีแนวทางที่จะไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในชีวิต อาชีพถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตที่จะเป็นเครื่องตัดสินใจและชี้ว่าบุคคลนั้นประสบความสำเร็จในชีวิต

4. ปัญหาการเลือกคู่ครอง ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ การเลือกบุคคลที่คิดว่าเหมาะสมกับตนเองให้มากที่สุด การให้คำปรึกษาจึงจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือเมื่อมีผู้มีปัญหามาขอรับคำปรึกษา การให้แนวความคิดที่ดีจะช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จในชีวิต

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพอสรุปได้ว่า นักศึกษาแต่ละคนต่างมีปัญหาที่แตกต่างกันออกไป จึงเป็นหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง เอาใจใส่และให้ความสนใจแก่นักศึกษาเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาประสบความสำเร็จ

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ที่ปรึกษา

งานวิจัยในประเทศ

มนต์ชัย เทียนทอง (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ ได้สรุปหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้ว่า อาจารย์ที่ปรึกษานอกจากทำหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านต่าง ๆ ทางด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการหรือปัญหาส่วนตัวแล้ว อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้การดูแล อบรมความประพฤติ เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ตลอดจนให้ความช่วยเหลือเรื่องอื่น ๆ เท่าที่จะกระทำได้ ให้การประสานงานกับหน่วยงานอื่นในสถาบัน รวมทั้งเป็นสื่อกลางระหว่างผู้บริหารคณาจารย์และนักศึกษาอีกด้วย

นพพล เชาวาทกุล (2539 : ก) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความเห็นว่า ต้องการให้บริการจากอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและแผนการเรียน แนวทางการปฏิบัติและการแก้ไขปัญหาทางการเรียน

วิโรจน์ ว่องวรานนท์ (2539 : ก) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะและหน้าที่ควรปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาดตามความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษาให้ความสำคัญในระดับมากในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาเรียงลำดับ ดังนี้ การให้คำปรึกษาด้านการเรียน การวัดผลประเมินผล หลักสูตร แผนการเรียน ให้กำลังใจและส่งเสริมตามความถนัด ความสนใจ การเลือกและลงทะเบียนรายวิชา นักศึกษาให้ความสำคัญในระดับปานกลาง ในเรื่องการติดตามช่วยเหลือการขอผ่อนผันชำระค่าลงทะเบียน และการชี้แจงให้สวัสดิการในวิทยาลัย

สุรัชย์ แยมทิม (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. นักเรียนชายและหญิงเห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติให้คำปรึกษาแก่นักเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านการศึกษาเรื่องที่ปฏิบัติที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้ความรู้เกี่ยวกับการนับเวลาเรียนเพื่อสิทธิในการสอบ ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการชำระเงินค่าลงทะเบียน ให้คำแนะนำการขอทุนการศึกษาหรือกู้ยืมเงินจากกองทุนเพื่อการศึกษา ส่วนการปฏิบัติที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับระบบทวิภาคี รองลงมาคือด้านส่วนตัวและสังคม เรื่องที่ปฏิบัติที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของวิทยาลัยกิจกรรมชมรมต่าง ๆ ส่วนการปฏิบัติที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ การให้คำแนะนำในเรื่อง การจัดหาที่พัก

การปฏิบัติตัวเมื่ออยู่ในหอพัก ส่วนลำดับสุดท้ายคือ ด้านอาชีพ เรื่องที่ปฏิบัติที่มีคะแนนสูงสุดคือ ให้คำแนะนำเรื่องการปฏิบัติในการทำงานกับสถานประกอบการ ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ ส่วนการปฏิบัติที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพในตลาดแรงงาน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการปฏิบัติงานให้คำปรึกษาพบว่ามีความแตกต่างกันในด้านการศึกษาและด้านส่วนตัวและสังคม ส่วนในด้านอาชีพนักเรียนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกัน ที่มีต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นด้านการศึกษา ด้านอาชีพและด้านส่วนตัวและสังคมแตกต่างกัน

อิสสระห์ โชติกเสถียร (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาของสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. อาจารย์ที่ปรึกษามีทัศนะต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษารวม 4 ด้าน คือ ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา ด้านการพัฒนานักศึกษา ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา และด้านการให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักศึกษาพบว่า มีความจำเป็นอยู่ในระดับมาก

2. นักศึกษามีความต้องการต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาทุกด้านอยู่ในระดับมาก

3. นักศึกษาที่เรียนอยู่ในคณะและชั้นปีต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามีปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับมากอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีความต้องการด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา ด้านการให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักศึกษาแตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนานักศึกษา และด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษานั้นไม่แตกต่างกัน

วิสูตร จำเนียร (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในสถาบันราชภัฏธนบุรีพบว่า การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการให้คำปรึกษาในสถาบันราชภัฏธนบุรีอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านการพัฒนานักศึกษาและด้านวิชาชีพ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ข้อที่ควรปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทในการให้คำปรึกษามากที่สุดคือ ด้านการศึกษา ได้แก่ การให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรในสาขาวิชาที่เรียน รองลงมาคือ ด้านการพัฒนานักศึกษาควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับการแต่งกายของนักศึกษา ส่วนด้านสวัสดิการควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับเงินทุนกู้ยืมของรัฐบาล ด้านวิชาชีพ ควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาระดับสูงขึ้นไป

ขันขพร บุญปลุกษ์ (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะของนักศึกษาและปัญหาในการทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยาเขตกลุ่มช่างอุตสาหกรรมในส่วนกลาง สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า นักศึกษามีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวมว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบกับตัวแปรพบว่า นักศึกษาที่มีเพศ ชาย ปี แผนกวิชา วิทยาเขต คณะแผนกเฉลี่ยแตกต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกัน

วรรณภา การิเวท (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซตุน ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวและสังคม พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยเพศและผลการเรียนของนักศึกษามีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนชั้นปี และสาขาวิชาไม่มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศที่นำมาอ้างอิงในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ สติคเคิล (Stickle. n.d.) ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อประสิทธิภาพในการให้คำปรึกษาของอาจารย์ ผลการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.1 ระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษานี้หัวข้อคำถาม

1. การพูดคุยเรื่องการวางแผนการศึกษาทั่วไป
2. การให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาด้านวิชาการ
3. การช่วยแก้ไขปัญหส่วนตัว
4. การช่วยสำรวจอาชีพรวมทั้งการวางแผนเพื่อการศึกษาต่อ

ส่วนการจัดตารางเรียนหรือกำหนดเวลาเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

นอกจากนี้อาจารย์ได้ให้ทัศนะเรื่องประสิทธิภาพการให้คำปรึกษาอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าเกณฑ์ของนักศึกษา

เวนเนอร์และครูปกา (Vener and Krupka.n.d.) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาทางวิชาการและแนะแนวอาชีพกับนักศึกษาที่เข้าใหม่ในระดับอุดมศึกษา โดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้คำปรึกษาทางวิชาการและกลุ่มผู้ให้การแนะแนวอาชีพ จำนวน 36 คน รวมผู้ช่วยคณบดี ผู้อำนวยการศูนย์การให้คำปรึกษาและศูนย์แนะแนว มหาวิทยาลัยมิชิแกน พบว่า

1. ผู้ที่ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ไม่ได้รับการยอมรับและขาดการให้กำลังใจหรือสิ่งตอบแทน นอกจากนั้นจำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษา

2. ขาดการประสานงานในการให้คำปรึกษาทางวิชาการและแนะแนวอาชีพ

3. ขาดหลักเกณฑ์ในการประเมินผลโครงการที่แน่นอน

โคสลอฟฟ์ (Kozloff, n.d.) ได้ศึกษาการให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาทางวิชาการว่าจะใช้ทรัพยากรทางการให้คำปรึกษาอย่างไร จึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพ และก่อประโยชน์ให้นักที่สุดแก่นักศึกษา ซึ่งการวิเคราะห์ได้ให้นักศึกษาที่ศูนย์กลาง แล้วถามนักศึกษาว่าต้องการอะไรจากการให้บริการด้านการปรึกษา พวกเขาชอบระบบการบริการช่วยเหลือแบบใดแล้วประเมินความต้องการพร้อมทั้งศึกษาความคิดเห็น เรื่องกระบวนการให้คำปรึกษาของนักศึกษา ณ มหาวิทยาลัยของนอร์ทเทิร์นโคโลราโดในปี 1982 พบว่าอาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่มีชั่วโมงในการให้คำปรึกษาสม่ำเสมอ และใช้เวลาเพียงพอในการให้คำปรึกษา แต่เรื่องความเหมาะสม ทักษะการให้ข้อมูล และคุณสมบัติทั้งหลายของอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับไม่ดีแสดงว่าปัจจัยที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อการให้คำปรึกษาแก่ทุกคน

ในปี 1985 โคสลอฟฟ์ (Kozloff, n.d.) ได้ศึกษาความคิดเห็นนักศึกษาเพื่อถามถึงหน้าที่ที่สำคัญที่สุดในการให้คำปรึกษา และนักศึกษาต้องการให้ใครเป็นผู้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาจากนักศึกษา 147 คน พบว่า 50% เห็นว่า หน้าที่ที่สำคัญที่สุดคือ ต้องการให้ที่ปรึกษาทำหน้าที่แนะนำวิชาที่จำเป็นต้องเรียนเพื่อทำให้จบการศึกษา และการหางานทำ ส่วนความต้องการให้ใครทำหน้าที่ให้คำปรึกษา พบว่า ต้องการให้อาจารย์ประจำคณะทำหน้าที่ช่วยเหลือในการเลือกวิชาเรียน ให้อาจารย์ฝ่ายแนะแนวทำหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำเรื่องการประกอบอาชีพ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยเหลือปัญหาส่วนตัว และคนอื่น ๆ ช่วยเรื่องน่าสนใจและความสามารถอื่น ๆ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่ผ่านมา อาจกล่าวได้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จของสถาบันการศึกษาในการผลิตบัณฑิตให้ได้คุณภาพ ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษาด้านการวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอาชีพ และด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ถ้าสถาบันการศึกษาใดให้ความสนใจ ทราบสภาพปัจจุบันและปัญหา ตลอดจนเอาใจใส่พัฒนาระบบงานของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ดีขึ้นมีประสิทธิภาพแล้วจะส่งผลต่อคุณภาพของบัณฑิตเป็นอย่างมากและยังช่วยให้งานบริหารงานวิชาการ งานกิจการ นักศึกษาและงานอื่น ๆ ของสถาบันมีความคล่องตัว ลดปัญหาต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวนักศึกษาลงไปได้มาก จึงอาจกล่าวได้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย ดังนี้ การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1-4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ในคณะต่าง ๆ รวม 7 คณะ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 492 คน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 752 คน คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ จำนวน 578 คน คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 1,205 คน คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ จำนวน 439 คน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จำนวน 24 คน และคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ จำนวน 321 คน รวมทั้งสิ้น 3,811 คน ตามข้อมูลในฐานข้อมูลของแผนกทะเบียนและวัดผล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ดังตาราง 3.1

ตาราง 3.1 ประชากรทั้งหมดจำแนกตามคณะที่สังกัด

คณะ	จำนวนนักศึกษา (คน)
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	752
วิศวกรรมศาสตร์	492
บริหารธุรกิจ	1,205
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	24
เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	578
ศิลปศาสตร์ประยุกต์	439
อุตสาหกรรมสิ่งทอ	321
รวม	3,811

1. 2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1-4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ในคณะต่าง ๆ ทั้ง 7 คณะ การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยสูตร (5.13) ตามวิธีของบุญธรรม กิจปรีดาภิสุทธิ์ (บุญธรรม กิจปรีดาภิสุทธิ์. 2547 : 111) โดยใช้ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ได้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 362 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา เนื่องจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มีนักศึกษาหลักสูตร 4 ปีภาคปกติ เฉพาะชั้นปีที่ 2 จำนวน 14 คน และชั้นปีที่ 3 จำนวน 10 คน รวมทั้งหมด 24 คน ผู้วิจัยจึงใช้ประชากรทั้งหมดของคณะในการศึกษา

สำหรับคณะอื่นๆ อีก 6 คณะ จะทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และกำหนดกลุ่มตัวอย่างในจำนวนที่ใกล้เคียงกันในแต่ละคณะ จากนั้นสุ่มด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังตาราง 3.2

ตาราง 3.2 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำแนกตามคณะที่สังกัด

คณะ	จำนวนนักศึกษา (คน)
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	56
วิศวกรรมศาสตร์	57
บริหารธุรกิจ	57
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	24
เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	57
ศิลปศาสตร์ประยุกต์	56
อุตสาหกรรมสิ่งทอ	55
รวม	362

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ สอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า (Rating Scale) ห้าระดับ สร้างตามแนวของ ลิเคิร์ต (Likert) สอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอาชีพ และด้านการมีปฏิสัมพันธ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา รวมทั้งคำสั่ง กฎระเบียบ รายงานและคู่มือ ตลอดจนปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ ที่ปรึกษา เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดและขอบเขตของเนื้อหาในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถาม โดยอาศัยข้อมูลจากข้อ 1 ตามหลักการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ตรวจสอบแก้ไขในเบื้องต้น แล้วนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องชัดเจนของภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Consistency : IOC)

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจในข้อที่ 2 มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง แล้วคัดเลือกแบบข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไปนำไปใช้ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .94 ($\text{Alpha} = .948$)

5. กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการให้คะแนนแบบสอบถาม คณะผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนแบบสอบถาม ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีการในการปฏิบัติหน้าที่ในระดับ เหมาะสมมากที่สุด
หรือเห็นด้วยมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีการในการปฏิบัติหน้าที่ในระดับ เหมาะสมมาก
หรือเห็นด้วยมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีการในการปฏิบัติหน้าที่ในระดับ เหมาะสมปานกลาง
หรือเห็นด้วยปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีการในการปฏิบัติหน้าที่ในระดับ เหมาะสมน้อย
หรือเห็นด้วยน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีการในการปฏิบัติหน้าที่ในระดับ เหมาะสมน้อยที่สุด
หรือเห็นด้วยน้อยที่สุด

6. กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย
ของคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่า ระดับการปฏิบัติหน้าที่ของ อาจารย์ที่ปรึกษามีความเหมาะสมในระดับ มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่า ระดับการปฏิบัติหน้าที่ของ อาจารย์ที่ปรึกษามีความเหมาะสมในระดับ มาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่า ระดับการปฏิบัติหน้าที่ของ อาจารย์ที่ปรึกษา มีความเหมาะสมในระดับ ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่า ระดับการปฏิบัติหน้าที่ของ อาจารย์ที่ปรึกษามีความเหมาะสมในระดับ น้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่า ระดับการปฏิบัติหน้าที่ของ อาจารย์ที่ปรึกษา มีความเหมาะสมในระดับ น้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อคณะต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
กรุงเทพ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามแก่นักศึกษา

2. คณะผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย ได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง โดย
แจกแบบสอบถามนักศึกษาในระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่
1-4 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ในคณะต่าง ๆ รวม 7 คณะ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์
จำนวน 57 คน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 56 คน คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
จำนวน 57 คน คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 57 คน คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ จำนวน 56 คน คณะ
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม จำนวน 24 คน และคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ จำนวน 55 คน รวมทั้งสิ้น
รวมทั้งสิ้น 362 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ คัดเลือกและกำหนดรหัสของแบบสอบถาม ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ บันทึกข้อมูลตามรหัส แล้วนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Packge for Social Science) ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย ข้อ 1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ในแต่ละด้าน และโดยรวมทุกด้าน โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ความมุ่งหมายของการวิจัย ข้อ 2 เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามคณะต่าง ๆ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และในกรณีที่ค่า F มีนัยสำคัญ ทำการตรวจสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe' Method)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ความถี่ ร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

2.1 วิเคราะห์ความเที่ยงตรง (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องไอโอซี (Index of Item-Objective Consistency : IOC)

2.2 การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มโดยใช้ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และในกรณีที่ค่า F มีนัยสำคัญ ทำการตรวจสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe' Method)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวหรือสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ชั้นปี และ คณะที่สังกัด

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ในด้านต่าง ๆ รวม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอาชีพ และด้านการมีปฏิสัมพันธ์ และโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามคณะที่สังกัด

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามคณะที่สังกัด

ตอนที่ 4 สรุปความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษาและนำเสนอเป็นรายชื่อ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังแสดงในตาราง 4.1

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ชั้นปี คณะที่สังกัด

	สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	163	45
	หญิง	199	55
	รวม	362	100.0
ชั้นปี	ชั้นปีที่ 1	72	19.9
	ชั้นปีที่ 2	103	28.5
	ชั้นปีที่ 3	98	27.1
	ชั้นปีที่ 4	89	24.6
	รวม	362	100.0
คณะที่สังกัด	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	56	15.5
	คณะวิศวกรรมศาสตร์	57	15.7
	คณะบริหารธุรกิจ	57	15.7
	คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	24	6.6
	คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	57	15.7
	คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์	57	15.5
	คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ	55	15.2
	รวม	362	100.0

จากตาราง 4.1 แสดงถึงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1. เพศ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ จำนวน 362 คน โดยมีเพศชาย จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 45 เพศหญิง จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 55 โดยมีเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

2. ชั้นปีที่ศึกษา

นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 19.9 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6

3. คณะที่สังกัด

นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามสังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 สังกัดคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7 สังกัดคณะบริหารธุรกิจ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7 สังกัดคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6 สังกัดคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7 สังกัดคณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 และสังกัดคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ดังแสดงในตาราง 4.2

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวมและรายด้าน

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ด้านวิชาการ	3.43	0.64	ปานกลาง
ด้านสวัสดิการ	3.11	0.68	ปานกลาง
ด้านส่วนตัวและสังคม	3.59	0.70	มาก
ด้านอาชีพ	3.55	0.75	มาก
ด้านการมีปฏิสัมพันธ์	3.63	0.74	มาก
รวม	3.46	0.60	ปานกลาง

จากตาราง 4.2 แสดงว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอาชีพ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.63$, $\bar{X} = 3.59$, $\bar{X} = 3.55$) ตามลำดับ และด้าน วิชาการ ด้านสวัสดิการ อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, 3.11) ตามลำดับ

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ในด้านวิชาการ จำแนกรายข้อ

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ด้านวิชาการ			
1. ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย	3.59	0.74	มาก
2. ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและแผนการเรียน	3.67	0.77	มาก
3. ให้ความรู้เกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน	3.46	0.85	ปานกลาง
4. ให้ความเห็นชอบในการลด-เพิ่ม-ถอนวิชาเรียน	3.31	0.82	ปานกลาง
5. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลาพักการเรียน	3.10	0.88	ปานกลาง
6. ตรวจสอบการลงทะเบียนเรียนของนักศึกษา	3.46	0.88	ปานกลาง
7. ให้คำแนะนำวิธีเรียนและแหล่งข้อมูล			
ในการศึกษาค้นคว้า	3.50	0.84	ปานกลาง
8. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล	3.49	0.81	ปานกลาง
9. ติดตามผลการเรียนของนักศึกษา	3.54	0.89	มาก
10. ให้คำแนะนำและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อ	3.28	0.92	ปานกลาง
รวม	3.43	0.64	ปานกลาง

จากตาราง 4.3 แสดงว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและแผนการเรียน การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย การติดตามผลการเรียนของนักศึกษา อยู่มีค่าเฉลี่ยในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.67$, $\bar{X} = 3.59$, $\bar{X} = 3.54$) ตามลำดับ

รองลงมาได้แก่ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีเรียนและการศึกษาค้นคว้า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ในด้านสวัสดิการ จำแนกรายข้อ

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ด้านสวัสดิการ			
1. ให้คำแนะนำในการใช้บริการต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล ฯลฯ	3.26	0.89	ปานกลาง
2. ให้คำแนะนำในด้านทุนการศึกษา	3.42	0.93	ปานกลาง
3. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกองทุนกู้ยืมของรัฐบาล	3.37	0.89	ปานกลาง
4. ให้คำแนะนำและแก้ปัญหาที่พัก การเดินทาง	3.05	0.89	ปานกลาง
5. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำงานเพื่อหารายได้พิเศษ	3.12	0.87	ปานกลาง
6. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียน รด. และการผ่อนผัน การเกณฑ์ทหาร	2.76	0.96	ปานกลาง
7. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับรับ-ส่ง จดหมาย ธนาณัติ สิ่งพิมพ์อื่นๆ	2.75	0.86	ปานกลาง
8. ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการวางแผนทางการเงิน และค่าใช้จ่าย	2.90	0.88	ปานกลาง
9. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน	3.20	0.90	ปานกลาง
10. ให้คำแนะนำในการทำประกันอุบัติเหตุ	3.35	0.85	ปานกลาง
รวม	3.11	0.68	ปานกลาง

จากตาราง 4.4 แสดงว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านสวัสดิการโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านสวัสดิการทุกข้ออยู่ในระดับ ปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การให้คำแนะนำด้านทุนการศึกษา ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกองทุนกู้ยืมของรัฐบาล ให้คำแนะนำในการทำอุบัติเหตุ ($\bar{X} = 3.42$, $\bar{X} = 3.37$, $\bar{X} = 3.35$) ตามลำดับ

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ในด้านส่วนตัวและสังคม จำแนกรายข้อ

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ด้านส่วนตัวและสังคม			
1. ให้คำแนะนำในด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและการแต่งกาย	3.78	0.86	มาก
2. ให้คำแนะนำในด้านกิริยามารยาทและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม	3.78	0.80	มาก
3. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	3.52	0.90	มาก
4. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพักผ่อนและการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	3.49	0.91	ปานกลาง
5. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา	3.85	0.85	มาก
6. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ	3.58	0.89	มาก
7. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการคบเพื่อนและการปรับตัวในกลุ่มเพื่อน	3.53	0.93	มาก
8. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาเพศศึกษา	2.96	1.02	ปานกลาง
9. ให้ความรู้และความเข้าใจในเรื่องหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อตนเองและผู้อื่น	3.70	0.86	มาก
10. ควบคุมดูแลให้นักศึกษาอยู่ในระเบียบวินัย	3.80	0.88	มาก
รวม	3.59	0.70	มาก

จากตาราง 4.5 แสดงว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านส่วนตัวและสังคมโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้าน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา ควบคุมดูแลให้นักศึกษาอยู่ในระเบียบวินัย ให้คำแนะนำในด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและการแต่งกาย ให้คำแนะนำในด้านกิริยามารยาทและปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 3.85$, $\bar{X} = 3.80$, $\bar{X} = 3.78$, $\bar{X} = 3.78$) ตามลำดับ

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ในด้านอาชีพ จำแนกรายข้อ

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ด้านอาชีพ			
1. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา	3.56	0.94	มาก
2. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความก้าวหน้าในอาชีพ	3.58	0.90	มาก
3. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการประกอบอาชีพ	3.64	0.88	มาก
4. ปลุกฝังให้นักศึกษามีความภูมิใจในวิชาชีพของตน	3.90	0.87	มาก
5. ให้คำแนะนำในการเตรียมตัวเพื่อสมัครงาน	3.58	0.88	มาก
6. ให้คำแนะนำในการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพอิสระ	3.57	0.88	มาก
7. ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพในตลาดแรงงาน	3.49	0.90	ปานกลาง
8. ประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาทราบเกี่ยวกับแหล่งงานต่าง ๆ	3.45	0.91	ปานกลาง
9. มีบริการจัดหางานให้นักศึกษา	3.31	0.91	ปานกลาง
10. มีการติดตามผลของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา	3.48	0.90	ปานกลาง
รวม	3.55	0.75	มาก

จากตาราง 4.6 แสดงว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านอาชีพโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้าน ปลุกฝังให้นักศึกษามีความภูมิใจในวิชาชีพของตน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการประกอบอาชีพ ให้คำแนะนำในการเตรียมตัวเพื่อสมัครงาน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความก้าวหน้าในอาชีพ ($\bar{X} = 3.90$, $\bar{X} = 3.64$, $\bar{X} = 3.58$, $\bar{X} = 3.58$) ตามลำดับ

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ในด้านการมีปฏิสัมพันธ์ จำแนกรายข้อ

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ด้านการมีปฏิสัมพันธ์			
1. สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นกันเองเมื่อนักศึกษา เข้าพบ	3.82	0.91	มาก
2. เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าพบได้อย่างสะดวก	3.81	0.95	มาก
3. มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักศึกษาใน ความรับผิดชอบ	3.80	0.92	มาก
4. มีการเก็บข้อมูลและระเบียบของนักศึกษา	3.74	0.87	มาก
5. รักษาความลับเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษา	3.74	0.90	มาก
6. ติดตามปัญหาของนักศึกษาเพื่อให้ความช่วยเหลือ	3.56	0.95	มาก
7. การประสานงานกับอาจารย์นิเทศเกี่ยวกับการฝึกงาน ของนักศึกษา	3.52	0.90	มาก
8. ประสานงานกับครอบครัวหรือผู้ปกครอง เมื่อนักศึกษามีปัญหาส่วนตัว	3.41	0.95	ปานกลาง
9. มีส่วนร่วมในการพิจารณาทุนการศึกษาต่าง ๆ ของนักศึกษา	3.55	0.94	มาก
10. ใช้ทรัพยากรในสถาบัน เช่น ห้องสมุด ศูนย์แนะแนว สำนักวิทยบริการเพื่อแก้ปัญหา ให้กับนักศึกษา	3.42	0.88	ปานกลาง
รวม	3.63	0.74	มาก

จากตาราง 4.7 แสดงว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการมีปฏิสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้าน สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นกันเองเมื่อนักศึกษาเข้าพบ เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าพบได้อย่างสะดวก มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักศึกษาในความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.82$, $\bar{X} = 3.81$, $\bar{X} = 3.80$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามคณะที่สังกัด ดังแสดงในตาราง 4.8

จากตาราง 4.8 เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่านักศึกษาจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ คณะบริหารธุรกิจ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมทุกด้านว่ามีความเหมาะสมในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.63$, $\bar{X} = 3.58$, $\bar{X} = 3.54$, $\bar{X} = 3.52$) ตามลำดับ ขณะที่นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมทุกด้านว่ามีความเหมาะสมในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, $\bar{X} = 3.43$, $\bar{X} = 3.31$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ด้านวิชาการ นักศึกษาจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ มีความคิดเห็นว่าบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามีความเหมาะสมในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.64$, $\bar{X} = 3.55$, $\bar{X} = 3.55$) ตามลำดับ ขณะที่นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะบริหารธุรกิจ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, $\bar{X} = 3.38$, $\bar{X} = 3.37$, $\bar{X} = 3.25$) ตามลำดับ

ด้านสวัสดิการ นักศึกษาจากทุกคณะมีความคิดเห็นว่าบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามีความเหมาะสมในระดับ ปานกลาง โดยคณะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ ($\bar{X} = 3.22$, $\bar{X} = 3.16$, $\bar{X} = 3.15$) ตามลำดับ

ด้านส่วนตัวและสังคม นักศึกษาจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นว่าบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามีความเหมาะสมในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.75$, $\bar{X} = 3.68$, $\bar{X} = 3.68$, $\bar{X} = 3.59$, $\bar{X} = 3.58$) ตามลำดับ ขณะที่นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$, $\bar{X} = 3.46$) ตามลำดับ

ด้านอาชีพ นักศึกษาจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นว่าบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามีความเหมาะสมในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.79$, $\bar{X} = 3.71$, $\bar{X} = 3.62$, $\bar{X} = 3.55$, $\bar{X} = 3.54$) ตามลำดับ ขณะที่นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, $\bar{X} = 3.34$) ตามลำดับ

ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ นักศึกษาจากคณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะบริหารธุรกิจ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นว่าบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามีความเหมาะสมในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.85$, $\bar{X} = 3.81$, $\bar{X} = 3.65$, $\bar{X} = 3.64$, $\bar{X} = 3.61$, $\bar{X} = 3.54$) ตามลำดับ ขณะที่นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$)

ตาราง 4.9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามคณะที่สังกัด

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา แหล่งความแปรปรวน		df	SS	MS	F
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	6	4.748	.791	1.959
	ภายในกลุ่ม	355	143.373	.404	
	รวม	361	148.121		
ด้านสวัสดิการ	ระหว่างกลุ่ม	6	1.658	.276	0.592
	ภายในกลุ่ม	355	165.609	.467	
	รวม	361	167.267		
ด้านส่วนตัวและสังคม	ระหว่างกลุ่ม	6	2.867	.478	0.966
	ภายในกลุ่ม	355	175.580	.495	
	รวม	361	178.448		
ด้านวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	6	5.954	.992	1.776
	ภายในกลุ่ม	355	198.313	.559	
	รวม	361	204.266		
ด้านการมีปฏิสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	6	6.336	1.056	1.935
	ภายในกลุ่ม	355	193.773	.546	
	รวม	361	200.109		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	6	3.341	.557	1.516
	ภายในกลุ่ม	355	130.422	.367	
	รวม	361	133.763		

จากตาราง 4.9 แสดงว่านักศึกษาที่สังกัดต่างคณะกัน มีความคิดเห็นต่อการบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 สรุปความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษาและนำเสนอเป็นรายชื่อ

ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่เสนอแนะโดยนักศึกษา จากแบบสอบถามปลายเปิด ในตอนที่ 3 ของแบบสอบถาม สามารถสรุปได้ดังนี้

1. อาจารย์ที่ปรึกษามีความรู้ความสามารถดี ใจดีและให้คำปรึกษาได้ดี รักที่อาจารย์ให้ วิชาความรู้และเข้าใจนักศึกษา อาจารย์ทำหน้าที่ได้ดีแล้ว

2. อาจารย์ไม่มีบทบาท อาจารย์มีบทบาทน้อยมาก น้อยครั้งจะได้เจอกัน ท่านคงทำงานมาก อาจารย์ไม่เคยมาพูดคุยกับนักเรียนเลย อยากรู้เกี่ยวกับที่ปรึกษามาก อาจารย์อยู่คนละตึกกับนักศึกษาเลยไม่เจอกัน ในระดับมหาวิทยาลัยจะห่างเหินกับนักศึกษา ไม่เหมือนมัธยมที่มีชั่วโมงโฮมรูม ควรดูแลนักศึกษาให้มากกว่านี้ ควรเอาใจใส่นักศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

3. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนในมหาวิทยาลัย และหลักคำสอนเพื่อเตือนสติ นักศึกษาอยู่เสมอ

4. ยังเป็นนักศึกษาใหม่ไม่ค่อยได้พบอาจารย์ที่ปรึกษามากนัก อาจารย์กับนักศึกษา ควรมีการพบปะกันอาทิตย์ละครั้ง หรือเดือนละครั้ง ควรเรียกประชุมนักศึกษาให้บ่อยขึ้น ไม่ค่อยกล้าเข้าไปคุยเท่าไร ควรสร้างความคุ้นเคยกับนักศึกษาด้วย ไม่ควรเน้นเฉพาะวิชาการ ไม่มีความใกล้ชิด ไม่กล้าเข้าไปพูดคุย มีที่ปรึกษาก็เหมือนไม่มี

5. อยากให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำสำหรับนักศึกษาที่กำลังจะรีไทร์ในเรื่องการลดเพิ่มวิชาเรียน

6. อยากให้อาจารย์ให้เบอร์โทรไว้ด้วยเพื่อโทรปรึกษาเรื่องด่วน

7. อยากให้พบนักศึกษาก่อนลงทะเบียนเรียนทุกครั้งเพื่อให้คำปรึกษาการลงรายวิชา

8. เวลาต้องการความช่วยเหลือไม่ค่อยเจอแต่เวลาไม่มีปัญหามักจะเจอบ่อย ๆ

9. อยากให้มีการแนะนำการประกอบอาชีพ และการหางานทำ และควรหาแหล่งงานรองรับนักศึกษาที่กำลังจะจบการศึกษาด้วย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ คณะผู้วิจัยได้ลำดับขั้นตอนของการวิจัยและผลโดยสรุป ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามคณะต่าง ๆ

2. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1-4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ในคณะต่าง ๆ รวม 7 คณะ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 492 คน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 752 คน คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ จำนวน 578 คน คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 1,205 คน คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ จำนวน 439 คน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จำนวน 24 คน และคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ จำนวน 321 คน รวมทั้งสิ้น รวมทั้งสิ้น 3,811 คน ตามข้อมูลในฐานข้อมูลของแผนกทะเบียนและวัดผล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1-4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ในคณะต่าง ๆ ทั้ง 7 คณะ การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยสูตร (5.13) ตามวิธีของบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2547 : 111) โดยใช้ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ได้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 362 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา เนื่องจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มีนักศึกษาหลักสูตร 4 ปีภาคปกติ เฉพาะชั้นปีที่ 2 จำนวน 14 คน และชั้นปีที่ 3 จำนวน 10 คน รวมทั้งหมด 24 คน ผู้วิจัยจึงใช้ประชากรทั้งหมดของคณะในการศึกษา

สำหรับคณะอื่น ๆ อีก 6 คณะ จะทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และกำหนดกลุ่มตัวอย่างในจำนวนที่ใกล้เคียงกันในแต่ละคณะ จากนั้นสุ่มด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ สอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า (Rating Scale) ห้าระดับ สร้างตามแนวของ ลิเคิร์ท (Likert) สอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอาชีพ และด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด สอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อคณะต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามแก่นักศึกษา
2. คณะผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย ได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามนักศึกษาในระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1-4 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ในคณะต่าง ๆ รวม 7 คณะ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 57 คน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 56 คน คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ จำนวน 57 คน คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 57 คน คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ จำนวน 56 คน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จำนวน 24 คน และคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ จำนวน 55 คน รวมทั้งสิ้นรวมทั้งสิ้น 362 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ คัดเลือกและกำหนดรหัสของแบบสอบถาม ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ บันทึกข้อมูลตามรหัส แล้วนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Package for Social Science) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. ความมุ่งหมายของการวิจัย ข้อ 1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ในแต่ละด้าน และโดยรวมทุกด้าน โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. ความมุ่งหมายของการวิจัย ข้อ 2 เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามคณะต่าง ๆ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และในกรณีที่ค่า F มีนัยสำคัญ ทำการตรวจสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe' Method)
4. สรุปความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยนำเสนอเป็นรายชื่อ

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

- 1.1 ความถี่ ค่าร้อยละ
- 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

- 2.1 วิเคราะห์ความเที่ยงตรง (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องไอโอซี (Index of Item-Objective Consistency : IOC)
- 2.2 การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มโดยใช้โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และในกรณีที่ค่า F มีนัยสำคัญ ทำการตรวจสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe' Method)

7. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ สรุปได้ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม นักศึกษาตอบแบบสอบถามทั้งหมด 362 คน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศหญิง 199 คน (ร้อยละ 55) รองลงมาเป็นนักศึกษาเพศชาย จำนวน 163 คน (ร้อยละ 45) เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 72 คน (ร้อยละ 19.9) ชั้นปีที่ 2 จำนวน 103 คน (ร้อยละ 28.5) ชั้นปีที่ 3 จำนวน 98 คน (ร้อยละ 27.7) และชั้นปีที่ 4 จำนวน 89 คน (ร้อยละ 24.6) เป็นนักศึกษาที่สังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 56 คน (ร้อยละ 15.5) คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 57 คน (ร้อยละ 15.7) คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 57 คน (ร้อยละ 15.7) คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จำนวน 24 คน (ร้อยละ 6.6) คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ จำนวน 57 คน (ร้อยละ 15.7) คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ จำนวน 57 คน (ร้อยละ 15.5) และคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ จำนวน 55 คน (เป็นร้อยละ 15.2)

2. นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอาชีพ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.63$, $\bar{X} = 3.59$, $\bar{X} = 3.55$) ตามลำดับ และด้าน วิชาการ ด้านสวัสดิการ อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, $\bar{X} = 3.11$) ตามลำดับ ส่วนการพิจารณาเป็นรายข้อในด้านต่าง ๆ ปรากฏผลดังนี้

2.1 ด้านวิชาการ นักศึกษามีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและแผนการเรียน การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย การติดตามผลการเรียนของนักศึกษา อยู่มีค่าเฉลี่ยในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.67$, $\bar{X} = 3.59$, $\bar{X} = 3.54$) ตามลำดับ รองลงมาได้แก่ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีเรียนและการศึกษาค้นคว้า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$)

2.2 ด้านสวัสดิการ นักศึกษามีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านสวัสดิการโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านสวัสดิการทุกข้ออยู่ในระดับ ปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การให้คำแนะนำด้านทุนการศึกษา ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกองทุนกู้ยืมของรัฐบาล ให้คำแนะนำในการทำอุบัติเหตุ ($\bar{X} = 3.42$, $\bar{X} = 3.37$, $\bar{X} = 3.35$) ตามลำดับ

2.3 ด้านส่วนตัวและสังคม นักศึกษามีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านส่วนตัวและสังคมโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้าน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา ควบคุมดูแลให้นักศึกษาอยู่ในระเบียบวินัย ให้คำแนะนำในด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและการแต่งกาย ให้คำแนะนำในด้านกิจกรรมรายทางและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 3.85$, $\bar{X} = 3.80$, $\bar{X} = 3.78$, $\bar{X} = 3.78$) ตามลำดับ

2.4 ด้านอาชีพ นักศึกษามีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านอาชีพโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้าน ปลูกฝังให้นักศึกษามีความภูมิใจในวิชาชีพของตน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการประกอบอาชีพ ให้คำแนะนำในการเตรียมตัวเพื่อสมัครงาน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความก้าวหน้าในอาชีพ ($\bar{X} = 3.90$, $\bar{X} = 3.64$, $\bar{X} = 3.58$, $\bar{X} = 3.58$) ตามลำดับ

2.4 ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ นักศึกษามีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการมีปฏิสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้าน สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและ

เป็นกันเองเมื่อนักศึกษาเข้าพบ เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าพบได้อย่างสะดวก มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักศึกษาในความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.82$, $\bar{X} = 3.81$, $\bar{X} = 3.80$) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามคณะต่างๆ พบว่านักศึกษาที่สังกัดต่างคณะกันมีความคิดเห็นต่อการบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายคณะ ปรากฏผล ดังนี้ นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ คณะบริหารธุรกิจ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมทุกด้านว่ามีความเหมาะสมในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.63$, $\bar{X} = 3.58$, $\bar{X} = 3.54$, $\bar{X} = 3.52$) ตามลำดับ ขณะที่นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมทุกด้านว่ามีความเหมาะสมในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, $\bar{X} = 3.43$, $\bar{X} = 3.31$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผล ดังนี้

3.1 ด้านวิชาการ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ มีความคิดเห็นว่าบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามีความเหมาะสมในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.64$, $\bar{X} = 3.55$, $\bar{X} = 3.55$) ตามลำดับ ขณะที่นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะบริหารธุรกิจ คณะเทคโนโลยี คหกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, $\bar{X} = 3.38$, $\bar{X} = 3.37$, $\bar{X} = 3.25$) ตามลำดับ

3.2 ด้านสวัสดิการ นักศึกษาจากทุกคณะมีความคิดเห็นว่าบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามีความเหมาะสมในระดับ ปานกลาง โดยคณะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ ($\bar{X} = 3.22$, $\bar{X} = 3.16$, $\bar{X} = 3.15$) ตามลำดับ

3.3 ด้านส่วนตัวและสังคม นักศึกษาจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นว่าบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามีความเหมาะสมในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.75$, $\bar{X} = 3.68$, $\bar{X} = 3.68$, $\bar{X} = 3.59$, $\bar{X} = 3.58$) ตามลำดับ ขณะที่นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$, $\bar{X} = 3.46$) ตามลำดับ

3.4 ด้านอาชีพ นักศึกษาจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นว่าบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามีความเหมาะสมในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.79$, $\bar{X} = 3.71$, $\bar{X} = 3.62$, $\bar{X} = 3.55$, $\bar{X} = 3.54$) ตามลำดับ ขณะที่นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, $\bar{X} = 3.34$) ตามลำดับ

3.5 ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ นักศึกษาจากคณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ คณะครุศาสตร์ อุดสาหกรรม คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะบริหารธุรกิจ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นว่าบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามีความเหมาะสมในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.85$, $\bar{X} = 3.81$, $\bar{X} = 3.65$, $\bar{X} = 3.64$, $\bar{X} = 3.61$, $\bar{X} = 3.54$) ตามลำดับ ขณะที่ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$)

8. อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ รวม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอาชีพ และด้านการมีปฏิสัมพันธ์ พบว่า มีผลการวิจัยหลายประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษามหาวิทยาลัยที่ปรึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้ง 5 ด้าน คือ ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอาชีพ และด้านการมีปฏิสัมพันธ์ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องปฏิบัติหลายด้าน เช่น งานสอนที่เน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตามปรัชญาของมหาวิทยาลัย งานอื่นที่ไม่ใช่การสอน เช่น งานธุรการ งานพัสดุ งานพัฒนาวินัย งานปกครอง เป็นต้น ซึ่งแต่ละงานต้องใช้เวลาในการปฏิบัติงานทั้งสิ้น ทำให้ไม่มีเวลามากพอที่จะให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ แก่นักศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง และเหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การร่วมพัฒนามหาวิทยาลัยเข้าสู่ระบบประกันคุณภาพการศึกษา เช่น ระบบ ISO ระบบ 5 ส เป็นต้น อาจเป็นสาเหตุหนึ่งซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่เพราะต้องใช้เวลาส่วนหนึ่งไปกับการจัดทำเอกสาร จากการศึกษาของวรรณการีเวท (2545 : 64) ได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน พบว่า ผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกัน หรือผลการศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (2543 : 2) ที่ระบุว่าข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ ได้แก่ การอุทิศเวลาเพื่อให้บริการปรึกษแก่นักศึกษา ซึ่งพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษามักจะใช้เวลาแก่นักศึกษาในควมดูแลน้อยเกินไปซึ่งอาจเกิดจากเหตุผลต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษารุ่นใหม่ จึงควรคำนึงถึงข้อบกพร่องนี้ให้มากและหาทางแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป และเหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ อาจารย์ที่ปรึกษาอาจขาดความรู้และทักษะและกลวิธีในการให้คำปรึกษาที่ดีพอ ซึ่งทักษะดังกล่าวนอกจากจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้บริการปรึกษาบรรลุถึงเป้าหมายแล้ว ยังช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษาที่มาขอรับคำปรึกษา ซึ่งมีผลสะท้อนให้กระบวนการให้การปรึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการทำความเข้าใจ

และฝึกฝนกลวิธีดังกล่าวจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล : 2543. 9) และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า

1.1 ด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง จากการศึกษาในรายละเอียดพบว่า การให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและแผนการเรียน การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบของและการติดตามผลการเรียนของนักศึกษา อยู่มีค่าเฉลี่ยในระดับ มาก แสดงให้เห็นถึงการเอาใจใส่ของอาจารย์ที่ปรึกษาและความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและแผนการเรียนหรือกฎระเบียบต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยรวมทั้งการติดตามผลการเรียนของนักศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่อาจารย์ทุกท่านมีความรู้และความเชี่ยวชาญอยู่แล้ว และอาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่จะทำหน้าที่หลัก ๆ ด้านวิชาการ เช่น ดูแลนักศึกษาด้านการลงทะเบียนเรียน เช่น ชื่อในใบลงทะเบียนเรียนของนักศึกษา ส่วนหน้าที่ด้านอื่นๆ ยังมีได้ปฏิบัติเท่าที่ควร (บุษติ อุภักข. 2542 : 104)

1.2 ด้านสวัสดิการ โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การให้คำแนะนำด้านทุนการศึกษา ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกองทุนกู้ยืมของรัฐบาล ให้คำแนะนำในการทำอุบัติเหตุ ตามลำดับ ซึ่งอาจเป็นเพราะภายในมหาวิทยาลัย มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในฝ่ายสวัสดิการโดยตรงอยู่แล้ว เช่น แผนกสวัสดิการ แผนกแนะแนว แผนกพยาบาล ห้องสมุด แผนกวิชาทหารสังกัดอยู่ในฝ่ายกิจการนักศึกษา ซึ่งทำหน้าที่เหล่านี้โดยตรงอยู่แล้ว จึงอาจเป็นเหตุผลส่วนหนึ่งที่ทำให้บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง

1.3 ด้านส่วนตัวและสังคม โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาพบว่า การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา ควบคุมดูแลให้นักศึกษาอยู่ในระเบียบวินัย ให้คำแนะนำในด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและการแต่งกาย ให้คำแนะนำในด้านกิริยามารยาท และปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม สิ่งเหล่านี้เป็นการควบคุมดูแลให้นักศึกษาอยู่ในระเบียบวินัย เป็นบุคคลที่มีบุคลิกลักษณะดี และเป็นคนดีมีคุณธรรมซึ่งถือเป็นหน้าที่โดยตรงของครูอาจารย์ที่จำเป็นต้องปลูกฝังคุณลักษณะเหล่านี้ให้กับนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับธรรมเนียม ฤทธิมณี (2535 : 13-20) ที่กล่าวว่า เป้าหมายหลักของสถาบันนอกจากการให้ความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติได้อย่างแท้จริงแล้ว ยังเน้นในเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรมด้วย แล้วนอกเหนือจากให้ความรู้ทางวิชาการ วิชาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ จัดการศึกษาสายช่างอุตสาหกรรมมานาน อาจารย์ผู้สอน ซึ่งทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาด้วย ต่างมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน และการแก้ไขปัญหา ต่าง ๆ ของนักศึกษาทำได้ดี (ธนิษฐ บุญปฤกษ์. 2543. 108)

1.4 ด้านอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านการปลูกฝังให้นักศึกษามีความภูมิใจในวิชาชีพของตน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการประกอบอาชีพ ให้คำแนะนำในการเตรียมตัวเพื่อสมัครงาน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความก้าวหน้าในอาชีพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ตรงกับปรัชญาของมหาวิทยาลัยที่ว่า “ราชมงคล สร้างคนสู่งาน เชี่ยวชาญเทคโนโลยี” ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาทุกท่านในมหาวิทยาลัยต่าง

ตระหนักดีและปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะวิทยาเขตเทคโนโลยีกรุงเทพฯ ถือเป็นสถานศึกษาแห่งแรกในประเทศไทยที่เปิดสอนสายวิชาชีพตั้งแต่ปี พ.ศ. 2595 จึงทำให้บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านนี้อยู่ในระดับที่น่าพอใจ การที่อาจารย์ที่ปรึกษารับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองจะสามารถเพิ่มสมรรถภาพของนักศึกษาส่งเสริมความสำเร็จทางวิชาการและเพิ่มพูนทัศนคติ ที่ดีต่อสถาบันการศึกษานั้น ๆ ได้

1.5 ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้าน สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นกันเอง เมื่อนักศึกษาเข้าพบ เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าพบได้อย่างสะดวก มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักศึกษาในความรับผิดชอบ ตามลำดับ ซึ่งแสดงถึงความเอาใจใส่และเป็นกันเองกับนักศึกษาของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย แสดงถึงการเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ซึ่งสมุน อมรวิวัฒน์ (2518 : 121-122) ได้กล่าวว่า การจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี สถานที่ที่เป็นสัดส่วน มีบรรยากาศที่เป็นกันเอง มีความเป็นส่วนตัวทำให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาเกิดความมั่นใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาร์ช (Marsh. 1987. 253-388) ที่พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่า อาจารย์ที่ให้ความเป็นกันเอง มีความเปิดเผย และสามารถอธิบายเรื่องต่างๆ ได้ดี เป็นอาจารย์ที่มีประสิทธิภาพ

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกตามคณะต่างๆ พบว่านักศึกษามีสังกัดต่างคณะกันมีความคิดเห็นต่อการบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหมายถึงบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในคณะต่างๆ ทั้ง 7 คณะ ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอาชีพ และด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณภา การิเวท (2545 : 55) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน พบว่า นักศึกษาต่างสาขากัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แสดงว่าเมื่อปัญหาของนักศึกษาในแต่ละคณะมีความใกล้เคียงกันไม่แตกต่างกันมาก และบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในภาพรวมของมหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในภาพรวมใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาพบว่า นักศึกษาใน 4 คณะ ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ และคณะบริหารธุรกิจ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมทุกด้านว่ามีความเหมาะสมในระดับ มาก ในขณะที่นักศึกษาใน 3 คณะที่เหลือ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมทุกด้านว่ามีความเหมาะสมในระดับ ปานกลาง ซึ่งอาจารย์ในคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ควรรับทราบข้อมูลเหล่านี้เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป

9. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาของวิชาเขตเทคนิค กรุงเทพฯ เท่านั้น ผลการวิจัยอาจไม่สามารถนำไปอ้างอิงสำหรับวิชาเขตบพิตรพิบูล และวิชาเขตพระนครได้

1.2 มหาวิทยาลัยควรจัดฝึกอบรมอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นประจำทุกปีการศึกษา

1.3 ควรจัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาแจกจ่ายให้อาจารย์ที่ปรึกษาในวันเปิดภาคเรียนพร้อม ๆ กับการแจกคู่มือนักศึกษา

1.4 ในการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาควรพิจารณาจากอาจารย์ประจำที่มีชั่วโมงสอนประจำในชั้นเรียนนั้น ๆ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาถึงลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาในอุดมคติของนักศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษารูปแบบและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.4 ควรศึกษาถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาในการให้คำปรึกษาในทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.4 ควรมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมอาชีวศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). ครบรอบ 56 ปี กรมอาชีวศึกษา. ม.ป.พ.
- . (2534). *กรมอาชีวศึกษา 50 ปี 2584-2534*. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร.
- . (2540). *ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษา การประเมินผล การเรียนตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์. กรมอาชีวศึกษา.
- กิติกานต์ ศรีสวัสดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วรรณภา การ์เวท เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาลัยพัฒนการเชตุพน เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2544
- เจียรนัย ทรงชัยกุล. (2533). “จิตวิทยาพื้นฐานในการให้คำปรึกษา หน่วยที่ 14,” *เอกสารการสอนชุดวิชาจิตวิทยาและสังคมพื้นฐานเพื่อการแนะแนว*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จำเนียร ช่างโชติ. (2518). *เทคนิคการแนะแนว*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์.
- ชัยวัตร หมูนวล. (2544). *การศึกษากาการใช้บริการให้คำปรึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์. (2526). *การจัดและการให้บริการสนเทศ*. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- ทศพร มณีจำ. (2527). *เอกสารหมายเลข 1 การศึกษามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยศิลปากร*. กรุงเทพฯ : สำนักงานทะเบียนการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธัญพร บุญพฤกษ์. (2543). *บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะของนักศึกษาและปัญหาในการทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาเขตกลุ่มช่างอุตสาหกรรมในสวนกลาง สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธานินทร์ สิลปีจารุ. (2548). *การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. กรุงเทพฯ : วีอินเคอร์ พรินท์.
- นงลักษณ์ ประเสริฐและคณะ. (2548). *หลักการแนะแนว*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นกคณ เดชวาทกุล. (2543). *การศึกษาสภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่*

- ปริกษาในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารอาชีวะ และเทคนิคศึกษา). สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- นุชลี อุปภัย. (2542). รายงานการวิจัยประสิทธิภาพในการปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาใน ศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลและรูปแบบที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานของ อาจารย์ที่ปรึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยี ราชมงคล. ถ่ายเอกสาร.
- ธรรมบุญ อุทิมฉิ. “แผนพัฒนาการศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535- 2539). วารสารสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 9(2) : 13-15 ; กุมภาพันธ์ 2535.
- บุญธรรม กิจปริคาบวิสุทธิ์. (2547). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักส์. ----- . (2549). สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักส์.
- ประชุมสุข อาษาอ่ารุง. (2523). งานมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : การพิมพ์พระนคร.
- ประมวด หมั่นดี. (2542). คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็น ของนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาลาดกระบัง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหาร อาชีวศึกษา). สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- ปราณี เถกิงพล. (2520). การแนะแนวและการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ผกา บุญเรือง. (2528). การจัดการและการให้บริการสนเทศ. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ บางแสน.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2525). ทฤษฎีการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ.
- พนิชขการเชตุพน. (2544). วิทยาลัย. คู่มือนักเรียน นักศึกษา ปีการศึกษา 2544. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยพนิชขการเชตุพน.
- พรทิพย์ กิมทรง (สัมภาษณ์), วรรณภา การ์ิเวท (ผู้สัมภาษณ์), สถานที่วิทยาลัยพนิชขการ เชตุพน วันที่ 4 ธันวาคม 2544.
- พัชรี สว่างทรัพย์. (2540). เอกสารประกอบการบรรยายอาจารย์ที่ปรึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา. ถ่ายเอกสาร.
- มณฑา เหมือนโพธิ์ทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วรรณภา การ์ิเวท เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่วิทยาลัย พนิชขการเชตุพน เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2544.
- มณี พงษ์เฉลิมวัฒน์. (2539). บทบาทและคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็น ของนักศึกษาในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการนิเทศ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- มนต์ชัย เทียนทอง. (2527). การศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทหน้าที่ปัญหาและการดำเนินงานของอาจารย์ที่ปรึกษา ในสถาบันเทคโนโลยี

พระจอมเกล้าพระนครเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ถ่ายเอกสาร.

มิตรจิตร์ ทะโรอาค. (2542). หน้าที่และบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามความคิดเห็นของนักศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรม ในวิทยาลัยเทคนิค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : (บริหารการอาชีวศึกษา). สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.

วิวัชรณ ชินนระตระกูล. (2539). หลักการแนะแนว. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

วรภัทร์ ภูเจริญ. (2541). เอกสารประกอบการสัมมนาหลักสูตร ISO 9000 กับการประกันคุณภาพการศึกษา. ม.ป.พ.

วัชร ทรัพย์มี. (2525). ทฤษฎีและขบวนการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

-----, (2523). การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์.

-----, (2537). ทฤษฎีให้บริการปรึกษา. กรุงเทพฯ : คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรรณภา กริเวท. (2545). การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซดุน. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วัฒนา พัชราวนิช. (2531). หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.

วิจิตร บุญขรโรกุล. (2541). “บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาอันพึงประสงค์...อยู่ด้านไหน,” วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 8(3) :4-12.

วิชัย แข่งขัน. (2539). คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาสถาบันราชภัฏ. กรุงเทพฯ : สำนักงานสถาบันราชภัฏ.

วิโรจน์ ว่องวรานนท์. (2539). รายงานการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะและหน้าที่ที่ควรปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ปีการศึกษา 2539. ภูเก็ต : ฝ่ายวางแผนและพัฒนา วิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต.

วิสูตร จำเนียร. (2543). การปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในสถาบันราชภัฏธนบุรี. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ศุภวดี บุญญวงศ์. (2542). บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาและเทคนิคการให้คำปรึกษา. การประชุมสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคใต้ โรงแรมวีว่า สงขลา.

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. (2542) คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา. คณะศึกษาศาสตร์.

สุจริต เพ็ชรขอบและวรศักดิ์ เพ็ชรขอบ. (2523). รายงานการวิจัยสภาพการให้คำปรึกษานิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน่วยพัฒนาคณาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุจริต เพียรชอบ. (2520). “ที่ปรึกษาที่ทางสว่างไสว,” *ประมวลบทความประกอบการเรียนวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอนระดับมัธยม*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2518)0 “บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา,” *คู่มืออาจารย์การสอนและการวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัชย์ เข้มทิม. (2543). *การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8*. กรุงเทพฯ : สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. (2530). *การแนะแนวอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- (2525). *หลักกิจการนักศึกษา*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- (2527). “มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 1,” *พื้นฐานและการบริการนักศึกษา*. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- (2534). *ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาภา ถนัดช่วง. (2537). “การให้คำปรึกษาในยุคโลกาภิวัตน์,” *วารสารแนะแนว*. 328 (154) : 20-33.
- อิสสระห์ โชติกเสถียร. (2543). *การศึกษามหาวิทยาลัยของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา ของสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา*. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Bemak, F. and Hanna, F.J. “The Twenty-First Century Counsellor : An emerging Role in Changing Times,” *International Journal for the Advancement of Counselling*.
- Bernd, B. Peer Programs. (1992, March). “A major Strategy for Fostering Resiliency in Kids,” *Peer Facilitator Quarterly*. 9(3) : 103-125.
- Best, John W. (1982). *Research in Education*. 5th ed. Englewood b Cliffs, N.J. : Prentice-Hall Inc.
- Cronbach, Lee J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York : Haper & Row.
- Dressel, Fred B. (1974). *The Faculty Advisor. Improving and University Teaching*. 22 Winter.

- Ferguson, George A. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education*. 5th ed" Auckland : McGraw-Hill International Book Company.
- Gibson, J. T., ed al. (1991). "Youth and culture : A Seventeen Nation Study of Perceived Problems and Coping Strategies," *International Journal for the Advancement of Counseling*. 14 : 203-216.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York : McGraw-Hill.
- Hopkins, L.B. (1926, October). "Personnel Procedure in Education," *The Education Record Supplement*. 7 : 25-28.
- Kozloff, Jessica. (1985, October). Delivering Academic Advising : who, what and How?," *NACADA Journal*. 5(2) : 69-75.
- Krejcic and Morgan. (1970). *Education and Psychological Measurement*. Vol. 30. Spring-Winter.
- Marsh, H.W. Students Evaluations of University Teaching : Research Findings, Methodological Issue, and Directions for Further Research. *Journal of Education Research*. 11(6) : 253-388; June, 1987.
- Mueller, Havener Kate. (1926). *Student Personnel Work in Higher Education*. Cambridge, Nass : Harvard University Press.
- Stickle, Fred. (1980, May). "Faculty and Student Perception of Faculty advising Effectiveness," *Journal of College Student Personal*. 21(3) : 262-254.
- Williamson, E.G. (1961). *Student Personal Services in Colleges and Universities*. New York : McGraw-Hill Book Com[any.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตัวอย่างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

2. แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านส่วนตัวและสังคม ด้านอาชีพ และด้านการมีปฏิสัมพันธ์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในวงกลมหน้าข้อความตามความจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

☐

ชาย

สำหรับผู้วิจัย

☐

หญิง

2. ชั้นปีที่กำลังศึกษา

☐

ชั้นปีที่ 1

สำหรับผู้วิจัย

☐

ชั้นปีที่ 2

☐

ชั้นปีที่ 3

☐

ชั้นปีที่ 4

3. คณะที่สังกัด

☐

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สำหรับผู้วิจัย

☐

วิศวกรรมศาสตร์

☐

บริหารธุรกิจ

☐

ครุศาสตร์อุตสาหกรรม

☐

เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

☐

ศิลปศาสตร์ประยุกต์

☐

อุตสาหกรรมสิ่งทอ

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

ตอนที่ 2 ความเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา

โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เป็นจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามความคิดเห็นของท่านว่ามีระดับการปฏิบัติอย่างไร

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านวิชาการ 1. ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย 2. ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและแผนการเรียน 3. ให้ความรู้เกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน 4. ให้ความเห็นชอบในการลด-เพิ่ม-ถอนวิชาเรียน 5. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลาพักการเรียน 6. ตรวจสอบการลงทะเบียนเรียนของนักศึกษา 7. ให้คำแนะนำวิธีเรียนและแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า 8. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล 9. ติดตามผลการเรียนของนักศึกษา 10. ให้คำแนะนำและให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อ					
2. ด้านสวัสดิการ 1. ให้คำแนะนำในการใช้บริการต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย เช่น ห้องสมุด, ห้องพยาบาล ฯลฯ 2. ให้คำแนะนำในด้านทุนการศึกษา 3. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกองทุนกู้ยืมของรัฐบาล 4. ให้คำแนะนำและแก้ปัญหาที่พัก, การเดินทาง 5. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำงานเพื่อหารายได้พิเศษ 6. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียน รด. และการผ่อนผัน การเกณฑ์ทหาร 7. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการรับ-ส่ง จดหมาย, ธนาณัติ สิ่งพิมพ์อื่นๆ 8. ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการวางแผนทางการเงิน และค่าใช้จ่าย 9. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน					

แบบสอบถาม

**เรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ**

ตอนที่ 2 (ต่อ)

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. ด้านสวัสดิการ (ต่อ) 10. ให้คำแนะนำในการทำประกันอุบัติเหตุ					
3. ด้านส่วนตัวและสังคม 1. ให้คำแนะนำในการพัฒนาบุคลิกภาพและการแต่งกาย 2. ให้คำแนะนำในด้านกิริยามารยาทและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม 3. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ 4. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพักผ่อนและการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ 5. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา 6. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ 7. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการคบเพื่อนและการปรับตัวในกลุ่มเพื่อน 8. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาเพศศึกษา 9. ให้ความรู้และความเข้าใจในเรื่องหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อตนเองและผู้อื่น 10. ควบคุมดูแลให้นักศึกษาอยู่ในระเบียบวินัย					
4. ด้านอาชีพ 1. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา 2. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความก้าวหน้าในอาชีพ 3. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การปฏิบัติตนในการประกอบอาชีพ					

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

ตอนที่ 2 (ต่อ)

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. ด้านอาชีพ (ต่อ) 4. ปลุกฝังให้นักศึกษามีความภูมิใจในวิชาชีพของตน 5. ให้คำแนะนำในการเตรียมตัวเพื่อสมัครงาน 6. ให้คำแนะนำในการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพอิสระ 7. ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพในตลาดแรงงาน 8. ประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาทราบเกี่ยวกับ แหล่งงานต่าง ๆ 9. มีบริการจัดหางานให้นักศึกษา 10. การติดตามผลของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา					
5. ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ 1. สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นกันเองเมื่อนักศึกษา เข้าพบ 2. เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าพบได้อย่างสะดวก 3. สร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักศึกษาในความ รับผิดชอบ 4. จัดเก็บข้อมูลและระเบียบของนักศึกษา 5. รักษาความลับเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษา 6. ติดตามปัญหาของนักศึกษาเพื่อให้ความช่วยเหลือ 7. ประสานงานกับอาจารย์พิเศษเกี่ยวกับการฝึกงาน ของนักศึกษา 8. ประสานงานกับครอบครัวหรือผู้ปกครอง เมื่อนักศึกษามีปัญหาส่วนตัว 9. มีส่วนร่วมในการพิจารณาทุนการศึกษาต่าง ๆ ของนักศึกษา 10. ใช้อำนาจในสถาบัน เช่น ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์แนะแนว เพื่อแก้ปัญหาให้กับนักศึกษา					

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

โปรดระบุความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของท่าน

This image shows a full page of primary-ruled paper. It features multiple sets of horizontal lines, each set consisting of a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line. These lines are evenly spaced across the entire page, providing a guide for letter height and placement. The background is white, and there are no margins or additional markings present.

ขอขอบคุณในความร่วมมือ
คณะผู้วิจัย

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 3 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

ลาดกระบัง

1. ดร.สมศักดิ์ กุหาสวรรค์เวช	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
2. ดร.สุพัตรา ศรีสุวรรณ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. ผศ. จิตรกร ผดุง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

ภาคผนวก ก

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
 วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ฯ
 2 ถนนนางลิ้นจี่ ห้วยขวาง
 สาทร กรุงเทพฯ 10120

12 กรกฎาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ดร.สมศักดิ์ กูหาสวรรค์เวช

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

2. แบบประเมิน

ด้วยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ฯ ได้อนุมัติให้
 ข้าพเจ้า ผศ. ธเนศ อิศระมงคลพันธุ์ และคณะจัดทำโครงการวิจัยเรื่อง “บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ” ทางโครงการ ฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความ
 เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประเมินคุณภาพ
 แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
 ประเมินคุณภาพแบบสอบถาม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณ
 อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธเนศ อิศระมงคลพันธุ์)

หัวหน้าโครงการวิจัย

สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ

โทร.02-2873211-25 ต่อ 200

โทร. 09-5127722

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
 วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ฯ
 2 ถนนนางลิ้นจี่ ห้วยมาเมฆ
 สาทร กรุงเทพ ฯ 10120

12 กรกฎาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ดร.สุพัตรา ศรีสุวรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
 2. แบบประเมิน

ด้วยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ฯ ได้อนุมัติให้
 ข้าพเจ้า ผศ. ธเนศ อิศระมงคลพันธุ์ และคณะจัดทำโครงการวิจัยเรื่อง “บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ” ทางโครงการฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความ
 เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประเมินคุณภาพ
 แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
 ประเมินคุณภาพแบบสอบถาม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณ
 อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธเนศ อิศระมงคลพันธุ์)

หัวหน้าโครงการวิจัย

สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ

โทร. 02-2873211-25 ต่อ 200

โทร. 09-5127722

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ

ที่วันที่.....12 กรกฎาคม 2549.....

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรกร ผดุง

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

2. แบบประเมิน

ด้วยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ได้อนุมัติให้ข้าพเจ้า ผศ. ธนศ อิศระมงคลพันธุ์ และคณะจัดทำโครงการวิจัยเรื่อง “บทบาทของอาจารย์ที่ปริญญามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ” ทางโครงการฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจประเมินคุณภาพแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจประเมินคุณภาพแบบสอบถาม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนศ อิศระมงคลพันธุ์)

หัวหน้าโครงการวิจัย

สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ

โทร.02-2873211-25 ต่อ 200

โทร. 09-5127722

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างแบบประเมินคุณภาพของแบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินคุณภาพของแบบสอบถาม
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้ใช้คู่กับแบบสอบถามในโครงการวิจัยเรื่อง “บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ”
2. การประเมินใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Consistency : IOC) เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน
3. กรุณาทำเครื่องหมาย ☒ ในช่องการประเมิน เพื่อประเมินแบบสอบถามเป็นรายข้อ

ตอนที่	การประเมิน			หมายเหตุ
	เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว				
ข้อ 1				
ข้อ 2				
ข้อ 3				
ตอนที่ 2 ความเห็นฯ				
1. ด้านวิชาการ				
ข้อ 1				
ข้อ 2				
ข้อ 3				
ข้อ 4				
ข้อ 5				
ข้อ 6				
ข้อ 7				
ข้อ 8				
ข้อ 9				
ข้อ 10				

ตอนที่	การประเมิน			หมายเหตุ
	เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	
ตอนที่ 2 ความเห็นฯ				
2. ด้านสวัสดิการ				
ข้อ 1				
ข้อ 2				
ข้อ 3				
ข้อ 4				
ข้อ 5				
ข้อ 6				
ข้อ 7				
ข้อ 8				
ข้อ 9				
ข้อ 10				
3. ด้านส่วนตัวฯ				
ข้อ 1				
ข้อ 2				
ข้อ 3				
ข้อ 4				
ข้อ 5				
ข้อ 6				
ข้อ 7				
ข้อ 8				
ข้อ 9				
ข้อ 10				

ตอนที่	การประเมิน			หมายเหตุ
	เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	
ตอนที่ 2 ความเห็นฯ				
4. ด้านอาชีพ				
ข้อ 1				
ข้อ 2				
ข้อ 3				
ข้อ 4				
ข้อ 5				
ข้อ 6				
ข้อ 7				
ข้อ 8				
ข้อ 9				
ข้อ 10				
5. ด้านการมีปฏิสัมพันธ์				
ข้อ 1				
ข้อ 2				
ข้อ 3				
ข้อ 4				
ข้อ 5				
ข้อ 6				
ข้อ 7				
ข้อ 8				
ข้อ 9				
ข้อ 10				
ตอนที่ 3 ความคิดเห็น เพิ่มเติม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน/วันที่...../เดือน...../2549

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างค่าสถิติจากการวิเคราะห์ข้อมูล

Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.948	5

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
aca_sum	130.4333	1386.461	.812	.944
wel_sum	132.7667	1242.737	.843	.940
ind_sum	129.9333	1229.857	.933	.922
occ_sum	129.3667	1278.654	.883	.931
int_sum	126.7000	1322.286	.828	.941

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Sum	Mean	Std. Deviation
aca_sum	362	1244.90	3.4390	.64055
wel_sum	362	1128.60	3.1177	.68069
ind_sum	362	1302.30	3.5975	.70308
occ_sum	362	1287.70	3.5572	.75222
int_sum	362	1316.80	3.6376	.74453
Valid N (listwise)	362			

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Sum	Mean	Std. Deviation
sum_sum	362	1256.06	3.4698	.60872
Valid N (listwise)	362			

Oneway

Descriptives

sum_sum

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
1	56	3.4361	.61180	.08176	3.2722	3.5999
2	57	3.4361	.60173	.07970	3.2765	3.5958
3	57	3.4256	.56679	.07507	3.2752	3.5760
4	24	3.6350	.40797	.08328	3.4627	3.8073
5	57	3.3182	.76097	.10079	3.1163	3.5202
6	56	3.5896	.56614	.07565	3.4380	3.7413
7	55	3.5476	.57227	.07716	3.3929	3.7023
Total	362	3.4698	.60872	.03199	3.4069	3.5327

Descriptives

sum_sum

	Minimum	Maximum
1	2.36	5.00
2	2.20	4.94
3	1.52	5.00
4	2.78	4.24
5	1.56	4.76
6	2.26	4.68
7	2.22	4.52
Total	1.52	5.00

Test of Homogeneity of Variances

sum_sum

Levene Statistic	df1	df2	Sig.
1.967	6	355	.070

ANOVA

sum_sum

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	3.341	6	.557	1.516	.172
Within Groups	130.422	355	.367		
Total	133.763	361			

Oneway

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
aca_sum	Between Groups	4.748	6	.791	1.959	.071
	Within Groups	143.373	355	.404		
	Total	148.121	361			
wel_sum	Between Groups	1.658	6	.276	.592	.736
	Within Groups	165.609	355	.467		
	Total	167.267	361			
ind_sum	Between Groups	2.867	6	.478	.966	.448
	Within Groups	175.580	355	.495		
	Total	178.448	361			
occ_sum	Between Groups	5.954	6	.992	1.776	.103
	Within Groups	198.313	355	.559		
	Total	204.266	361			
int_sum	Between Groups	6.336	6	1.056	1.935	.074
	Within Groups	193.773	355	.546		
	Total	200.109	361			
sum_sum	Between Groups	3.341	6	.557	1.516	.172
	Within Groups	130.422	355	.367		
	Total	133.763	361			

ประวัติหัวหน้าโครงการวิจัย

1. ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนศ อิสระมงคลพันธุ์
ASSISTANCE PROF. TANAS ISARAMONGKOLPAN

2. เลขหมายประจำตัวประชาชน

3 1022 01851 55 2

3. ตำแหน่งปัจจุบัน

- 3.1 ทางด้านวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
3.2 ทางด้านการบริหาร -

4. หน่วยงานที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์โทรสาร และ e-mail

สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
โทรศัพท์ 0 2287 3211 – 25 ต่อ 186 โทรสาร 0 2287 3211 – 25 ต่อ 186

5. ประวัติการศึกษา

ปีที่จบการศึกษา	ระดับปริญญา	อักษรย่อปริญญาและชื่อเต็ม	สาขาวิชา	วิชาเอก	ชื่อสถาบันการศึกษา	ประเทศ
2522	ตรี	วท.บ. วิทยาศาสตรบัณฑิต	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การอาหาร	-	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ไทย

ประวัติผู้ร่วมวิจัยโครงการวิจัย

1. ชื่อ นางสาวนানা ศรีธรรมศักดิ์
MS. NANA SRITHAMMASAK

2. เลขหมายประจำตัวประชาชน

3 1012 00056 42 0

3. ตำแหน่งปัจจุบัน

3.1 ทางด้านวิชาการ อาจารย์ ระดับ 7

3.2 ทางด้านการบริหาร -

4. หน่วยงานที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์โทรสาร และ e-mail

สาขาวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

โทรศัพท์ 0 2287 3211 – 25 ต่อ 132 โทรสาร 0 2287 3211 – 25 ต่อ 132

5. ประวัติการศึกษา

ปีจบการศึกษา	ระดับปริญญา	อักษรย่อปริญญาและชื่อเต็ม	สาขาวิชา	วิชาเอก	ชื่อสถาบันการศึกษา	ประเทศ
2542	โท	กศ.ม. การศึกษา มหาบัณฑิต	อุดมศึกษา	-	มหาวิทยาลัย ศรีนครินทร วิโรฒ	ไทย

ประวัติผู้ร่วมวิจัยโครงการวิจัย

1. ชื่อ คร. สมพร สุขะ
DR. SOMPORN SUKHA

2. เลขหมายประจำตัวประชาชน

3 3199 00009 24 1

3. ตำแหน่งปัจจุบัน

3.1 ทางด้านวิชาการ อาจารย์ ระดับ 7

3.2 ทางด้านการบริหาร -

4. หน่วยงานที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์โทรสาร และ e-mail

สาขาวิชาเทคโนโลยีการถ่ายภาพและภาพยนตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

โทรศัพท์ 0 2287 3211 – 25 ต่อ 230 โทรสาร 0 2287 3211 – 25 ต่อ 230

5. ประวัติการศึกษา

ปีจบการศึกษา	ระดับปริญญา	อักษรย่อปริญญาและชื่อเต็ม	สาขาวิชา	วิชาเอก	ชื่อสถาบันการศึกษา	ประเทศ
2545	เอก	กศ.ด. การศึกษา คุณวุฒิบัณฑิต	เทคโนโลยีการศึกษา	-	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ไทย

ประวัติผู้ร่วมวิจัยโครงการวิจัย

1. ชื่อ นางอรชร สวัสดิ์พูน

MRS. ORACHORN SWATPOON

2. เลขหมายประจำตัวประชาชน

3 1009 04378 10 7

3. ตำแหน่งปัจจุบัน

3.1 ทางด้านวิชาการ อาจารย์ ระดับ 7

3.2 ทางด้านการบริหาร -

4. หน่วยงานที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์โทรสาร และ e-mail

แผนกทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

โทรศัพท์ 0 2287 3211 – 25 ต่อ 132 โทรสาร 0 2287 3211 – 25 ต่อ 132

5. ประวัติการศึกษา

ปีจบการศึกษา	ระดับปริญญา	อักษรย่อปริญญาและชื่อเต็ม	สาขาวิชา	วิชาเอก	ชื่อสถาบันการศึกษา	ประเทศ
2521	ตรี	บธ.บ. บริหารธุรกิจ บัณฑิต	ธุรกิจศึกษา	-	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล	ไทย